

EEN MERKWAARDIGE
VACANTIE

DOOR
CHARLES KRIENEN

DE IDEAAL - BIBLIOTHEEK.

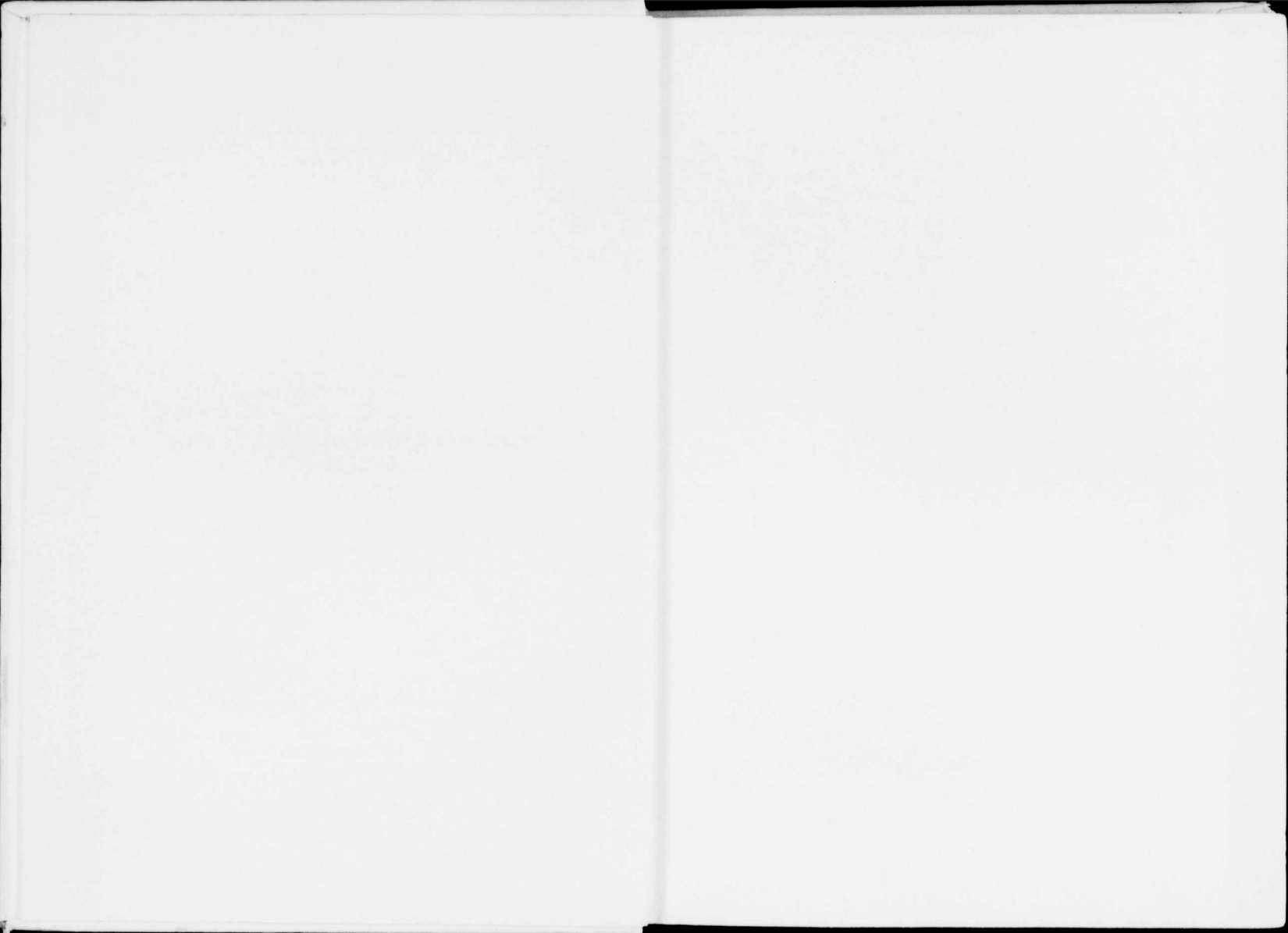

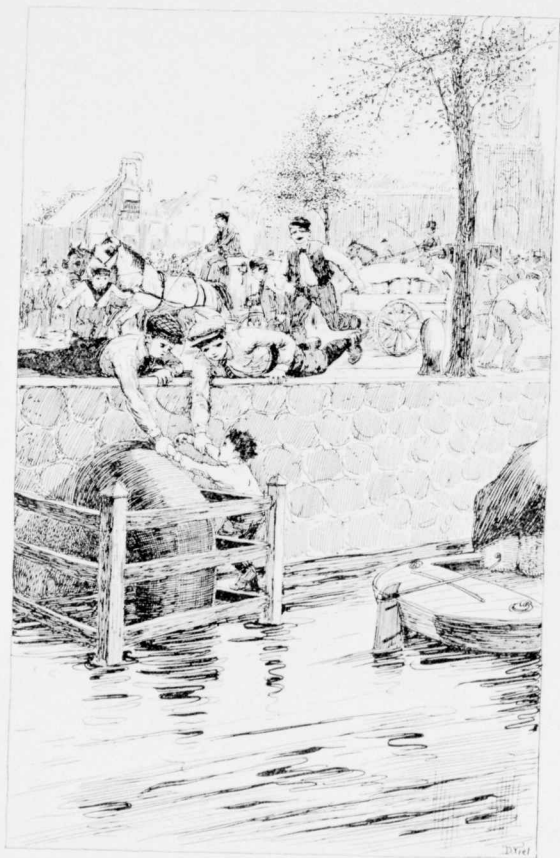
L.J. VEEN

AMSTERDAM

Phelps

EEN MERKWAARDIGE VACANTIE

Pag. 28.

Grepen elk een arm beet en heshen het schreeuwende kereltje op den kant.

II-0
102

EEN MERKWAARDIGE VACANTIE.

OORSPRONKELIJK JONGENSBOEK
MET VIER PLATEN VAN D. VIEL

DOOR

CHARLES KRIENEN.

SCHRIJVER VAN „ZIJN BELOFTE GETROUW” ENZ.

L. J. VEEN — UITGEVER — AMSTERDAM

P 079 669 638
B 1001 572 390-1

HOOFDSTUK I.

De laan lag warm in den Junimorgen. Breede schaduwvakken, silhouetten der oude boomen, donkerden door het goud, dat stroomde van den hemel.

De musschen kwetterden druk; spreeuwen tjoolden in de dakgoten, een enkele ooievaar vloog op strak gespannen wieken hoog over de groote stad.

«Fijn weer, Jack!»

Het was de stem van vader, die de kamer binnenkwam. Jack gaf geen antwoord, omdat hij niets gehoord had.

Hij had ook nog niets gehoord van het moois buiten, noch de vogelstemmen gehoord, die klonken alom.

Algebra 5 voldoende.

Meetkunde . . . 4 onvoldoende.

«Vandaag hoor je den uitslag, is het niet, Jack?»

«Ja, vader.»

«Dan maar rustig afwachten, mijn jongen.»

Rustig afwachten!

«U hebt goed praten, vader.»

Jack schrok er zelf van, toen hij het zei. Maar vader, die heel goed begreep Jacks onrust, Jacks spanning en angst, zei kalm:

«Ik begrijp best, dat jij je niet op je gemak voelt, mijn jongen. En als het tegenloopt, je hebt je niets te verwijten.»

«Ik wou zoo graag over, vader,» riep Jack heftig. «Ik kan het toch niet helpen, dat ik zeven weken door ziekte heb moeten verzuimen?»

«Daarom zal niemand het je verwijten, als je een jaar moet blijven zitten. En je mag het jezelf ook niet verwijten.»

«Maar, ik wou zoo graag over, vader. Ik kan toch goed leeren, ik heb toch flink gewerkt. Was ik maar niet ziek geworden! Waarom moest ik ook ziek worden!»

«Hierop kan niemand antwoord geven, Jack. Maar kom, eet je boterham. We moeten maar geduldig afwachten.»

Fransch 4 onvoldoende.

«Nee, nee,» riep Jack eensklaps heftig, en de tranen sprongen hem in de oogen, «ik haal het niet. Drie onvoldoenden.»

De deur ging weer open en moeder kwam binnen. Op het kleine theeblad, dat ze droeg, dampte een groote kop chocolade.

Ze zette het voor Jack neer op de vensterbank. Ze streekde even zijn hoofd.

«Hier vent, drink dat lekker op.»

Moeder sprak zacht en innig, alsof ze hem nu al troosten wou.

Dat voelde Jack.

«U gelooft dus ook, dat ik zak, moeder?»

«Maar malle jongen,» schertste moeder, «denk je, dat ik je daarom een kop chocola schenk?»

«En als je mocht zakken, dan zullen wij dat samen wel te boven komen. Hoe laat kan de conciërge met den brief hier zijn?»

«Ja, hij moet de heele stad door. Ik weet niet, welke wijk hij het eerst neemt. En het is nu pas acht uur.»

En weer ging de deur open en binnen kwam Frans, die staan bleef.

«Ga jij ook zitten, Frans, dan zal ik je een kopje thee schenken.»

«Waarom krijg ik geen chocola, en Jack wel?»

«Begrijp je dat niet?» vroeg moeder met toorn in haar stem.

Frans zweeg, maar hij vond, dat het heel raar toe gaat in de wereld.

«Als je straalt, krijg je chocola,» redeneerde hij, «en als je overgaat, krijg je niets.»

En hij keek steelswijs leelijk naar Jack, toen deze zijn chocolade dronk.

Het gezin Francken was nu vereenigd: vader, moeder de 12-jarige Frans, en Jack, die 14 was, maar nu een bang, klein kind scheen in zijn vrees voor de overgang naar de tweede klasse van de H.B.S.

Moeder schonk thee, en smeerde nog meer boterhammen en onderwijl keek Jack maar naar de klok, waarop de trage wijzers voortkropen van de eene minuut naar de andere.

En intusschen tjlpten al drukker en drukker de musschen en blij klonken de stemmen der spelende kinderen en automobielen suïden voorbij en de toeters klonken van de motorfietsen en karren en wagens rammelden en ratelden.

En de arme Jack zat daar maar in spanning en kon de boterham haast niet naar binnen krijgen, want het was net, of dat gat in zijn keel ineens te klein was geworden.

Eensklaps sprong hij op. Hij had een fluitje gehoord, het bekende signaal.

«Daar is hij.»

Jack vloog naar de gang en trok aan het traptouw. De buitendeur vloog open.

«Hallo,» klonk het beneden, «ben je klaar?»

«Ik kom.»

«Daar is Jaap, moe. Ik ga.»

«Vooruit maar, jongen,» zei moeder, die begreep, dat Jack thuis toch geen rust kon vinden.

Ze waren op straat, Jaap en Jack, de twee onafscheidelijke vrienden.

«k Heb vannacht gedroomd Jack, dat je het haalt.»

«Ik knijp hem anders leelijk,» verzekerde Jack, die probeerde lollig te doen.

«Het zal van De Knerp afhangen.»

De Knerp! Zoo noemden de jongens den Directeur, om zijn scherpe, knerpemde stem.

«En hij mocht jou toch nog al,» verzekerde Jaap.

«Ja, ja,» betwijfelde Jack eenigszins, «behalve laatst, je weet wel.»

«Stel je voor, dat je dat nu nog eens kwaad deed bij de overgang.»

«Het kan, hij was toen woedend.»

«En eigenlijk was het niks», beweerde Jack.

«Heelemaal niks», meende Jaap.

«Hé, hé», zuchtte Jack, «had ik het maar niet gedaan.»

En wat hij gedaan had, was het volgende:

De leeraar in aardrijkskunde was afwezig; de Directeur nam diens les waar.

Hij repeteerde de grondsoorten van Nederland met haar voortbrengselen.

De Directeur wees Twente aan op de kaart.

«Waarvan leven de menschen hier?» Een aangewezen jongen antwoordde:

«Van de nijverheid.»

«Welke nijverheid?»

Ieder zat in spanning. Voor den Dirk waren ze bang.

De Directeur wees het eiland IJselmonde aan.

«Waarvan leven de menschen hier?»

Nu zijn wel de twee grootste melkinrichtingen in den Haag, de stad waarin dit verhaal zich afspeelt, „de Sierkan” en „de Landbouw” en toen een der jongens op 's Directeurs laatste vraag antwoordde: «Daar leven ze van de landbouw», schreeuwde Jack er eensklaps overheen: «Ik dacht van de Sierkan.»

Algemeen onderdrukt gegichel, de Directeur woedend, Jack moest de klas uit en ging.

En aan de strafregels, die het gevolg waren van zijn oneerbiedigheid, had hij zes lange uren gewerkt.

En nu liep ie hem daar erger dan tevoren te knijpen, na de herinnering aan dat geval.

«Stom, dat ik dat gedaan heb», verweet Jack zichzelf. «Als ie d'r gisteren op de vergadering aan gedacht heeft, bak ik.»

En van benauwenis werd zijn keel weer dichtgeschroefd.

Terwijl Jack en Jaap, voortwandelende, redeneerden, stonden voor het huis van den concierge wel vijf en twintig jongens, de meeste met een fiets aan de hand.

De Directeur van deze H.B.S. had n.l. de gewoonte, door zijn concierge aan de huizen der „gebakken jongens” per brief de Jobstijding te doen bezorgen. Wie dus dien morgen geen brief kreeg, was verhoofd.

Daar stonden nu voor het conciergegebouw al die jongens, die straks, als de man buitenkwam, hem per fiets of dravende en hollende zouden volgen op zijn tocht naar alle wijken der stad.

Het spreekt wel haast van zelf, dat er onder die vijf en twintig niet één was, die in angst of spanning leefde over den uitslag. Ze waren daar, om een prettige, leutige morgen te hebben.

Vroeger werd de uitslag door den Directeur aan de school bekend gemaakt.

Sedert drie jaar niet meer. En dit had een droevige oorzaak.

Eén der jongens, die uit 's Directeurs mond de tijding vernam, dat hij niet verhoogd kon worden, verliet verslagen het H.B.S.-gebouw en keerde niet terug bij zijn ouders.

In het Ververschingskanaal had hij zich verdronken.

Nu kwamen de brieven thuis bij de ouders, die dan geacht konden worden het toezicht op hun jongen te hebben.

Het was een lawaai daar voor het portiersgebouw; het rumoer en geschreeuw steeg op boven de huizen met de sigarettenrook, die er natuurlijk bij moest wezen.

Twee agenten surveilleerden en hadden het land om dat lawaai en geschreeuw, dat hun, bewonderaars der rust, tergde. Maar de jongens gaven geen reden tot handelend optreden van hun kant.

Plots barstte er één oorverdoovende kreet los uit die vijf en twintig jongenskeelen.

Want hij kwam uit de deur, hij, de gewichtige, de moderne Job, de bringer van al dat onheil.

«Ha, ha, hoera, hoera, Job, Job!»

De kreten klonken op langs het hooge H.B.S.-gebouw en schalden door den zonnigen zomermorgen.

En terwijl het daar schalde en jubelde en joelde, liepen stil naast elkaar, Jack en Jaap, beiden in angstige spanning.

«We loopen maar wat in deze buurt,» had Jack voorgesteld.

«Als ie dezen kant uitkomt, hooren we dat gauw genoeg aan de jongens.»

Ze liepen de eene straat in, de andere uit; het werd tien uur, het werd half elf.

En ze liepen maar door.

«Bom, bom, bom,» bomde de torenklok van de kerk op de Beeklaan.

«Elf uur al, en nog niks,» zuchtte Jack.

«Stil hoor ik ginds in die richting ja, ze komen!» riep Jaap. «Gauw, naar huis.»

Ze draafden de Regentesselaan, waar ze waren, over, vlogen de Galileistraat in en zoo op de Valkenboschelaan aan.

En 't gejoel en geschreeuw uit al die kelen scheen hen dreigend te volgen.

Hijgend bleven ze, niet ver van Jacks huis, stil staan.

Al nader en nader kwam het rumoer, al nader.

Als een dreigend oproerruor klonk het.

En nu zagen ze die allen komen: het grootste deel fietsende, de concierge voorop, hollende jongens er naast en er achter.

«O, Jaap, Jaap, ze komen naar mijn huis.»

Recht op de laan aan, reed de concierge, de moderne Haagsche Job nu, zich wel gewichtig voelende, door die stoet achter en om hem.

«Ja, Jaap, hij komt op ons huis aan, en als ik gezakt ben»

«Niet doen, jô, niet doen!» riep Jaap, hoorende, dat Jacks stem aangedaan klonk. «Ga nou niet. . . .»

«Kijk, jo, kijk nee, huil nou niet. Hij peddelt de Marconistraat in Hoera!»

«Nee, nee! 't zegt nog niks. Misschien zit er daar ook een, die gebakt is en dan rijdt hij zoo om en komt ginds weer op de Laan uit.»

Het rumoer verstilde, hoe verder de troep zich verwijderde, tot ze niets meer hoorden.

«Nou is hij afgestapt en geeft een Jobsbrief af, zuchtte Jack.

Hij had gelijk, want de Jobsbrief was afgegeven en het lawaai begon weer.

En met iedere seconde werd het heviger, tot het

weer volop rumoerde, toen de troep weder op de Laan was.

«Nou komen ze op mij af!» riep Jack half huilend. «Je zult het zien.»

De concierge naderde; hevig bonsde Jack het hart in de keel.

Nog vier drie twee huisnummers

«O, o, Jaap, hij houdt in»

«Hoera, hoera, je bent er,» schreeuwde Jaap eensklaps, ziende, dat de concierge niet afstapte.

En hij pakte Jack beet en begon te springen, te dansen en te schreeuwen, alsof hij gek was geworden.

De jongens zagen Jack, de meesten kenden hem en die op de fiets zaten, wierpen het ding op het schelpenpad en ze vlogen op den gelukkigen jongen toe en ieder van hen wou iets van hem vastgrijpen en op het voorbeeld van een der gelukkigen schreeuwden ze:

«En Jack Francken, die gaat nooit verloren.
Fal-de-ral-de-rire.»

En onderwijl zag Jacks moeder uit het raam naar de vroolijke, luidruchtige groep, en ze had tranen in de oogen van blijdschap en geluk en stil haar handen gevouwen.

HOOFDSTUK II.

Vacantie! En Jack verhoogd naar de tweede klasse. Is het wonder, dat hij den volgenden morgen wakker geworden, het bed uitsprong, regelrecht aan op de buitendeur, deze openwierp, gauw zijn broek aanschoot en toen op het balkon wipte en het morgenlicht tegenzong:

«Zie, hoe het vriend'lijke zonnelicht,
Schittert op wei en op woud.»

«Hé,» gromde het eensklaps uit een ander ledikant en de eigenaar van die stem richtte zich overeind en beet Jack toe: «Hou toch je waffel, je lijkt wel gek. Ik kan niet slapen.»

't Was Frans, die zoo gromde.

«Ha, ha, slapen,» plaagde Jack. «Wat is slapen! d'r uit, d'r uit!» En hij sprong op Frans' bed toe.

«As je . . .!» dreigde deze.

«As je!» herhaalde Jack, «asch is verbrande turf.»

«Maar der uit zul je!»

En hij pakte zijn broer bij de armen en trok, trok. Krak! deed het ledikant, dat niet nieuw was.

«Schei uit, je breekt het ledikant.»

«Moet je d'r maar uitkomen.»

«Krak, krak,» en mèt brak de linkervoorpoot middendoor.

Plots ging de deur open en binnen kwam moeder, die beneden de huiskamer deed en op het lawaai afkwam.

«Wat is dat hier?»

«Hij breekt de poot,» haastte Frans zich te zeggen.

«Welke poot, wat poot?» vroeg moeder, die er niets van begreep.

«Zijn poot!» lachte Jack.

«Nee, deze,» wees Frans.

«Maar Jack!» zei moeder, «kijk nou toch eens. Hoe kom je daar nou toe?»

«Och moe, die engerd wou het bed niet uit. Ik stond te zingen daar in de zon en toen wou ik hem voor de mop het bed uittrekken, maar het kwaai ventje schreeuwde, of ie vermoord werd.»

«Sst!» vermaande moeder. En toen tot Frans: «Kom jô, 't is zulk mooi weer. Kom er nou ook uit, ontbijt en ga samen de zon in.»

«Met hem, nòòit!» verzekerde Frans, op zoo'n beliste en gewichtige toon, alsof hij over oorlog of vrede besliste.

Moeder schoot in een lach, Jack lachte mee, Frans werd opnieuw kwaad, ging liggen, trok de lakens en dekens tot onder zijn kin, deed de oogen toe en beweerde, dat hij niks meer zou zeggen.

Moeder beduidde Jack, dat deze niet voort moest gaan met plagen en zei toen: «Kom nou, wees nou niet kwaad. 't Was toch maar een grapje van Jack. Kom vent, sta op en ga samen wat de stad in of naar de duinen en de zee. 't Is zulk heerlijk weer.»

Toen richtte Frans zich haastig op, zat weer overeind, keek moeder aan en toen Jack en zei: «Met hem, nòòit! nòòit! nòòit!»

En toen liet hij zich weer in het bed neervallen, alsof thans het allergewichtigste besluit was gevallen.

Moeder liep toen maar gauw weg, omdat ze het geval te potsierlijk vond en driftige Frans niet opnieuw wilde plagen.

Jack zei niets meer, ging aan de waschtafel zich wasschen en neuriede zacht een liedje.

Maar dat kon Frans niet hebben.

«Nou zing je, hè! Maar gisteren, toen zong je niet,

hè, toen had je geen praats, zooals nou. Mispunt! 'k wou dat je gezakt was.»

En na deze innige wensch uitgesproken te hebben, ging hij berustend liggen en sloot weer de oogen.

Terwijl deze onbeduidende kibbel- en plaagpartij zich boven afspeelde, zaten vader en moeder aan de tafel in de huiskamer.

«'t Is altijd wat met die twee,» zei moeder, «en je weet waarlijk niet, wat er tegen te doen.»

Vader glimlachte.

«Vind jij het niet akelig, dat het zoo is?»

«Och, vrouw, 't is overal zoo in alle huishoudens. Tenminste tusschen jongens van ongeveer denzelfden leeftijd. Dat vergroeit wel, dat wordt wel beter. Je moet maar zoo denken: Jongens uit hetzelfde gezin zijn geladen met dezelfde electriciteit en je weet, gelijknamige polen stooten elkaar af en ongelijknamige trekken elkaar aan. Aha, daar heb je de eene pool.»

Jack stapte de kamer in. Hij zei zijn vader goedenmorgen en ging zitten.

«De ruzie afgelopen?» vroeg vader.

«Ja, hij slaapt weer,» antwoordde Jack nuchter.

«Dan moet je hem toch even wakker gaan maken, want...ik heb voor jullie beiden een aardig karweitje voor vandaag.»

Jack keek zijn vader half verrast, half twijfelend aan.
 «Je gelooft het niet? Jullie beiden moesten eens naar Rotterdam, om voor mij een noodzakelijke commissie te doen.»

«Naar Rotterdam, met den trein?»

«Allicht, of wou je liever loopen?»

«Nee, maar . . . is 't waar?»

«Of het waar is! Maar schiet op dan en haal Frans.»

Jack de trap op.

Hij kwam in de slaapkamer. Frans deed of hij sliep.

«Hei, Frans!»

Geen antwoord.

«Zeg jô, hoor eens.»

Hij stiet zijn broer aan.

«Lâ me liggen.»

«Jô, hoor eens. 'k Heb wat fijns voor jou en ook voor mij. Ben je wakker?»

Geen antwoord.

«Jô, doe nou niet eng, we hebben een fijne dag. We mogen samen naar Rotterdam.»

Frans wijd nu de oogen open: «Hè, naar Rotterdam!

Met den trein?»

«Ja jô! kom!»

Frans het bed uit.

«Wat moeten we daar doen?»

«Dat weet ik niet, een commissie, zegt vader. Hoe is 't 'ie?»

«Van de bakker, jô, van de bakker.»

In een ommezien was Frans klaar.

«Jô, wat zullen we een fijne dag hebben, Frans.»

«En of, Jack. Zouen we centen mee krijgen?»

«Natuurlijk.»

«Hoeveel denk je?»

«Ja . . . hoeveel? kom gauw, anders is vader mischien weg.»

Ze holden de trap af.

«Daar heb je de twee polen,» lachte vader.

Ze stormden de kamer in. Afwachtend bleven ze naast vader staan.

«Wat moet jullie?»

«Een commissie doen.»

«Hé, wat!» riep vader. «Wil je wel eens . . .»

«Een commissie doen,» vulde Jack aan.

«Hoor eens jongens . . .» begon vader, doch moeder viel hem in de rede:

«Zou je niet eerst gaan zitten: de thee wordt koud.»

Ze zetten zich.

«'k Heb een en ander voor de zaak besteld bij

Stokvis in Rotterdam. Nou zit ik erg verlegen om de moeren en de schroeven. Die moet jullie meebrengen. De rest kan nagezonden worden. Hier is de brief, waarin ik alles uitvoerig heb uiteengezet. Je geeft die maar af en de rest komt van zelf.»

«Moeten we vroeg terug zijn?» vroeg Frans.

«Ik Heb met moeder overlegd, een uurtje later te eten. Als je nu zorgt, om half acht ongeveer thuis te zijn, eten we samen.»

Jack en Frans keken elkaar aan.

«Is 't ie effen fijn,» zei Frans.

«Getopt!» zei Jack.

Vader stond op.

«Nou goeie reis, jongens.»

Met open mond en oogen keken de twee vader aan.

«Nou, zeg je mij niet goeden dag?»

«Ja, maar . . . » en Jack maakte een schuivende beweging met de rechter duim en dito wijsvinger.

«O, ja, dat 's waar ook. Nou kijk eens: Een plaatskaartje den Haag—Rotterdam vice versa kost per persoon een gulden vijftig. Dat is voor julie tweeën twee maal een gulden vijftig, maakt drie gulden.»

En vader liet duim en wijsvinger in zijn vestjeszak glijden en haalde er drie gulden uit.

«As je blijft. Dag!»

«Hei, vader!»

«Wat is er nou weer?»

«Ja, maar . . . de tram naar het station?»

«O ja, dan krijg je nog veertig cent erbij. Hier zijn ze. Dag, goeie reis, jongens!»

«Hei, vader!»

«Te drommel, wat ben jullie zuigflesschen. Wat nou weer?»

«Ja, . . . maar . . . » begon Frans en hij keek Jack aan.

«Ja, . . . maar . . . » begon toen Jack en hij keek vader aan.

«Nou, komt er nog wat?»

«We hebben nog niks om . . . om te bikken en om te drinken in Rotterdam.»

«Is dat dan noodig?»

«Nou!» riepen ze alle twee.

Vader glimlachte.

«Jullie hebt vacantie, je bent beiden overgegaan, dan moet het vandaag, de eerste dag van de vacantie, maar eens een mooie dag worden. Hier heb je ieder een rijksdaalder extra. Je moet zelf maar eens zien, wat je daarmee doen kunt.»

«Een rijksdaalder!» Het werd Jack en Frans groen

en geel voor de oogen. Rothschilds voelden ze zich, Rockenfellers, Morgans. Zooveel geld kregen ze nooit op, nooit!

Jack liet zijn boterham staan.

«Kom, Jack, eet nou gauw je boterham op.»

«Die boterham, moeder, die boterham! Denkt U dat een millionnair brood met kaas eet, nooit! Kom, mede-millionnair,» sprak hij heel gewichtig tot Frans: «laten we dit armelijke huis verlaten en ons begeven naar de zalen van ons kasteel.»

Hij zei het potsierlijk plechtig, zoodat allen schaterden.

«Kom broeder,» voer hij op denzelfden toon voort, «laten we heengaan uit dit oord, waar de lach klinkt der gemeene poorters en onze rossen bestijgen, die ons naar onze burchten brengen gaan.

Vader en moeder, uwe zonen, uwe millionnairs, brengen u hun laatsten groet.»

Frans, vader en moeder schaterden.

Maar Jack bleef in zijn rol.

«Broeder,» sprak hij, «gij vergeet Uw afkomst. Indien gij een duel wilt voorkomen, zoo ga mede met Uwen blanken mederidder en bestijgen wij onze kleppers. Kom!»

En zij gingen heen en vader en moeder lachten zich tranen.

Het werd nu hoog tijd, dat vader zich naar zijn zaak, een machinefabriek op de Beeklaan begaf. Hij zette zijn hoed op en zei moeder goeden dag.

«Wat hebben wij toch heerlijke jongens, man.»

«Zooeven dacht je daar wel anders over,» plaagde vader en hij liep weg de deur uit.

Op de Laan gekomen, floot hij nog even naar de jongens, die in de verte zich voortspoedden, doch zij hoorden vaders fluitje niet.

«Weet je, wat wij het eerst moesten koopen?» vroeg Jack.

«Nou?»

«Sigaretten.»

«Fijn! Ga jij ze halen? Mij zien ze misschien nog niet aan voor veertien.»

Den winkel rechts in de Columbusstraat schoof Jack in en kocht tien sigaretten à 3 cents.

«Heb je niet opgestoken?» vroeg Frans, ziende dat Jack niet rookte.

«Stom, vergeten. We zien aanstonds wel iemand, die rookt. Kijk daar gaat er een. Hier heb je een sigaret en neem die daar wat vuur af.» Frans greep de sigaret en liep op een rookenden mijnheer af, die aan de andere zijde van de Laan wandelde.

«Mijnheer, mag ik wat vuur?»

«Wel zeker ventje. Asjeblieft.»

Maar de mijnheer hield de sigaar tusschen duim en wijsvinger zoo hoog, dat Frans' mond met de sigaret er in er wel een decimeter afbleef.

«Ik kan er niet bij, mijnheer,» klaagde Frans na de sigaret uit zijn mond genomen te hebben.

«Moet je wachten tot je zoo groot bent, baasje,» spotte de mijnheer, die verder liep.

Frans voelde zich verkleineerd, zoo verkleineerd, als hij zich nog nooit gevoeld had en zijn teleurstelling, woede, schaamte en ergernis uitten zich plotseling in een oneerbiedig: «Kaaljas, hou voor mij part je vuur en steek er je glimmende jas mee in brand.»

«Wat zei ie?» vroeg Jack, die, begrijpende dat er iets bijzonders gebeurde, op Frans was toegeschoten.

«Wel, die engerd wil geen vuur geven.»

«En hij hield de sigaar voor je, 'k zag het toch zelf.»

«Ja maar hij hield hem zoo hoog, dat ik er niet bij kon.»

«Laat mij het dan maar doen,» zei Jack uit de hoogte.

«Daar komt er weer een.»

Jack op den volgenden rookenden mijnheer af en hij was zoo gelukkig, dampende bij zijn broer terug te komen.

«In orde natuurlijk,» zei hij.

Een seconde later rookte ook Frans en hij stapte met de bittere herinnering van eigen vernedering verder.

Eensklaps hield Jack halt.

«Daar bedenk ik ineens, dat Jaap bij mij zou komen. We moeten hem waarschuwen, anders komt hij vergeefs bij me en heeft het land.»

«'t Is een eind weg.»

«'t Zou wat. We loopen terug den Loosduinschenweg over en de Paul Krugerlaan op. Dan zijn we er dadelijk. Kom!»

En rechtsomkeert maakten de broers, die dapper rookende, na enkele minuten den Loosduinschenweg bereikt hadden.

't Was druk op dien zonnigen Julimorgen. Groentekarren, de een na de ander, ratelden aan. Zware schuiten werden over de Loosduinsche vaart voortgeboomd met allerlei groenten, die het rijke Westland oplevert.

De jongens, die al zoo dikwijls hier geweest waren, schonken weinig aandacht aan al dat beweeg, doch liepen naast elkaar voort over het harde kleipad, dat langs de vaart is aangelegd.

Verbeeld U hun schrik, toen ze eensklaps rechts van

zich, in hun onmiddellijke nabijheid een angstige stem hoorden schreeuwen: «Hu, hu, help, help!»

Ze bukten zich over den hoogen steenen kant en zagen een jongen, die druipnat, blazend en proestend tegen een breede rioolbuis trachtte op te klauteren. Ze wierpen zich op hun buik, grepen elk een arm beet en heschen het schreeuwende kereltje op den kant.

«Heb je d'r lang in gelegen, jô?»

Het doodelijk geschrokken ventje moest eerst op adem komen vóór hij kon antwoorden: «Nee, niet lang, even maar.»

«Hoe kwam je d'r in, jô?»

«Daar komen zooveel menschen en als mijn vader er bij is»

«Wat is er? Wat is er gebeurd?» vroegen de menschen, die van den weg toeschoten.

«O deze jongen heeft in het water gelegen,» antwoordde Jack.

«O, is het anders niks.»

«'t Is nooit genoeg» zei Jack. «Als je verdronken bent vinden ze het pas de moeite waard.»

Ze liepen met het druipende kereltje, een bleek, tenger, verwaarloosd boetje op het oog, verder.

«Hoe kwam je er nu zoo in te vallen jô?»

Toen vertelde het mannetje zoo maar stil weg op een toon alsof hij moe was en het leven hem niet kon schelen:

«Ben gisterenavond met een groentenschuit meegegaan. De baas d'r van zei als ik trok en hem hielp zou hij mij een kwartje geven. 'k Mocht ook bij hem slapen. En hij zou mij eten geven en een paar bloemkoolen. Maar gisterenavond, toen ik aankwam, gaf hij me niks. En hij liet me in den hooiberg liggen. En vanmorgen vroeg, toen ik wakker werd was ik zoo koud. En ik had zoo'n honger. En toen ben ik weggelopen. En nou liep ik hier langs de vaart. Maar 'k was zoo moe en 'k had zoo'n slaap en toen ben 'k d'r in gevallen.»

Hij vertelde het als berustend uit zwakte, uit ellende.

«En je vader, is die niet ongerust nu?»

Het ventje zweeg.

«En je moeder?»

«Die is dood.»

«Is je vader nu thuis?»

«Misschien. Misschien niet. 'k Ben zoo moe en ik heb zoo'n honger.»

«Heb je nou niks gegeten?»

«Niks.»

«Waar woon je?»

«Tuinderslaan.»

De jongens kenden die buurt van ellende, wisten dat daar vele hongerige kinderen leven in sloppen.

Konden ze dat kleine, moeie stumpertje, die van slaap en ellende in de vaart was gevallen, zoo weg laten gaan?

«Willen we je thuis brengen?»

«Hoeft niet.»

«Maar wat dan?»

«'k Heb zoo'n honger.»

«Loop zachtjes door, 'k weet wat!» riep Jack eensklaps en hij liep den eersten den besten broodwinkel in en kocht een groot brood en bij een slager wat verder een eind worst en stopte dit alles het ventje onder den arm.

«Eet nou lekker, jô!»

«Dank je.»

«Geef hem nog wat geld,» fluisterde Frans. «We zijn immers Rothschilds.»

Jack drukte het overgelukkige jongetje nog twee kwartjes in de hand.

Toen liepen ze vlug verder, want het kereltje was dicht bij zijn huis.

't Was met dit al niet vroeg meer. De klok op het gesticht Groenenstein wees kwart over negen.

«De electriche van half tien halen we niet meer,» zei Frans, «of we moeten nu op lijn 12 stappen.»

«Maar Jaap dan? Ik kan hem toch niet voor gek laten loopen,» meende Jack.

«Vooruit dan maar,» zei Frans berustend en op een sukkeldrafje ging het de Paul Krugerlaan over tot het Paul Krugerplein, waar ze op nummer 5 aanschelden.

Jaap zelf deed open.

«Hallo! Hallo!» klonk het van boven.

«Laat je maar naar beneden vallen,» riep Jack.

«Ha, ben jij het? Ik kom.»

En Jaap kwam springende naar beneden.

In weinig woorden hadden ze Jaap deelgenoot gemaakt van hun plannen en plichten voor dien dag en met niet weinig jalouzie zag hij een oogenblik later de twee jongens in de opgewektste stemming vertrekken.

Op het plein was een tramhalte. Lijn 12 kwam zacht aangezogen. De bestuurder stopte op een wenk der jongens, die vlug instapten. De conducteur belde af, lijn 12 voerde de jongens naar het station.

Jack kocht de kaartjes.

Ze holden rechts de trap op die hen naar het perron van de Electriscbe bracht.

«Vertrek Rotterdam 10 uur,» lazen ze op het waarschuwbord.

«Nog twintig minuten tijd,» zei Jack.

«k Heb dorst,» waarschuwde Frans.

«Dan zal ik mijn blanken medebroeder laven. Kom mee, daar is de oase.»

En hij trok Frans mede naar de ververschingskiosk.

«Twee limonade met ijs,» bestelde hij zacht vragend aan den kellner.

Deze bracht ze en de jongens dronken gretig.

«Fijn jô,» zei Frans.

«'t Is overal lekkerder dan thuis,» verzekerde Jack.

«Natuurlijk,» bevestigde Frans.

Ze keken rond.

Frans oogen bleven begeerend rusten op een vitrine, waarin broodjes met vleesch, ham en rookvleesch lagen.

«Jô, zie je die ham wit lachen,» waarschuwde Frans.

«Of ze lacht. Lag ze maar in mijn maag,» wenschte Jack.

«Maar dat kan toch. Heeft mijn blanken broeder niet de zilveren schijven in zijn zak,» moedigde Frans aan.

«Gij spreekt woorden, die onze afkomst eer aandoen, medepelgrim en daarom: «Kellner, breng ons twee broodjes met ham».

«Ieder twee jongeheer?»

«Nou?»

«Ja... weet ik niet,» aarzelde Jack. «Wat had jij gedacht?»

De kellner stond op een kleinen afstand stil te glimlachen.

«Zeg dan jô,» beval Jack.

«Zeg jij het maar,» zei Frans.

«Ja, lust jij ze?»

«Lusten,» zei Frans.

«Ja, natuurlijk lusten,» antwoordde Jack ongeduldig.

«Lusten,» herhaalde Frans, «lusten natuurlijk wel.»

«Dus vier stuks jongeheer,» kwam de kellner tuschenbeide en den jongens ontging de fijne glimlach, die op 's kellners gelaat speelde, toen hij een oogeblik later voor ieder twee broodjes met ham op het tafeltje zette.

Ze smulden.

«Wat is het toch fijn als je rijk ben,» beweerde Frans.

«Daar gaat niks boven,» bevestigde Jack, wiens

oogen schenen mee te eten zoo wijd open keken ze naar die wit-lachende ham.

De tram van de richting Rotterdam hield stil.

«Jô, daar is ie,» waarschuwde Frans.

«U heeft nog zes minuten, haast U maar niet,» stelde de kellner gerust.

Doch het brood met de ham was verorberd en Jack vroeg om te betalen.

«Twee gulden zestig, jongheer.»

«Denk om de fooi,» fluisterde Frans aan Jack toe.

Een trap tegen Frans' scheenbeen was Jacks voelbaar antwoord.

«Alsjeblieft.» En Jack telde twee gulden negentig op het nikkelen blad, dat de kellner droeg.

«Dank U.»

De jongens stapten op.

«Je snapt toch wel, dat ik uit mijn eigen wel een fooi zou gegeven hebben,» beet Jack.

«Je kon het toch vergeten.»

«Nee.»

Ze klommen de tram in, achter eenige dames, heeren en vrouwen aan.

«Gaan we zitten?» vroeg Frans.

«Staan jô, veel fijner,» stelde Jack voor.

Het fluitje van den conducteur klonk en voort schoof de tram.

Ze stonden op het achterbalcon van den voorsten wagen, doch verhuisden spoedig op voorstel van Frans naar het voorbalcon, waar ze dicht bij den bestuurder stonden.

Die stond daar rustig en onbewogen en liet dat groote, zware gevaarte met zijn vele passagiers door een lichte beweging van een kruk voortschieten door de groene weiden met de blanke slootjes, de luchtig draaiende wieden der vele molentjes en de rustig grazende melkbeesten.

«Fijn gezicht, hè,» riep Frans.

«Nou,» antwoordde Jack. «Maar nog fijner vind ik die bestuurder. Wat staat die daar kalm, alsof hij niet eens weet, dat hij het is, die die lange sleep van wagens voortjaagt.» Bewonderend keek hij naar den breeden rug van den rustigen bestuurder.

«Fijn baantje,» meende Frans.

«Toch het fijnste, dat er is,» verzekerde Jack en hij dacht aan de vele uren, die hij op school moest zitten om te leeren, te leeren.

Maar tenslotte begint een jongen alles te vervelen, zelfs het kijken naar den breeden rug van een bestuurder

en dus gingen ze voor afwisseling wat zitten op de eerste bank binnen. Rechts van hen op de andere bank zat een mijnheer stil zijn sigaar te rooken.

«Kom,» zei Jack, «wij moeten ook puffen» en hij trok het zakje met de nog restende acht sigaretten uit den zak, reikte er Frans een toe en stapte op den rookenden mijnheer af.

«Beetje vuur, mijnheer.»

De aangesprokene keek op en zag Jack aan, die onder den scherpen blik van dien mijnheer kleurde. Ging er met hem hetzelfde gebeuren als zooeven met Frans?

Gelukkig voor Jack gebeurde er niets. De mijnheer stak hem zwijgend zijn brandende sigaar toe.

«Dank U, mijnheer!»

Jack ging weer zitten en deelde ook Frans van het vuur mee, zoodat beiden konden dampen.

«Zeg,» vroeg Frans eensklaps «hoe staat het met ons kapitaal?»

«Dat 's waar ook,» antwoordde Jack met schrik. «We mogen wel eens even optellen» en hij nam een potloodje en een klein zakboekje, dat hij als goede H.B.S'er bij zich droeg en samen begonnen zij zich in juiste volgorde de uitgaven te herinneren, die Jack noteerde:

Sigaretten	f 0.30
Worst	- 0.50
Brood	- 0.16
Aan den jongen	- 0.50
Tram	- 0.20
Kaartjes Rotterdam	- 3.00
Gegeten en limonade	- 2.90
Totaal	f 7.56

Jaap telde op.

«Zeven gulden zes en vijftig,» herhaalde hij verschrikt.

«Ben je gek,» betwijfelde Frans.

«Nee, jij,» schamperde Jack.

«Zeven gulden zes en vijftig, het kan niet,» betwijfelde Frans.

«Tel dan zelf op,» snauwde Jack, die kwaad werd, omdat het hem zelf ook tegen viel.

«Frans telde.

«Tel nou niet zoo eigenwijs en chagrijnig lang. Je ziet toch wel, dat het zeven gulden zes en vijftig is.»

«Hou je kalm,» bitste Frans terug, Jack het boekje toeduwende. «En toch begrijp ik er niks van.»

«Maar stommeling, uilskuiken, begrijp je d'r niks van? As je nou de getallen voor je neus ziet en je begrijpt er nog niks van ben je een ezel, een idioot.»

«Net as jij.»

«'t Is trouwens jou schuld,» beschuldigde Jack.

«Hè, de mijne?»

«Natuurlijk,» verzekerde Jack. «Wie moest die dure boterhammen met ham hebben? Die hebben ons den nek gebroken.»

«Heb jij d'r soms geen twee gehad?»

«Natuurlijk, ik zal jou ham laten eten en zelf op een houtje bijten,» snauwde Jack.

«Maar als jij niet van die ham had gepraat, had ik er niet aan gedacht. 't Is idioot, 's morgens zoo vroeg ham te eten.»

«Nou dan ben jij idioot,» verzekerde Frans.

Flang! Woedend gaf Jack zijn broer een stomp en deze, geprikkeld door de teleurstelling en beleedigd door die stomp, sloeg terug.

«Hei,» riep eensklaps die mijnheer naast hen. «Ga jullie vechten?»

Ze schrokken beiden, want ze hadden in hun plotselinge woede niet meer aan dien mijnheer naast hen gedacht, gedaan of ze alleen waren.

Ze zetten hun worsteling niet voort en keken naar den vreemdeling, die tegenover hen op de bank was gaan zitten.

Hij keek de jongens met zijn scherpe, doordringende oogen aan.

«Is 't er wat ergs gebeurd?» vroeg hij.

Jack vertelde, wat er was voorgevallen.

«Zoo,» sprak de mijnheer, toen hij een getrouw relaas gekregen had van het gebeurde. «'t Loopt dus eigenlijk om geld. Ja ja, jongens, zoo gaat het in de wereld. 't Loopt altijd om geld en om macht. Dat heb je aan den oorlog gezien.»

Even zweeg hij en keek de beide jongens scherp aan, Jack in het bijzonder.

De jongens waren verlegen, werden zelfs een beetje bang.

Bang werden ze voor die kleine, scherpe, blauwgrijze oogen en misschien meer nog voor die dikke breede stompneus, waarmee die ook scheen te kijken. 't Was net of die neus als een voorpost was uit gezet, om poolshoogte te nemen en of dan de oogen nog eens nakeken of de neus wel goed had gezien.

Nou die neus en die oogen keken lang de jongens aan, in het bijzonder Jack, tot, zeer tot hun verlichting de mond sprak: «Een ding bevalt me, dat je dien stumperd van een jongen geholpen heb. Dat bevalt me. En hoeveel geld heb jullie nou nog over?»

«Vier en tachtig cent,» antwoordde Jack.

«Hm! En je kaartje terug heb je al?»

«Ja mijnheer.»

«Maar dan heb je geen krimp zou ik zoo zeggen.

Vier en tachtig en je buik vol met ham en limonade en nog sigaretten. Is 't zoo niet?»

De jongens antwoordden niet, want ieder van hen dacht aan de plannen, die ze stil voor zichzelf gemaakt hadden. Beiden hadden gedroomd van een bootreis door de havens, Frans van een fijn dinér, Jack van de weelde, nog wat geld over te houden om die de eerste dagen te verbruiken met zijn vriend Jaap.

Half elf . . . en met een zacht krakend knersen hield de tram stil.

De jongens stonden op.

«Wacht even!» De mijnheer legde een hand op Frans' en een op Jacks schouder.

«Jullie doet je boodschap, ik de mijne. Om twaalf uur wacht ik je voor het Witte Huis. Ben jullie bekend in Rotterdam?»

«Neen mijnheer.»

«Het kleinste kind kent hier het Witte Huis. Voor de ingang wacht ik je. Dan zullen we wel eens verder kijken. Afgesproken?»

«Graag, mijnheer.»

Ze klommen de tram uit.

Voor Loos, het station van de Electriche, zei de mijnheer:

«Nou vooruit. Ga je boodschappen doen en denk om je tijd. 'k Heb een hekel aan wachten en kom zelf ook nooit te laat.»

En weg liep hij.

«Wat een rare is dat!» zei Frans.

«Maar een goeie rare geloof ik,» meende Jack, zich de handen wrijvende. «Wie weet, wat we nog beleven met hem. Wat een oogen, hè.»

«Nou, maar wat een neus! 't Is net of hij daarmee kijkt.»

«Zou ie ons niet voor den gek houden,» vreesde Frans.

«Dat geloof ik niet. Wat zou ie er ook aan hebben,» meende Jack.

Na een drietal keeren gevraagd te hebben, bereikten de jongens den grooten ijzerhandel van Stokvis, gaven den brief af en kregen na eenig wachten twee pakketten, de door vader zoo gewenschte moeren en schroeven bevattende.

Ze stonden weer op straat. Elf uur was het en brandend heet op de straat.

De zon wierp haar laaiige hitte op de straatkeien, die de warmte schenen op te zuigen.

«Pu, wat is het heet,» zuchtte Frans. «k Heb weer een dorst as een paard.»

«Ik ook,» antwoordde Jack, «maar we kunnen die vier en tachtig cent toch niet aanbreken.»

Frans zei: «neen» hoewel hij van een geheel ander gevoelen was.

Ze slenterden naast elkaar voort, Frans met het pakje moeren, Jack met het pakje schroeven, en ze verlangden beiden naar een frisschen drank, doch durfden het voor elkaar niet te zeggen. Ze liepen de eene heete ovenstraat in, de andere uit en het zweet droop hen van de gezichten en de pakken onder den arm werden loodzwaar.

«Als we terug gingen naar Loos en daar de pakken in bewaring gaven, dat kan!»

Dit voorstel van Jack vond een gretig oor bij Frans en ze versnelden hun pas en stonden een kwartier later voor het buffet in de koele zaal en gaven hun pakjes af.

«Wat is het hier lekker, jô.»

«Nou,» beaamde Jack.

«k Heb wel eens gehoord, dat warme koffie nog

beter is tegen den dorst dan kouê limonade — en koffie is niet zoo duur natuurlijk.»

«Dan moet dat maar,» zei Jack die ging zitten, en aan den toeschietenden kellner twee koffie bestelde.

Een minuut later smulden ze van de koffie en zaten genietend rond te kijken in de koele, luchtige zaal, waar verfrisschende tochtjes naar binnen woeien.

Ze informeerden bij den kellner, die hen bediend had naar den afstand tot het Witte Huis en vernamen, dat lijn 11 hen in een kwartier daar bracht.

«Dan wachten we tot twintig voor twaalf en pakken de tram,» was Jacks voorstel.

«Gelukkig,» dacht Frans, die tegen den tippel erg opzag.

Tegen half twaalf rekende Jack af. Hij betaalde met den fooi vijftig cent en berekende, dat hen nog vier en dertig cent restte.

«'t Loopt op,» zei Frans zuchtend.

«En of,» beaamde Jack.

Ze namen lijn 11 en Jack betaalde twintig cent, zoodat de millionnaires van zoeven nog slechts veertien cent rijk waren.

Maar ze troostten elkander. Terug konden ze in elk geval, want ze hadden ieder een kaartje. En wie

kon weten, wat die vreemde heer met hen voorhad.

«Hij zag er wel royaal uit,» meende Frans.

«En rijk ook,» verzekerde Jack.

En toen ze dat met elkaar eens waren, spiegelde hun jongensfantasie hen de heerlijkste verrassingen voor.

«'t Hangt alles maar van een toeval af,» zei Frans.

«Natuurlijk,» antwoordde Jack gewichtig. Onze leeraar in de geschiedenis zei: «Alles hangt af van een toeval. Als Julius Caesar indertijd niet gestruikeld was voor het Forum te Rome was er nooit een Napoleon geweest.»

«Wat bedoelde ie daarmee?» vroeg Frans, die er niets van snapte.

«Ja, wat bedoelde ie. Hij bedoelde natuurlijk wat hij zei, dat is nog al logisch,» gaf Jack ten antwoord, die er blijkbaar ook niets van snapte.

En Frans, die niet voor dom wou doorgaan: «Ja, logisch is 't, 't is alles een toeval.»

«Natuurlijk en als die mijnheer nu maar komt, is 't een fijn toeval,» zei Jack.

Om kwart voor twaalf stonden ze voor het Witte Huis.

Vlak tegenover hen was een klok, die hing boven de deur van een klokkenmaker. Een kwartier lijkt een eeuwigheid voor wachtende jongens, die daarbij nog

vreezen, dat hun wachten tevergeefs kan zijn.

De groote wijzer schoof tergend traag voort. Drie minuten voor twaalf.

«Hij komt niet,» zuchtte Frans.

«'k Geloof het ook niet,» vreesde Jack. «Maar in elk geval moeten we wachten. 't Is nog geen twaalf uur.»

Eensklaps zag Jack hem. Hij kwam daar breed aanstappen. De handen op den rug. De neus vooruit. En Jacks vreugde uitte zich in een blijden schreeuw: «Ja! Daar is ie!»

En hij gaf Frans een duw, zoodat deze bijna omver viel.

«Dat had je niet gedacht, hè. Nee zeg het es eerlijk. Je dacht, die mijnheer neemt ons er tusschen. Nou zeg es.»

«Ja, eigenlijk wel,» antwoordde Jack zuchtend.

«Had ik het niet gedacht! Ja, zoo zijn de menschen. Maar, wat moeten we nou doen?»

«Ja, mijnheer,» aarzelde Jack, die als de oudste zich verplicht gevoelde antwoord te geven. «Ja, mijnheer dat laten we graag aan U over.»

«Zoo. Nou kom dan maar mee.»

Over het drukke trottoir schreden Jack en Frans achter den onbekenden aan, die, de handen op den

rug kalm voortliep, alsof hij in den tuin achter zijn huis wandelde. Hij scheen goed bekend te zijn in Rotterdam, althans niets bleek zijn belangstelling of nieuwsgierigheid te trekken, want hij keek links noch rechts.

Frans stiet Jack aan.

«Zie je die handen,» fluisterde hij. «Wat een knuisten, jô».

«Nou,» was Jacks antwoord. «k Eet liever met hem dan dat ik met hem vecht.»

«Ging hij maar met ons eten,» hoopte Frans, die weer honger had.

De onbekende keek om.

«Ben je d' er nog?»

Hij wachtte geen antwoord af. Ziende, dat de jongens hem nog op den voet volgden, liep hij verder.

«Wat laat hij ons sjuwen,» zuchtte Frans. «Hij zal toch geen mop met ons uithalen.»

«t Is eigenlijk stom mee te loopen». Wie weet wat ie wil. Je hoort zoo vaak van jongens die meegelokt zijn,» vreesde Jack en zijn levendige verbeelding zag plotseling allerlei verschrikkelijke tooneelen zich afspelen. Hij en Frans in een onderaardsche kelder opgesloten of in het ruim van een schip, dat op ver-

trekken stond. Het schip voer af, 't werd avond . . . nacht. Vader en moeder doodelijk ongerust. Het schip bracht hen naar Afrika. Hij en Frans verkocht als slaven. Moeder gestorven van angst. Vader krankzinnig van verdriet. Hij schrok, want plots draaide de onbekende heer zich om en de jongens strak aanziende vroeg hij: «Nog niet moe?»

«Wel een beetje.»

«En warm?»

«Nou.»

«Kom dan maar.»

En hij ging de jongens voor, het huis rechts in, welks groote deuren open stonden.

«Jô fijn, een groot restaurant,» fluisterde Jack verlicht, nu al die nare beelden van onderaardsche kelders en slavernij uit zijn brein verdwenen waren.

In de groote, koele zaal, waarin reeds veel menschen zaten, ging het drietal zitten aan een gedekte tafel.

«Ik krijg honger jongens en zal daarom wat moeten eten. Jullie hebt pas broodjes met ham gehad, dus trek kun je niet hebben.»

Uit de deuren achter het buffet wuifden telkens geuren van gebraden vleesch en gevogelte binnen.

«Nou, is 't niet zoo,» ging de vreemde voort, daar de jongens geen antwoord gaven. Jullie lust toch niets?»

Een kellner ging langs hen heen met een plât biefstuk met aardappelen en peentjes.

«Jô kijk eens hoe fijn,» riep Frans eensklaps, glad vergetende, dat hij was in een zaal vol menchen.

Jack stiet hem aan. De mijnheer schaterde.

«Nou hoef je me niks meer te zeggen. Die uitroep spreekt boekdeelen.»

Hij wenkte den kellner, die naderde.

«Mag ik de kaart, ober?»

De kellner bracht het verlangde.

«Zie zoo, zoek nu zelf maar uit,» noodigde de mijnheer en hij legde de kaart met een lange rij van gerechten voor de jongens. Deze keken, ze lazen, ze lazen weer van onder naar boven, doch geen der twee durfde iets op te noemen.

«Kun jullie geen keus maken? Of is er niets bij, dat je bevalt?»

«Mijnheer,» antwoordde Jack, alle moed bij elkaar rapende om te durven spreken tot dien geheimzinnigen vreemde,» mijnheer, 't is allemaal zoo lekker.»

«Kijk, dat bevalt me nou. Nou weet ik vast, dat ik niets bestellen kan, dat je niet lust.»

De kellner op een afstand bleek schik in het geval te hebben en glimlachend naderde hij op een wenk van den mijnheer.

Toen de kellner dicht bij het drietal stond zei de vreemde:

«Jongens, hou jullie van snip?»

«Snip,» herhaalde Jack en hij moest al zijn dierkundige kennis bij elkaar rapen om zich te herinneren, dat een snip een vogel is.

»Nou?»

«Snip! Nou graag natuurlijk. 'k Heb ze nog nooit gegeten mijnheer en hier Frans ook niet. Maar lusten — ja dat zal wel. Gevogelte is lekker.»

«Dan krijg jullie snip; afgesproken.»

«Ober,» aldus richtte de mijnheer zich tot den kellner, «ober dan moest U mij eens een plât biefstuk met erwtjes brengen en voor de jongens een halve houtsnip.»

«Best, mijnheer.»

Het blijè vooruitzicht heerlijk gebraden gevogelte te zullen eten maakte Jack vrijmoedig en hij zei: «Mijnheer, waarom doet U dat voor ons? U kent ons niet eens.» Hij keek Jack geruimen tijd aan en sprak toen: «Nee ik ken jullie niet, maar jullie mij ook

niet en toch eet je van mij een halve houtsnip.»

«Nou?»

«'t Is zoo,» zei Jack.

«Je wou zeker wel weten, hoe ik heet.»

«Jawel mijnheer, graag.»

«Ik heet van Maasdijk.»

De kellner kwam en bracht de plât biefstuk.

«Die eert de ouderdom, jongens. Daarom brengt hij mij het eerst. 't Ziet er fijn uit, hè?»

«Nou,» riepen Jack en Frans gulhartig.

«Wacht maar, dadelijk komt jullie houtsnip en dan is het jullie beurt van smullen.»

Na dit gezegd te hebben stak hij een heerlijk stukje biefstuk in den mond.

«Hè, dat doet goed.»

De kellner kwam. Van Maasdijk zag hem komen en had moeite niet in lachen uit te barsten.

Hij naderde. De jongens zagen hem niet, want ze zaten met den rug naar hem toegekeerd. Op eens zagen ze twee bordjes langs hun hoofden gaan — de bordjes daalden . . . stonden, en hun oogen, die geloofden een heerlijk gebraden snipje te zullen zien, zagen . . . een sneetje witte- en roggebrood, waar-tusschen een plakje komijne kaas was gelegd.

De kellner moest zich vergissen.

«Hé, kom hier,» schreeuwde Jack veel te hard in een restaurant vol menschen tot den zich verwijderenden kellner, die omkeek. «Hier, U vergist zich. We moeten snip.»

«Is snip, jongeheer.»

De omgeving lachte. Mijnheer van Maasdijk lachte dat hij schaterde en zijn breede stompneus werd nog breeder van voldoening over het slagen van de grap.

Jack en Frans keken sip, kleurden en wenschten zich zelve naar de maan.

«Nou jongens,» plaagde de heer van Maasdijk, «laat de snip niet koud worden.»

Frans was woedend. Jack niet. Die voelde eensklaps het leuke van de grap en zei: «Mijnheer van Maasdijk, we dachten snip te vangen en we vangen slib. Dat is het verschil.»

«Mooi, geestig,» riep de heer van Maasdijk, «en daarom jongens, en nou alle gekheid op een stokje, hier is weer de kaart, zoek nou uit.»

«En nu zult U ons niet meer vangen,» verzekerde Jack en hij liet zijn oogen gaan over de rijke keur gerechten en zijn vinger bij nummer 9 houdende zei hij: «Deze mijnheer.»

«Sausijzen-bloemkool-aardappelen».

«En jij Frans?»

Frans was zijn kwade bui geheel vergeten en koos hetzelfde als Jack.

De heer van Maasdijk bestelde en geen tien minuten later smulden de jongens van het heerlijke gerecht. En toen ze gesmuld hadden zei Jack: «Mijnheer, het was lekker, maar ik begrijp nog niet, waarom U ons zoo onthaalt.»

«Kijk eens,» zei de heer van Maasdijk, «ik vond jullie ruzie in den trein wel aardig, omdat ze zoo ineens kwam, maar nog aardiger vond ik wat je me vertelde van dat arme ventje. Daarbij komt nog»

Hij keek Jack wederom als onderzoekend aan, maar voleindde den zin niet.

«Ik denk, kom, zulke jongens, die iets goeds gedaan hebben, moeten maar eens een fijnen dag hebben. En dan moet het goed zijn ook. Pak nou je houtsnippen in dit papieren servetje, anders vliegen ze nog weg en dan gaan we maar weer verder.»

De heer van Maasdijk rekende af en betaalde zes gulden vijftig cents. «Dank U beleefd, mijnheer,» zei de kellner die blij was met de goede fooi.

«Kijk nog even,» zei de heer van Maasdijk en hij

wees op de lijst met de verschillende gerechten. «Hier staat het, een halve houtsnip dertig cent». Daarmee kan geen mensch je voortaan meer foppen.»

En weer de handen op den rug ging hij de jongens voor naar buiten.

«Wat een bom geld, hè,» fluisterde Frans.

«Nou,» beaamde Jack. «Hij is schat-rijk, dat merk je wel.»

«Dat is pas een echte millionnair, dat kun je gelooven,» verzekerde Frans.

Op straat bleef de heer van Maasdijk staan.

«Hoe laat moet jullie thuis zijn?»

«Half acht, hebben we beloofd,» antwoordde Jack.

«Belofte maakt schuld. Half acht ben je thuis. Wat denk jullie van een boottochtje door de havens?»

«Fijn mijnheer.»

«Vooruit dan maar.»

En vertrouwelijk, als liepen ze naast hun vader, tippelden Jack en Frans naast den heer van Maasdijk voort. En hun oogen konden niet laten den vreemden, geheimzinnigen weldoener aan te zien.

Deze voelde het wel.

«Ja,» zei hij, «nu moet je niet denken dat ik dat alles voor jullie plezier doe, ik doe dat nou, omdat ik er zelf

schik in heb. Dat is alles.» Ze maakten een heerlijke boottocht door de havens. Ze zaten op het dek in de schaduw onder een geteerd zeil en keken over het blikerende water, doorkliefd van snel voortschietende, ranke jachten en opgestuwd door groote, breede zeeschepen. Links van hen de hoge huizen der stad, waarop en waartegen het zonnelicht schitterde.

En na den boottocht dronken zij heerlijke limonade met ijs, namen daarna nog even een kijkje in den Dierentuin en toen naar Loos, waar de pakjes werden opgehaald. Om half zeven vertrok de Electriche, die hen naar den Haag voerde.

Bij het afscheid nemen zei de heer van Maasdijk: «Nu weet jullie mijn naam, maar ik niet die van jullie. Hoe heet je?»

«Jack en Frans Francken. We wonen Valkenboschlaan 89.»

«Ik zal jullie nog wel eens meer zien,» zei de heer van Maasdijk.

«Maar jullie moet niet denken dat het dan weer zoo'n dag wordt.»

«O, dat denk ik niet,» zei Jack haastig.

«k Weet het wel, 't is maar gekheid. Dag jongens.»

En de handen op den rug stapte de eigenaardige weldoener en zonderling heen.

«Wat een type,» zei Jack.

Het spreekt wel vanzelf, dat onder en na het eten Jack en Frans niet uitgepraat raakten, om aan hun gretig luisterende ouders alles te vertellen.

«'t Is een mooie, een typische dag,» zei vader «en ik moet je eerlijk zeggen, dat ik werkelijk verlang dien zonderling eens te ontmoeten. Zoo iemand die van het gewone afwijkt, mag ik wel. Zei hij niet, waar hij woont?» vroeg vader.

«Nee vader,» antwoordde Jack. «'k Wou het hem nog vragen, maar ik durfde niet». Je weet nooit of je er goed aan doet.»

«Daar heb je groot gelijk aan,» zei vader. «Een zonderling mensch is soms erg lastig.»

«Vooral als hij kijkt met zijn neus,» lachte Frans.

«'t Is weer een veel bewogen dag,» zei moeder, toen de klok half negen wees. «'k Zou maar gauw gaan slapen.»

Nu, daartegen brachten noch Jack noch Frans iets in, want ze verlangden beiden naar rust en naar slaap.

De uitgekakte houtsnip lieten ze grootmoedig voor

vader en moeder liggen. «Die eten millionairs niet,» zei Jack.

En toen ze lagen was het net of de boot hen nog zacht schommelde en het blikerende licht op de golfjes nog voor hun oogen zweefde.

Maar heel spoedig sliepen ze in na dien eigenaardigen, merkwaardigen dag.

HOOFDSTUK III.

In de Prins Hendrikstraat, tien minuten van Jacks huis, woonde de familie Hendriks, die bevriend was met Jacks ouders.

Op den morgen volgende op den vorigen dag zei moeder, toen Jack en Jaap gereed stonden uit te gaan: «Zeg Jack, de kleine Trientje van Hendriksen is jarig. Je moest er even aanloopen en zeggen, dat je vader en ik vanavond een uurtje aankomen.»

Het spreekt vanzelf, dat Jack tegen moeders opdracht geen bezwaar had, doch het minder aangenaam vond bij een jarige aan te komen zonder cadeautje.

«Moet ik zoo gaan met twee leege handen?» vroeg Jack.

«Je heb toch nog iets van je Rotterdamsche reis overgehouden,» merkte moeder op.

«Ja, maar niet om een cadeautje te koopen voor Trientje.»

«Ik heb al een wit schortje voor haar gekocht. Koop jij nu maar wat zacht suikergoed. Hier zijn twee kwartjes.»

En met deze twee kwartjes togen Jack en Jaap op weg.

In een winkel in de Weimarstraat kocht Jack wat lekkers en daarmee stond hij vijf minuten later voor de deur van de jarige Trientje.

«Je kunt best meegaan,» had Jack gezegd. «Je weet, het zijn aardige mensen.»

Er was een blij, ietwat feestelijke stemming, zooals dat bij een familie van een jarige past en de geurige koffie met de taartjes lieten Jack en Jaap zich wel smaken.

De kleine, ruim anderhalf jaar oud, dribbelde rond en kraaide van pret, als Jack haar weer een suikertje in de hand stopte.

«Nou moet je ook even bij me komen,» noodigde Jack, «en dan stappen we weer op».

En hij pakte, dit zeggende, de kleine op en zette haar op zijn knie.

Ju ju paardje

En jij moet naar den stal,

begon hij en liet de kleine dansen en wiebelen op zijn knieën.

«Ta ta,» riep ze want ze vond het heerlijk zoo te rijden.

Plotseling, met een schreeuw van: «Hè wat is dat nou!» tilde Jack de kleine op en zette haar driftig voor zich neer op den grond.

«Nee, maar kijk nou eens.»

En hij wees op zijn broek, die kletsnat was.

O, die oneerbiedige kleine! Beloonde ze zoo zijn cadeau en zijn spel?

Met een pruillipje bleef de kleine Jack aankijken.

«Foei Trientje,» berispte moeder die toch wat zeggen moest, al begreep ze, dat de kleine zich van geen kwaad bewust was.

«Ook een presentje!»

Jaap schaterde van den lach, toen hij daar Jack zag staan: stokstijf, wijdbeens en sprakeloos.

Doch hij troostte Jack: «Het droogt wel; kom maar gauw de zon in.»

En ze gingen de zon in, maar Jaap vond het toch maar verstandiger even naar huis te gaan, om zich van droge kleeren te voorzien.

Hij liep snel de straten door met Jaap naast zich,

die het geval te komisch vond om ernstig te doen.

«Het zal jou gebeuren,» zei hij, «nooit neem ik weer een kind op mijn knie.»

«Jô, je moest gefilmd worden, zooals je daar loopt,» spotte hij, «Je werd wereldberoemd.»

Ze kwamen thuis; moeder lachte ook, maar Jack was blij, toen een kwartiertje later niets meer herinnerde aan de onverwachte surprise.

«Zeg alstublieft niks aan Frans, moe, die gaat het aan de heele wereld vertellen.»

Moeder beloofde het.

«Nou, vooruit dan maar weer. Ik hoop, dat de rest van den dag anders verloopt.»

«Waar zullen we heengaan, heb je al plannen?»

«Nee, laten we eens zien. Naar de duinen?»

«Die zijn zoo dood met je tweeën.»

«Dus niet naar de dooie duinen. Naar zee?»

«De zee is zoo leeg in den morgen,» meende Jaap.

«Goed. Niet naar de leege zee. Dan blijft er niks anders over dan stadten.»

«Wij gaan stadten.» En vroolijk fluitende, dan weer zacht neurieënd of Jack druk redeneerend over den vorigen dag, met zijn vreemden raadselachtigen heer van Maasdijk, trokken ze de stad in.

«k Ben toch verlangend hem weer eens te zien en erg verlangend ook, dat begrijp je wel,» zei Jack.

«k Begrijp nog niet, dat je hem nog niet gevraagd hebt, waar hij woont,» merkte Jaap op.

«Ja, jô, jij heb goed praten. Maar, 't is zoo'n rare. Als je zijn ooggen zag en zijn neus»

«Je heb neuzenvrees, Jack.»

«Dat kan wel. Maar ik verzeker je, dat jij je ook wel drie maal bedenken zult voor je hem met vragen op het lijf valt. En toch mag ik hem.»

«Als hij die neus maar niet had,» plaagde Jaap.

Ze waren in het centrum der stad, waar het luchtige, blijê morgenstadsleven in vollen gang was.

Blinkende auto's gonsden af en aan. Enkele open karretjes met dames en heeren er in, snorden zoo nu en dan op hun gummibanden voorbij. Veelkleurige wandelaarsters, in luchtige toiletjes, dribbelden voorzichtig over de trottoirs van Spui, Vlaming- en Veenstraat.

't Leek of al die menschen geen zorg of arbeid kenden.

«De heele wereld heeft vacantie, geloof ik,» merkte Jaap op.

Plots herinnerde Jack zich, dat het Vrijdag was en dus marktdag.

«Jò, Vrijdag, Jaap. Vooruit, naar de markt.»

«Ja, kom, misschien is daar wat te beleven.»

Ze liepen de Vlamingstraat in, tot ze kwamen aan 't plein, waarop de markt wordt gehouden.

En daar ving eensklaps het beleven aan.

Voor hen uit liep een man of een mijnheer, dat konden ze niet uitmaken. Loopen deed hij eigenlijk ook niet. Zwaaien evenmin. Vast stond dus, dat de man of de mijnheer, wat het dan ook zijn mocht, ondanks de frissche zomermorgen zelf wat onfrisch was.

En zeker zouden de jongens weinig aandacht aan den man geschonken hebben, als hun belangstelling niet was gewekt door een groote, roodharige straat-hond, die maar achter den man snuffelend bleef aanloopen.

«Jò, kijk,» riep Jack, «een palingkop steekt uit zijn achterzak en naar die snuffelt de hond».

Ze versnelden hun pas, tot ze vlak achter den half zwaaienden man liepen.

Eensklaps hapte de hond toe, trok . . . de paling glipte het papier en den achterzak uit.

De man voelde het en keerde zich om. De hond weg. De palingkop in zijn bek. Het vette glibberige beest slierde als een dik lang lint langs zijn kop.

«Hou hem, hou hem,» schreeuwde de eigenaar.

Nou is het gemakkelijker gezegd dan gedaan. Wie durft zoo'n grooten straathond beetgrijpen?

Een dikke jodin schoot achter een zuurkraampje vandaan. Zij zou het probeeren.

«Hier,» riep ze en greep naar de kop van het dier. Doch dit stoof regelrecht vooruit tegen de beenen van de jodenvrouw aan, die waggelde en viel.

Languit lag ze, de dikkerd en schreeuwde. Menschen schoten toe om ze op te rapen. De hond er van door, terwijl de eigenaar van de paling hem waggelend nazette met den eenen kreet op de lippen:

«Hou hem, hou hem, mijn paling, mijn paling!»

Doch op zoo'n marktplein zijn altijd meer honden.

In een ommezien waren er nog drie bijgekomen en die drie hondenbekken haptten naar dien over den grond voortslierendden paling en vier hondenbekken trokken tot ieder een stuk in den bek had en links en rechts weg stoven onder de kramen door en er langs heen.

En toen de waggelende eigenaar het slagveld bereikt had, waren de kampvechters weggestoven en met hen was de paling verdwenen.

«Ze zijn je te glad baas,» spotte een man achter een kraam.

De gewezen eigenaar van den vetten paling keek sip, voelde in zijn achterzak en trok er de courant uit, waarin de paling gewikkeld geweest was.

Als restant vond hij wat slibberig slijm.

Hij wierp de courant weg, bromde iets onverstaanbaars en ging verder.

«Die zal het thuis goed hebben,» verzekerde dezelfde man achter de kraam en ging voort met luide schreeuwen zijn waren aan te prijzen.

Van alle kanten van het ruime marktplein stegen de keelklanken op der kramers en kraamsters.

De schelle krijschende kreten der vrouwen sneden scherp door de ronde zware stemmen der mannen.

«Mooie sinaasappels. Vijf om een dubbeltje . . . Confijte dadels Boeken, boeken, zoek maar uit. Een dubbeltje maar. Gekookte eieren met zuur . . .»

't Was een verward geroep en geschreeuw, dat niettemin kleur en leven gaf aan het geheel.

De jongens waren op de Prinsegracht gekomen, waar de markt zich voortzette.

«Kijk, daar gaat ie gindsche kroeg weer in,» riep Jack eensklaps. «Zoo'n stommerd.»

Jaap had geen gelegenheid den stommerd meer te zien, die achter de kroegdeur was verdwenen.

Plots dreunde dicht bij hen, vlak bij den huizenkant, een orgel. De zware dreunende ondertonen werden overschetterd door de helle lichte, die schenen te komen uit te nauwe spleten.

En om dat orgel heen dansten twee bleeke meisjes. Twee tengere meisjes met witte gezichtjes. Haar lijnlooze lijfjes dansten op afgetrapte slofschoenen.

Ze dansten als wisten ze het zelf niet. Zoo maar werktuigelijk, zonder een lach in de glanslooze oogen. Rusteloos dansten ze al maar door, al maar door.

De jongens keken er naar.

«Vreeselijk,» riep Jack eensklaps, «zie ze hijgen en dan die bleeke gezichten. Stumperds, kom laten we ze wat geven. Heb jij geld?»

«Een kwartje,» antwoordde Jaap.

«Nou vooruit, laten we ieder een kwartje geven. Ze hebben het zoo noodig.»

Jaap haalde een kwartje uit zijn zak, Jack eveneens en ze gingen naar de dansende kinderen. «Alsje-blijft.»

De meisjes lieten elkander los, dansten niet meer en namen ieder een kwartje aan.

Ze dankten hijgend en moe.

Op het voorbeeld van Jack en Jaap gaven nog eenige omstanders een kleinigheid en de moeie meisjes dankten met een zwijgend knikje.

Een oogenblik later dreunden en schreeuwden de tonen weer uit de orgelspleten en dansten de kinderen weer hun moede dans.

De jongens liepen door, vonden het pijnlijk langer dat dansen in die laaiende hitte aan te zien van die twee stakkerds.

Verder dus.

«Een vliegmaschine, hoor,» riep Jaap eensklaps. En ze keken naar boven, evenals de overige marktzoekers en daar zagen ze betrekkelijk laag een tweedekker, die statig zweefde door de blauwe lucht.

«Toch fijn, Jack.»

«Fijn, 't is prachtig, prachtig,» riep Jack, die steeds verrukt was, als hij zoo'n wondere, groote vogel met een mensch er in zweven zag boven zijn hoofd. 't Was alsof die daar in groote, stille rust lachte om dat gescharrel op de aarde.

«'k Wou, dat ik es mee kon.»

«Zou je durven?» vroeg Jaap.

«Durven! Direct zou ik er in stappen, als ik de kans had.»

«Ik weet het nog niet,» betwijfelde Jaap.

«Zoo vast als een huis,» verzekerde Jack.

De vogel was weggezweefd, onzichtbaar nu voor de oogen der nog steeds turende menschen.

«Kijk daar,» riep Jack eensklaps, «wat een drukte en wat een menschen ineens.»

De jongens er op af. Zoo'n relletje of standje was natuurlijk iets van hun gade.

Ze werkten zich door den kring heen, waarbinnen twee oude mannen als nog jonge kemphanen vlak tegenover elkaar stonden te vechten met woorden. De twist liep over een sinaasappel.

«Mot je mij wijsmaken. 'k Zag het toch zelf, dat die goozerd van een jongen van jou hem opraapte en er mee wegliep.»

«Heb je roet in je oogen gehad,» beet de ander terug. «'t Was mijn jongen niet.»

«Nee de mijne. 'k Zou niet graag opgescheept zitten met zoo'n brasem.» En dat ging zoo wel vijf minuten door en de omstanders lachten er om.

Het waren immers maar twee oude mannetjes, die elkaar geen kwaad zouden doen.

«Kom, jô,» riep eensklaps een groote, zware kerel tot zijn buurman die blijkbaar bij hem hoorde, «hier is niks te halen. Twee mummies.»

Ze liepen weg. De omstanders schaterden.

Dat deed de twee oudjes zwijgen. Ze voelden zich door het lachen blijkbaar ontwapend en verlegen.

«Nou zal ik jou nog één ding zeggen en dan zeg ik geen stom woord meer,» beet eensklaps een der oudjes den ander toe. En met een vinger dreigend: «Weet jij, wat jij bent?»

Nu zou het groote woord komen.

«Jij bent een individu!»

«In 't vedu? In 't vedu? Daar ben ik niet. Daar hoor jij, in het vedu? Daar kunnen ze jou en je zoon op de veiling brengen.

«Misschien brengen daar je oue botjes nog geld op.»

En toen liep de laatstgesprokene heen en de omstanders schaterden weer van het lachen.

Jaap en Jack niet minder.

Dat was ook wel komiek dat het oudje het woord individu had opgevat als: in 't vedu¹⁾ wat het officieele verkooplokaal van meubels en dergelijke artikelen der stad is. Lachend liepen Jack en Jaap heen.

¹⁾ Vendu (verkoophuis).

«In 't vedu... Individu,» riep Jack schaterend en hij trok Jaap aan zijn arm mee.

En Jaap lachte niet minder.

Ze hadden het eind der markt bereikt.

«Nog een keer terug,» stelde Jack voor. «We gaan dan met lijn 5 naar huis.»

De jongens keerden terug om nog eenmaal de woelige markt over te loopen.

Even voorbij de Boekhorststraat, waar het lawaai en de menschenvolte het grootst is, werd Jacks aandacht getrokken door een persoon, die voor hen uitliep en van achteren bekeken hem herinnerde aan den zonderlingen van Maasdijk.

Hij stiet Jaap aan.

«Kijk, die daar loopt, hij daar, die lijkt van achteren sprekend op dien mijnheer van gisteren. Kom, laten we hem voorbijloopen, maar zeg niks.»

De jongens versnelden hun pas en tot Jacks niet geringe verrassing, bleek het hem, dat zijn vermoeden juist was.

«'t Is hem,» fluisterde hij. «Stil.»

Ze liepen naast hem. Ze schoten hem voorbij. Jack keek hem aan, nam zijn pet af. Jaap eveneens.

«Dag, mijnheer.» Hij keek Jack aan groette even

terug door een lichte beweging van zijn rechterhand. Meer aandacht schonk hij niet aan de jongens, want hij keek weer voor zich, als had hij Jack niet erkend.

«Nou, dat is een rare,» zei Jaap toen ze ver genoeg waren om niet verstaan te kunnen worden.

Jack was teleurgesteld. Hij was er trotsch op zoo'n zonderling ontmoet te hebben, die hem zeker wel een bijzonderen jongen moest gevonden hebben; waarom was hij anders zoo gul en zoo hartelijk geweest? En nu zei hij niets, deed of hij hem niet kende.

't Viel hem vreeselijk tegen.

Wat moest Jaap daar wel van denken?

Moest die niet denken, dat Jack overdreven had? Schromelijk opgeschept?

Jaap merkte op: «Gek, dat ie niks tegen je zegt».

Daar had je het al. Bleek uit Jaaps opmerking niet, dat deze twijfelde aan de waarheid van zijn verhaal?

«Je denkt toch niet, dat ik alles verzonnen heb,» vroeg hij geraakt.

«Nee, natuurlijk niet». «Maar vind je het zelf dan niet gek, dat hij niks tegen je zegt?»

«Natuurlijk vind ik dat gek. Maar 't is immers een rare, een zonderling. Dat heb ik toch al gezegd. En

als je nou een zonderling ben, moet je toch raar doen. O zoo!»

Jaap, antwoordde niet meer en zwijgend stapten ze verder.

Was Jaap nog niet overtuigd? Twijfelde hij nog?

Opnieuw prikkelde hem Jaaps zwijgen.

«Hoe vond je die neus?»

«Nou, 'k heb er weinig van gezien».

«Dat snap ik niet. Die neus ziet een ieder. Dat is een neus, die je zien moet».

«Zoolang heb ik hem niet aangekeken. 'k Kon hem toch niet staan aan te gapen of hij een curiositeit uit een circus is,» verdedigde Jaap zich.

«Dat snap ik ook, maar als je die neus niet gezien hebt, snap ik dat niet. Geen mensch heeft zoo'n neus».

«Wat weet jij daar nou van? Heb jij de heele wereld doorreisid en al de neuzen gezien?»

«Jij bent een snotneus.»

«Daar mot jij dan niet mee loopen,» beet Jaap en hij maakte links-om-keert en liep den anderen kant uit.

Jack bleef staan en keek Jaap na.

Een oogenblik dacht hij er aan hem na te loopen,

hem terug te roepen. Maar neen. Had hij iets kwaads, iets verkeerd gezegd?

't Was toch duidelijk genoeg gebleken, dat Jaap . . . jaloersch was. Dat was meer dan duidelijk. Hoe kon hij anders beweren die neus niet gezien te hebben?

En nu hij er zeker van was, geen schuld te hebben, en Jaaps jalouzie voor hem vast stond, liep hij de Schoolstraat in en regelrecht op de halte van lijn 5 aan.

Een half uur later was hij thuis.

«Waar ben je geweest?» vroeg zijn moeder.

«De stad in.»

«Zoo en geen avonturen?»

«Nee, we zijn op de markt geweest.»

«Al dien tijd?»

«Ja moe.»

«Is er iets?»

«Nee, niks.»

«Is Jaap naar huis?»

«Ja, natuurlijk, moeder.»

Moeder zweeg en voelde, dat er iets niet in orde was.

Maar ze wilde Jack niet prikkelen door haar nieuws-

gierigheid en zweeg, wetende, dat ze toch deelgenootte zou worden van het gebeurde, als het tenminste iets bijzonders was.

Dien dag bleef Jack thuis en las het eene boek na het andere. En hij had spijt over wat was voor-gevallen.

HOOFDSTUK IV.

Ze zaten op de bank, die op het breede grindpad stond van de Valkenboschlaan, niet ver van het postkantoor.

't Was zoo'n mooie morgen. In de breede bladervolle boomen tjilpten musschen. Spreeuwen kwetterden in de dakgoten. Groote vogels vlogen hoog boven de huizen door de zonnige zomerlucht. Auto's gonsden over de straten ter weerszijde van het schelpenpad, waarop zij zaten. Zware vrachtauto's dreunden. Fietsers en wandelaars togen naar zee en duinen en de jongens daar op de bank hadden het druk alsof ze een rumoerige vergadering hielden, die over het wel en wee van een gansch volk had te beschikken.

Er was ook iets bijzonders gebeurd. Sinds een paar dagen logeerde op nummer 97 een Amster-

damsche jongen, die natuurlijk reeds in den kring der Laankennissen was opgenomen.

En nu waren ze druk aan het redetwisten, welke stad den voorrang bekleedde: Amsterdam of den Haag.

«Amsterdam,» zei natuurlijk de Amsterdamsche jongen, die Koos Kluiver heette. «Amsterdam is de hoofdstad.»

«En den Haag de Hofstad,» klonk het wederwoord van een der Haagsche jongens.

«En dan de Amsterdamsche handel,» Amsterdam laat zijn schepen varen naar alle landen der wereld om waren te halen. Granen, suiker, koffie, thee, petroleum Je kunt ze niet opnoemen.» Daar zaten de Haagsche jongens wel een beetje verlegen mee.

Doch Jack redde hen.

«Waar wonen de eerste mannen van het land? Waar woont de Koningin? Waar wonen de Ministers? Waar vergaderen de honderd leden der Tweede Kamer? Waar de vijftig leden der Eerste Kamer? Waar zetelt de Raad van State? O zoo.»

Hij was er moe van, toen ie in één dreun dit alles had opgenoemd, wat hij op de H.B.S. geleerd had.

En hij was verbaasd over zichzelf.

De Amsterdamsche jongen trok zijn lippen op, alsof hij zeggen wou:

«Het beteekent allemaal niks,» maar hij was toch wel overbluft.

«Maar,» liet eensklaps de stem van Jaap zich hooren — het spreekt van zelf dat hij en Jack den dag na zijn ruzie verzoend waren — «maar wat doet dat er eigenlijk toe. Laten we er niet langer over praten. Wat zullen we spelen?» En de een stelde dit en de ander dat voor. Maar het jongetje van den aardappelboer wilde niet. Eindelijk werd met groote meermeerderheid van stemmen besloten te gaan voetballen.

«Vooruit maar, vooruit!» schreeuwden tenslotte allen.

Maar Doris van den aardappelboer schreeuwde niet meer.

«Laat hem staan, zoo'n kwar,» riep een der jongens.

«Jij bent een eigenheimer,» riep Jack eensklaps en hij zelf schaterde om het woord, wyl Doris' vader aardappelboer was en het woord eigenheimer om zijn klank hem aan eigenwijs herinnerde.

«Eigenheimer, die is goed,» riepen de jongens. Ja, een eigenheimer is hij.»

«Toch eigenlijk weer niet,» riep Jaap. »Een eigen-

heimer is een fijne aardappel. Weet je wat hij is?»

«Nou.»

En alle jongens zwegen in verlangende afwachting.

«Een afkoker!» schreeuwde Jaap.

Dat woord vonden de jongens geestig en fijn en zeer tot ergernis van Dorus werd dit woord door allen herhaald.

«k Zal je wel krijgen,» riep hij nog in machteloze woede.

Nu heel veel vrees hadden de jongens hiervoor niet en dus trokken ze zingend de Edisonstraat in en op een der velden aan, dicht bij de remise der tram gelegen. Willy Voorwinden, die in de Edisonstraat woonde, haalde zijn voetbal, die thuis lag. Op het veld gekomen, een zandige weide, die reeds lang als bouwterrein was aangewezen, verdeelden ze zich naar de eischen van het spel in twee partijen en de wedstrijd begon. Ze speelden tot het tijd was van koffiedrinken en de wedstrijd eindigde in het voordeel van de partij, waartoe en Jack en Jaap hadden behoord met 2—1.

«Laten we nou in de straat niet schoppen,» waarschuwde Frans, «als er een agent komt, neemt hij den bal af en zijn wij er bij.»

Frans had goed waarschuwen. Dat trappen zat zoo in de beenen der jongens, dat ze het niet laten konden en er werd getrapt, ook toen ze het bebouwde gedeelte der buurt bereikt hadden.

De bal vloog wel 15 Meter hoog door de stevig gespierde beenen opgetrapt. Maar hij vloog ook links en rechts tegen de muren, tot eensklaps door een trap, door Jack gegeven, de bal een ruit van een benedenhuis verbrijzelde.

Daar had je het lieve leven gaande.

Een groot deel der jongens vloog als hazen links en rechts.

Buren kwamen verschrikt uit hun huizen. Spelende kinderen krijschten een angstig: «O, o,» en onderwijl had Jack den bal gegrepen, niet wetend, wat te doen.

«Kom jô d'r van door,» schreeuwde Jaap.

«Als er een agent komt. . . .»

De eigenaar van de ruit, een oud mannetje met een bakkebaardgezicht kwam naar buiten.

«Mijn ruit, mijn ruit,» kermde hij op een toon, die al zijn woede en verdriet in zich sloot. «Wie heeft het gedaan?»

«Hij, hij,» schreeuwden een paar kleine kinderen en ze wezen op Jack.

«Jij,» dreigde de man met de vuist.

«Ja ik, 'k ben Jack Francken en woon Valkenboschlaan 89, 'k zal de ruit wel betalen.»

«Ja, ja,» mompelde de man, «betalen dat ken ik . . .»

«Kom gauw,» waarschuwde eensklaps Jaap, «zie daar komt een agent.»

De rest der jongens koos het hazenpad.

Hijgend kwam Jack thuis en vertelde zonder terughouding, wat er gebeurd was.

«Het kost je je spaarpot,» zei vader.

Jack vond het sneu van zijn arme centjes, maar moest berusten. Hij kon dien armen man uit dat benedenhuisje toch niet op kosten jagen. Over het geval werd niet meer gesproken, daar het in wezen niet zoo belangrijk was.

Na de koffie werd er gebeld. Jack vloog naar het raam, want hij vreesde nog altijd dien agent.

«Een jongen met een brief!»

Hij de trap af om den brief in ontvangst te nemen, waarop met groote krabbellitters geschreven was:

den heer franken

Valk En Bos Laan 87

Geen flauw vermoeden hebbende, van wien die brief kwam, reikte Jack hem aan vader toe.

«Stellig geen brief van een letterkundige of schoon-schrijver,» zei vader, den brief openscheurende.

Vader las, doch spoedig schaterde hij het van lachen uit. En toen hij den brief had uitgelezen, lachte hij nog. Hij lachte, dat de tranen hem in de oogen kwamen.

«Maar wat is er dan toch,» vroeg moeder, die ongeduldig en nieuwsgierig werd.

«Luister,» zei vader. De brief is van den man van de ruit. En vader las:

Meheer

Ik neem Uw als vader in mijn armen omdat U zoon mij ruit heef ingegooi. U begrijp alsdat het geld mij in deze duure tijde niet op de rug was. Het is de schuld van zijn. De ruit kost zes guldens. Die zig noemt U vader

J. BROEK.

Allen vonden het een kostelijken brief.

Frans sprong op zijn vader toe, pakte hem beet en riep: «Ik neem U als vader in mijn armen». En Jack merkte op: «Dan is J. Broek mijn opa. Ja natuurlijk.

Pag. 84. De agent onderhield zich even met den ezelrijver, die . . .

Hij neemt U als vader in den arm. Leve dus mijn opa. Ja, en 't is nog mooier. De ruit is ook mijn opa. Hier staat het. De ruit kost zes gulden. Die zich noemt U vader.»

«Dan wacht mij de gevangenis,» zuchtte vader gemaakt, «want ik heb mijn eigen vader vermoord.»

«Maar een moord, dien Jack zes gulden kost,» merkte moeder op.

Jack keek sip.

«Moet dit uit mijn spaarpot?» vroeg hij uit benauwenis. «k Heb een half jaar gespaard om wat geld te hebben voor mijn groote vakantie.»

Vader glimlachte eens tegen moeder en deze zei: «Sneu is 't, maar ik vind, dat je vader verplicht is den moord, dien jij op je grootvader gepleegd hebt, niet te wreken, maar goed met kwaad te vergelden.»

«Moeder, U is een engel,» jubelde Jack.

«Maar een die mij geld kost,» zei vader.

Jack begreep, dat vader voor hem de ruit zou betalen en vond dat natuurlijk best.

Dien middag gingen Jack en Jaap doorbrengen op Scheveningen.

't Was drukkend warm en dus eivol op het strand dicht bij de verfrisschende zee. Ze namen een heerlijk,

verkwikkend bad en wilden zich juist naar de boulevard begeven, toen hun aandacht werd getrokken door een luid schreeuwenden ezeljongen, die met een stok gewapend, een mageren, ouden ezel ranselde.

«Schande,» schreeuwde Jaap. «Zie hem dat beest beuken.»

De ezeljongen bleek de woedende opmerking van Jaap niet te hebben gehoord, althans hij ging voort met het beest, waarop een klein jongetje reed, baldadig te slaan. Het oude dier, langs welks rug en buik lange, grijze haren verward afdropen, scheen ongevoelig voor de felle slagen, althans hij versnelde zijn pas niet. Dit scheen de woede van den ezelrijver nog meer te prikkelen, want nu ving hij aan het dier met den stok, waaraan hij een spitse punt had geslepen, te steken in buik en zijde.

«Maar dat zal ie laten,» riep Jack ineens en hij vloog op den jongen af. Voor deze er op verdacht was, had hij hem den stok ontrukkt. Hij hief dezen dreigend op.

«As je dat beest nog eens slaat!»

De ezelrijver scheen Jack geen portuur voor zich te vinden, met wien hij rekening had te houden. Zonder zich een oogenblik te bedenken, gaf hij Jack

met zijn gebalde vuist een slag in het gezicht.

Jack gooide den stok weg.

«Lafaard, dierenbeul! Ook zonder stok zal ik je.»

En de vechtpartij begon. Maar een, twee en meer Scheveningsche jongens schoten toe en hielpen den dorpsmakker, die nu echter een tweede weerpartij vond in Jaap. Het regende slagen en onderwijl stond de oude ezel stil en op zijn rug zat het jongetje, dat van angst schreide.

Plotseling kwam een ander op het terrein, een groote, zware man. «Hei, hei, wat moet dat hier?»

En hij greep er een beet en wierp hem van zich, dat hij een eind weg over het strand rolde en een tweede en derde volgde denzelfden weg en den laatsten oplichtende, die juist op zijn buik ter aarde lag met zijn gezicht in het zand en hem omkeerende: «Hé jij . . . jij, Jack?»

't Was de heer van Maasdijk.

Jack stond overeind en keek den heer van Maasdijk met onthutste blikken aan. »Ja, ik ben het. Ga jij vechten met de warmte?»

«Ja, die daar, die ezelbeul! . . .» En hij wou weer op den Scheveningschen jongen toespringen. Doch de heer van Maasdijk greep hem.

«Wat, dacht je, dat ik daarvoor tusschenbeide ben gekomen, om je nou maar weer je gang te laten gaan? Nee, baasje.»

«Maar hij ranselde dat dier. Hij stak hem met dien stok,» riep Jack, huilend van pijn en woede.

De heer van Maasdijk keek rond.

Een agent naderde kalm.

«Agent,» zei de heer van Maasdijk, «die jongen daar heeft dat beest mishandeld. Wilt U zorgen, dat dit niet meer gebeurt?»

De agent onderhield zich even met den ezeldrijver, die daarna den ezel bij den toom vatte en hem verder leidde.

De agent volgde traag.

«Zie zoo, en nou jullie den anderen kant uit, anders begint het gebakkelei opnieuw.» Hij nam de jongens tusschen zich in, die zich het zand van kleeren en gezichten wreven en nam hen mee in de richting van het Wandelhoofd, kortweg de Pier genaamd.

«En vertel nou eens. Hoe is een en ander nou precies gegaan?»

In geuren en kleuren vertelde Jack het gebeurde. Hij deed dit met horten en stooten, want hij was nog

woedend. Glimlachend liep de heer van Maasdijk hem telkens aan te kijken.

«Dus je was woedend?»

«Nou!»

«Je zou bijna uit je vel zijn gesprongen, hè?»

«Ja.»

«Kijk nou eens, dat moet je nooit doen. En weet je waarom niet: Omdat je er ook weer moet inspringen. Begrijp je? Dat is dubbel werk.»

Ondanks hun nawoede moesten de jongens lachen.

«Nou, heb ik geen gelijk?»

«Eigenlijk wel,» antwoordde Jack.

«En dit is zeker je vrind?»

«Ja mijnheer, dat is Jaap.»

«Nou, dan moeten Jaap en jij eens van mij leeren nooit meer uit je vel te springen.»

«Dat zal ik wel leeren, als ik ouder ben,» verzekerde Jack, die zijn vuisten nog voelde jeuken en zijn gezicht tintelen.

«As je ouder ben? Mis, vadertje, Daarmee maken de menschen zich er altijd af. Later, later beloven ze. Maar later is het te laat.»

Hij bleef staan. De jongens stonden voor hem.

«Denk er om jongens, vroeg je in alles oefenen.»

Want . . . als je oud ben is 't zoo moeilijk. 't Is zoo moeilijk, om een oude aap kunstjes te leeren. Vat je?»

Toen liep hij weer door. Hij was veel grooter dan de jongens, die hun hoofd hoog moesten oplichten om hem met be- of verwondering aan te kijken.

't Was toch een vreemde, raadselachtige man. Waarheen ging hij hen nu weer brengen? Ze waren benieuwd, nieuwsgierig. Jaap niet het minst, die nu voor het eerst met den zonderling kennis maakte.

«Gisteren hebben wij U nog gezien,» waagde Jack te zeggen.

«Ja en ik jullie ook.»

Meer antwoordde de heer van Maasdijk niet, maar stapte zwijsend voort, de handen op den rug. Dat zwijgen verontrustte Jack.

Had hij te veel gezegd?

«Zie zoo,» zei de heer van Maasdijk, toen ze het Kurhaus voorbij waren, «hier onder dat koele dak is het heerlijk zitten. Een glas limonade zal je wel smaken.»

De jongens keken tevreden.

«Jaap!», klonk het eensklaps achter hen en Jaap omkijkende zag zijn oom Piet, die op Scheveningen woonde.

«Mijn oom,» zei hij als verontschuldiging, dat hij den Heer van Maasdijk en Jack staan liet en op zijn oom toeging. Na een oogenblik was hij terug.

«Oom vraagt, of ik met hem mee naar huis ga om tante goeden dag te zeggen, die ik in lang niet gezien heb. Vindt U het goed?»

«'s Menschen zin is 's menschen leven,» was het antwoord van den heer van Maasdijk. «Wij gaan daar zitten en als je over een uurtje niet terug ben, gaan wij naar den Haag. Adieu.»

Zijn hoed afnemende liep Jaap heen.

Onder den koelen koepel van een Café gingen de heer van Maasdijk en Jack zitten.

«Een glas limonade met ijs, Jack?»

«Graag mijnheer.»

«Zoo, is je dat opgevallen, dat ik je amper groette?»

«Ja mijnheer.»

«Hum, och ja, wat zal ik je zeggen. Ik doe maar een ding tegelijk. Als ik over iets loop na te denken, bemoei ik me met niets en niemand.»

Zeg Jack, herinner jij je nog, dat je me in de Electriche vertelde van dat jongetje, dat je uit de Loosduinsche vaart hebt opgehaald?»

«Jawel, mijnheer.»

«Je weet niet, hoe hij heet, hè?»

«Nee, mijnheer.»

«Ik wel.»

«U?»

«Ja.»

«Dat verhaal bleef maar in mijn hoofd zitten. Ik had er geen rust onder, dat daar een ventje verloren kon gaan en een vader misschien. Ik ben er daarom maar eens op af gegaan en heb ze ontdekt. De man heet van der Geest, het jongetje Herman. Treurige boel. Maar we zullen zien, wat we doen kunnen. 't Is daar wel een stukje van donker den Haag.»

«Hebben ze het zoo arm mijnheer en is die vader zoo slecht?»

De heer van Maasdijk zweeg even, alsof hij zocht naar een antwoord.

Toen zei hij: «Er zijn heel weinig slechte menschen, Jack. Armoede is wel van veel slechtheid de oorzaak. 't Is dus maar de zaak de armoede weg te nemen en je hebt een goed mensch. Maar waar blijft de kellner?»

Hij tikte zacht op de tafel en dit geluid werd onmiddellijk gevolgd door een krachtig «aannemen». De kellner verscheen.

Vlug en veerkrachtig, alsof de arbeid hem een lust was, stapte hij tusschen de vele kleine tafeltjes door, op dat af, waaraan de heer van Maasdijk en Jack gezeten waren. Hij was het tafeltje genaderd, hij zag den heer van Maasdijk in het gelaat.

«Mijnheer!» riep hij en het klonk als een blijde verrassing, «U mijnheer?»

«Ssst.» vermaande de heer van Maasdijk, een vinger op zijn mond leggende. «Wij zijn niet alleen.»

«Neem me niet kwalijk mijnheer, ik»

«Alles goed?» klonk het zacht op zwaren toon.

«Best mijnheer, best.»

«En de jongen?»

«Is voorloopig bij mijn zuster, zooals U dat wilde.»

«Mooi. Breng twee limonade met ijs.»

De kellner verwijderde zich en Jack zag met stomme verbazing hem na. En toen naar het gelaat van den heer van Maasdijk, waarop blijde genoegdoening te lezen was.

«Je begrijpt er weer niks van, Jack.»

«Nee mijnheer. Ik vind U»

«Nou?»

«Ja . . . ik zou willen zeggen een goeie detective.»

«Ha ha.» lachte de heer van Maasdijk, «een detec-

tective, zeg je. Dat is nou niet direct een hooge onderscheiding, maar de bijvoeging «goede» maakt het voor mij weer tot een compliment. Je kent die man niet?»

«Nee, mijnheer.»

«En toch ben jij de oorzaak dat ik hem ken.»

Jack hoorde deze mededeeling met begrijpelijke verbazing aan. Hoe kon hij de oorzaak wezen, dat een man, dien hij niet kende, in betrekking was gekomen tot den heer van Maasdijk?

«Ik zal je het raadsel oplossen, stil maar.»

«Alstublieft mijnheer.»

't Was de stem van den kellner, die de twee glazen op het ronde, ijzeren tafeltje plaatste.

«Zeg eens van der Geest, ken jij dezen jongen?»

De kellner nam Jack op; een rimpel legde zich tusschen zijn oogen, alsof hij zich trachtte te herinneren.

«Nee, mijnheer, ik»

«Dit is de jongen, die Herman uit het water haalde en door wien ik jou op het spoor ben gekomen.»

«Dan dank ik den jongenheer wel. Als ik het zoo straks geweten had»

«Dat kon je niet weten.»

«Ik dank U, jongeheer.»

Er was iets vreemds in de oogen van den kellner, toen hij dat zei.

Wat Jack verbaasde.

«Geef nog maar twee limonade met ijs, kellner.»

De twee aan het tafeltje zwegen. De kellner bracht twee glazen en riep plotseling in de lucht wijzende: «Daar gaat ie mijnheer.»

«Wat?»

«De vliegmaschine.»

Ze sprongen allebei gelijktijdig op, de heer van Maasdijk en Jack, en zagen een vliegmaschine, die cirkelde boven de Pier.

En weer als altijd kwam in Jack een heftig verlangen mee op te zweven in de hooge lucht.

«'t Is nog een duur grapje,» zei de kellner, die ook bewonderend opzag tot de vliegmaschine, die als een groote, blanke vogel daar dreef door de oneindige ruimte.

«Vijftig gulden mijnheer, een heele prijs.»

«Zoo, kost dat vijftig gulden,» herhaalde de heer van Maasdijk . . . «Vijftig gulden — dat is veel geld.»

Ze keken zoolang tot de machine uit het gezicht was verdwenen. Toen zetten zij zich weer aan het tafeltje.

«Wat vind ik dat toch fijn, mijnheer. O, als ik geld had, dan vloog ik vast mee.»

«Zou je dat durven?»

«Durven mijnheer, waarom niet?»

«En als ie valt?»

«Als de hemel valt, zijn alle musschen dood. O, ik zou zoo graag willen. U niet, mijnheer?»

«Nou, ik blijf voorloopig maar liever op den vasten grond. Dat lijkt me veiliger.»

Voor het eerst van zijn leven gevoelde Jack het genot van rijk te zijn. Nu geld te hebben. Vijftig gulden slechts en hij kon mee opzweven, boven op den rug van den vogel, hoog over de zee, hoog over de duinen, hoog over de groote stad.

«k Wou, dat ik rijk was, mijnheer. Vijftig gulden en ik kon mee. En van nu af ga ik sparen. Iederen cent, ieder halfje leg ik weg. Misschien heb ik het volgende jaar het geld bij elkander.»

Hij wreef zich al in de handen van vreugde over het blijde vooruitzicht.

De heer van Maasdijk wenkte den kellner.

«Waar stijgt die op?»

«Ginds mijnheer, op het strand. Tusschen twee palen is een groot stuk afgezet door de politie.»

«En waar zijn kaarten te verkrijgen?»

«Ook daar, er staat een klein tentje, waarin een mijnheer zit, die ze verkoopt.»

«Zoo.»

De kellner verwijderde zich, want hij werd aan een ander tafeltje geroepen.

Met bonzend hart had Jack toegelusterd. Met groote ooggen zag hij den heer van Maasdijk aan. Wat bedoelde ie toch met zijn vragen aan den kellner? Wilde hij zelf een tochtje meedoen? En vergeefs trachtte Jack op zijn gezicht te lezen wat er in hem omging, nu hij daar zoo zat te turen in de verte, de ooggen wijd open, een trek van nadenkenden ernst om den mond. O, dat die veelzeggende neus nu eens verried, wat dat hoofd dacht.

«Zoo, zou jij zoo graag mee willen?»

«Dol graag, mijnheer.»

«Zoo nou dan mag jij mee.»

«Ik mijnheer! De woorden klonken jubelend, stralend van vreugde en trots.

En weer wenkte de heer van Maasdijk den kellner.

«Hoe lang blijft ie in de lucht?»

«Elke tocht duurt een kwartier, mijnheer. Aanstonds zal hij wel terug wezen.»

«Hier, dit jonge mensch vliegt straks mee als be-
looning, dat hij jou jongen uit het water heeft ge-
haald.»

«Mijnheer en mag ik dan ook wat doen?»

«Nou?»

«Als hij weer beneden is, tracteer ik op limonade.
Mag ik dat?»

«Dat mag.»

Nu was het de beurt aan den heer van Maasdijk
Jack aan te kijken, die daar zat, stralend van vreugde
en opgewonden door het heerlijke en plotselinge
vooruitzicht. Zijn oogen genoten van die blijdschap
en ook zijn neus scheen in die aandoeningen te deelen,
want ze werd al breeder en breeder.

«Daar is ie, daar is ie,» schreeuwde Jack eensklaps,
veel te hard voor een deftig café met zooveel chique
heeren en dames.

«Kom dan maar Jack.»

De heer van Maasdijk rekende af en liep met Jack
naar het opstijgterrein.

O, wat voelde Jack zich! Hij had het alle menschen,
die daar wandelden wel willen toeschreeuwen, dat hij
de lucht inging, hij, Jack Francken.

Hoe was het mogelijk, dat die menschen daar zoo

onbewogen konden wandelen, nu hij iets ging onder-
nemen, wat zoo weinig durfden? Zagen ze dan niets
aan hem? Zagen ze dan niet, hoe de blijdschap lachte
op zijn gezicht, hoe de geestdrift klonk in de blijde
stap van zijn beenen?

Ze stonden op het terrein. De heer van Maasdijk
legde vijf briefjes van tien op het tafeltje, waarachter
een mijnheer zat.

«Is het voor U, mijnheer?»

«Nee nee,» antwoordde de heer van Maasdijk,
alsof hij bang was dat men hem zou meenemen.

«'t Is voor dit jongmensch.»

«Mooi, hoe heet U?»

De heer schreef Jacks naam in een boek, benevens
zijn geboortedatum en adres.

In steeds lager cirkels daalde de vliegmaschine, tot
ze tenslotte als een kangoeroe met korte sprongen
voorthuppelde over het strand. en eindelijk
stil stond.

«U kunt instappen.»

«Vooruit dan maar Jack en nou niet bang zijn
hoor.»

«O nee, o nee, mijnheer. Dag!»

En Jack liep zoo vlug hij kon naar de vliegmaschine.

«Gaaf U mee,» vroeg kalm, alsof het de gewoonste zaak van de wereld was, de bestuurder.

«Ja mijnheer,» en Jack toonde zijn vliegbewijs.

«Stap U maar in.»

Hij zat. En een minuut later vloog hij op.

Een rilling ging hem door de leden. Een vreemde, nog ongekeende gewaarwording doorstroomde zijn lichaam.

Hoog en hooger steeg de vogel, de groote blanke libel in de zonnige zomerlucht. De vogel zelf scheen niet te stijgen, doch de aarde zonk al lager en lager en was nu een platvak met kleine opstandjes van enkele millimeters, dat huizen en boomen waren. De zee scheen een stil blauw meer met enkele witte vlekjes, die de golven waren. Ze vlogen in de richting der stad. Ja, ja, daar was het Ververschingskanaal, nu de Laan van Meerdervoort en een seconde later: «De Valkenboschlaan mijnheer, mijn Laan mijnheer,» schreeuwde Jack, doch de vliegenier hoorde hem niet door het stampen en snorren van den motor. «O, als vader of moeder of Frans hem nu eens zagen, of zijn kameraden. Hij moest wel heel hoog zijn, want de huizen der stad leken kleine blokjes uit een Neurenberger bouwdoos. En de menschen kleine, zwarte, wandelende stipjes.

En terwijl Jack zijn oogen uitkeek en terwijl in zijn ziel een gevoel was van nameloos ontzag voor het wonderlijke, dat vliegen is, zat de heer van Maasdijk aan het tafeltje en dronk bijwijlen een teugje van de koude limonade maar een groote onrust was in zijn hart.

Wat had hij gedaan?

Als de machine eens naar beneden stortte, dan zou hij de moordenaar zijn van Jack. Hoe kon hij dat ooit verantwoorden voor de arme ouders. Dat hij daaraan niet had gedacht, toen hij de vijftig gulden neertelde. O, wat duurden de minuten lang. Hij keek uit, aldoor maar uit in de lucht of hij nog niets zag. Hij legde zijn ooren te luisteren of ze nog niet hoorden het stampen en snorren van den motor. Hij keek maar telkens weer op zijn horloge, of nog de 15 minuten niet verstreken waren en de angst klom met iedere seconde. Die vijftien minuten zou hij nooit vergeten. Ze zouden blijven behoreen tot de vreestelijkste van zijn leven.

Tien elf twaalf minuten. Nog drie. Hij moest hem toch nu al kunnen zien. Over drie minuten moest hij er wezen. En nu nog niets te zien in de stille, vreemde, geheimzinnige, angstige lucht. Was

hij reeds gevallen?... ginds boven de stad en lag Jack daar dood op de straat, dood op het dak van een huis. Dertien minuten en nog.... ja, zag hij goed.... ginds.... ginds.... een stip nog.... maar die nader kwam.... al grooter werd, al grooter.

Goddank, Goddank.

En met snelle vaart naderde de vogel op zijn strak gespannen, levenlooze wicken.

Nog een minuut.... als hij bij het landen.... 't gebeurde meer dat er ongelukken gebeurden bij de landing.... als hij maar niet.... wat deed hij gek.... zoo schuin ging hij.... zoo schuin ging hij, al lager en lager cirkelend boven het vlak der aarde. Ja ja.... hoera hoera, hij is er.... hij is er! En zich niet bekommerend om deftige heeren en dito dames klapte hij in de handen en schreeuwde: «Ja hij is er, Jack, hij heeft gevlogen.»

En hij liep zoo hard hij kon naar het terrein en de menschen dachten, dat hij gek was geworden.

Hij had Jack wel kunnen omhelzen, doch dat deed hij niet.

Hij schudde zijn beide handen en schudde ze weer. Hij trok hem dicht tegen zich aan en langs de groote, breede neus liepen dikke tranen.

«'k Ben blij, dat je weer voor mij staat. Ik had het benauwd. Ik dacht, dat je was doodgefallen.»

«O het was zoo fijn, zoo fijn, mijnheer. Weet Jaap het al?»

Neen, 'k heb Jaap nog niet gezien. Laten we maar naar het café teruggaan. Misschien wacht hij op ons. Maar..... ga jij vast. Ik moet even met den vliegenier spreken.»

Jack was vurig verlangend Jaap te ontmoeten, Jaap die van niets wist en dien hij van zijn heldenstuk zou vertellen. Vlug liep hij de boulevard op en naar het café, waarvoor zij gezeten hadden, doch hij zag Jaap niet.

Wachten dus maar. En terwijl hij daar heen en weer liep tusschen de menschevolte maakte de eene aandoening na de ander zich van hem meester. Nu weer op de vaste aarde en zoeven, drie, vier minuten geleden pas, hoog in de lucht, moedig en onvervaard achter den rug van dien prachtige durfkerel.

En zoo onverwachts! Wat was die mijnheer van Maasdijk toch een prachtige zonderling. Vijftig gulden neergeteld, om hem een genoeg te doen. Waarom deed hij dat alles toch? 't Was net of ie een rijke

peetoom was in plaats van een vreemde, dien hij toevallig ontmoet had.

Hij was toch nog bang geweest, erg bang blijkbaar ook. En gek, dat er tranen over zijn gezicht liepen. Wat zal Jaap opkijken als hij het hoort. En vader en moeder en Frans en al de kennissen. Kwam Jaap maar. Hij kon het niet langer zwijgen. Hij moest het vertellen. En dan naar huis, waar hij als een groote held zou worden bewonderd.

Wat een bewogen dag. Hoe kwam dat toch alles, hoe kwam dat toch alles?

Gek, dat de menschen zoo suf gewoon deden. Daar had je hem weer. Zwaar stampend en dreunend vloog de machine op in de lucht.

Ha, daar had hij in gezeten, hij, Jack Francken. Dien ouden heer zou ie het vertellen. Hij kon het niet langer verzwijgen. En zonder zich verder te bedenken liep hij op een oudachtig heer toe, die daar stond, de oogen naar den grond.

«Mijnheer, daar gaat ie weer. Ik ben d'r net mee geweest de lucht in. O, zoo fijn, mijnheer.»

De oude heer keek grijnzend.

«Met dat ding daar?»

«Ja mijnheer, ik heel alleen.»

«Zoo hm, duivelskunsten.»

En iets tusschen de tanden grommend, dat Jack niet verstond, liep hij weg.

Wreede ontzuivering voor Jack. Hij was er zoo onthutst, zoo ontzuiverd door, dat hij als verslagen den heer nakeek, en alleen zich nog bewust maakte, dat er rare menschen in de wereld zijn.

De heer van Maasdijk naderde, de handen op den rug, zijn gelaat stralend van vreugde en van pret.

«Kerel, geef mij nog een keer je hand, ik ben trotsch op je. Maar dat lap ik hem nooit weer. Want jongen, ik was bang. Vergeet niet, dat ik de oorzaak had kunnen zijn geweest van je dood, als er een ongeluk was gebeurd. Hoe had ik dat ooit voor je ouders kunnen verantwoorden. Dat kwartiertje zal me heugen. Maar nou je weer gezond en blij voor me staat kerel Jack, ik hou van je. Ik hou van zulke jongens. Sufferds zijn er genoeg in de wereld. Maar kom, van der Geest, de kellner, heeft een belofte te vervullen. En ik vind het aardig van hem, dat hij zijn dankbaarheid zoo wil toonen.

«Ja mijnheer, wat is er eigenlijk met van der Geest? Ik begrijp niet»

«Je behoeft niet in eens alles te weten,» antwoordde

de heer van Maasdijk. «Me dunkt, het is voor vandaag al welletjes.

«Nou!» riep Jack uit den grond van zijn hart.

Het tafeltje, waaraan ze gezeten hadden, was nog vrij. Ze namen dus hun oude plaats weer in. Een oogenblik later kwam de kellner toelopen, op het nikkelen blad twee glazen limonade.

«En mijnheer?»

«Ja 't is gebeurd.»

«Zoo zoo,» zei de kellner en hij keek Jack met ongeveinsde bewondering aan.

«'t Is kranig, kranig.»

«Dat is het van der Geest.»

Toen de kellner verdwenen was, zei de heer van Maasdijk: «Je hebt zeker je zelf wel afgevraagd, wat ik na de luchtreis bij den vliegenier moest doen.»

«Ik heb er eigenlijk nog geen tijd voor gehad, mijnheer,» antwoordde Jack eerlijk.

«O, dat kan ik begrijpen. Kijk eens: As je nu vertelt, dat je gevlogen hebt, dat je de lucht bent ingeweest, dan zijn er, die je niet zullen gelooven. 'k Hoor het dezen en genen al zeggen: «'k Ge-loof er niks van..... hij scheidt op. Menschen zijn zoo. Dat wil zeggen, veel menschen zijn zoo. Nou

heb ik je daarvoor willen sparen. Kijk eens hier.

Uit den zak van zijn jas trok de heer van Maasdijk een vel papier, vouwde het open en reikte het aan Jack toe. En diens gretige oogen lazen:

Ondergeteekende, vliegenier, verklaart hierbij dat:

JACK FRANKEN

oud 14 jaar

op heden den acht en twintigsten Juni 1919 gedurende een kwartier heeft gevlogen en een maximum hoogte van 900 Meter heeft bereikt.

De vliegenier:

W. v. d. DRIFT.

Heerlijk en verrassend vond Jack het bezit van deze verklaring. Nu kon niemand het meer loochenen, noch betwijfelen.

«U denkt toch aan alles.»

«Ben je er blij mee?»

«Nou.»

«Bewaar het dan goed. Later, als je oud bent, zijn dergelijke dingen kostbare bezittingen. Maar kijk, daar komt je vrind.»

«Jaap Jaap» riep Jack. En toen deze dichtbij hen was:

«Jaap ik heb gevlogen. Ik ben de lucht in geweest».

«Neem mij d'r tusschen. Ga nou.»

«Heusch Jaap, heusch.»

«Ja, dat maak je mij wijs. 'k Geloof er niks van.»

«Daar heb je 't nou al,» riep de heer van Maasdijk.

«Wat heb ik je gezegd? Laat 't hem maar gauw lezen. Dan kan hij niet langer ontkennen.»

Jack trok het stuk uit zijn zak en hield het zeventerend den twijfelaar voor de oogen. Jaap las het. Nu kon hij niet meer twijfelen.

«Heb jij gevlogen, Jack,» en hij keek zijn vriend zoo aan, als hij hem nog nooit had aangezien.

«Heb jij gevlogen? Was je niet bang? En hoe was 't? Toe vertel eens gauw. Heb jij gevlogen?»

Toen Jack natuurlijk aan het vertellen met zoo'n vuur en zoo'n gloed, dat zelfs de dames en heeren in hun nabijheid hun deftigheid niet konden bewaren en hartelijk lachten.

Jaap was een goed vriend van Jack. Jaloersch was hij niet. Maar o, hij benijdde hem zoo.

Met de stoomtram ging het drietal naar huis.

«Gaat U mee, mijnheer. Toe mijnheer, gaat U mee naar mijn huis. Dat zou ik zoo fijn vinden.»

Mijnheer van Maasdijk dacht even na.

«Ik doe het,» zei hij.

Nu kende Jacks vreugde en trots geen grenzen. Hij pas gevlogen en nu den raadselachtigen zonderling, over wien hij zoo vaak had gesproken, mee in zijn huis.

Wat zouden vader en moeder opkijken.

Maar ze deden meer dan opkijken. Ze wisten aan hun gevoel geen uiting te geven.

«'t Is me nog een raadsel,» zei moeder, zelfs toen Jack voor de zooveelste maal zijn heldenfeit verteld had.

«Je had dood kunnen vallen jongen, foei foei.»

Maar onderwijl keek zij Jack aan zoo innig lief en zoo trots bewonderend, omdat zij haar jongen een held vond. En dat was hij ook.

De heer van Maasdijk bleef slechts kort in de woning en sprak weinig. Het eenige, wat hij vertelde was het geval met dien van der Geest, wiens zoontje door Jack en Frans uit het water was gehaald. Hij had den man gevonden, die in zeer behoeftige omstandigheden leefde en daarin zich zelf en zijn jongen verwaarloosde.

Door zijn bemoeiingen was de man als kellner in 't ons bekende café aangenomen en woonde met zijn jongen voorloopig in bij zijn zuster. Meer vernamen ze niet, doch ze voelden en begrepen, dat de heer van Maasdijk een mooie daad had gedaan, waarop hij zich niet liet voorstaan.

HOOFDSTUK V.

Den volgenden morgen aan het ontbijt beweerde Frans, dat Jack nu maar verder zijn mond moest houden over die vliegtocht. «Het hangt me de keel uit,» zei hij. En hij schamperde: «Zooveel bijzonders is het niet. Duizenden hebben er al gevlogen.»

«Maar Jack is de eerste der Francken die vliegt,» merkte Jack niet zonder zelfingenomenheid op en je kunt gelooven, dat vader en moeder trotsch zijn op hun heldhaftigen zoon.»

Vader en moeder glimlachten. Frans zweeg woedend.

«Hoe meer ik er over denk, hoe minder ik begriep van dien raadselachtigen heer van Maasdijk,» begon vader. «Wat ter wereld beweegt dien man toch om zoo maar vijftig gulden neer te tellen voor een jongen, dien hij amper kent?»

«Ik snap er ook geen laars van,» bekende Jack

volmondig. «Eerst tracteert hij ons beiden in Rotterdam»

«En wat fijn,» riep Frans, die door de herinnering aan dien kostelijken en voor den heer van Maasdijk kostbaren dag zijn booze bui ineens kwijt raakte.

«En gisteren betaalt ie voor mij vijftig gulden.»

«Natuurlijk is ie rijk,» merkte Frans op.

«Dat is op zichzelf toch geen reden om twee voor hem wildvreemde jongens te tracteeren en later nog weer eens vijftig gulden neer te tellen, en een man te helpen, dien hij heelemaal niet kende.»

«Ik vermoed» zei moeder, «dat het een weldoener in stilte is. Heeft hij nooit met je over zijn leven gepraat, Jack?»

«Geen woord. Ik weet sedert gisterenmiddag, toen hij het zelf hier vertelde, dat hij in de Heemskerkstraat 25 woont. Meer weet ik niet.»

«Is hij getrouwd? Heeft ie kinderen?»

«k Weet niets meer, dan hij zei.»

«'t Is zonderling en hij is een zonderling,» zei moeder, «en het grappigste is, dat je hem telkens zoo onverwachts ontmoet. Zou je hem niet eens bezoeken?»

Doch Jack beweerde, dat hij zulks voor geen geld ter wereld deed.

Nu dat is zeer begrijpelijk. Juist het zonderlinge, het raadselachtige van 's mans doen, boezemde Jack een soort van angstige vrees in, een zeker ontzag, dat hem als van zelf op een afstand deed houden. Hij voelde zijn angst, door één woord den man onaangenaam te kunnen zijn, als zeer gegrond. Zijn nieuwsgierigheid meer van den zonderling te weten was minder groot dan zijn vrees, zijn angst, hem door een niet verwacht bezoek te ontstemmen.

«In elk geval moet hij sympathie voor je hebben,» meende vader. «Anders wordt de zaak voor mij totaal onverklaarbaar.»

«U weet niet hoe weinig hij zegt,» vertelde Jack nog. «Meestal staat zijn gezicht ernstig. Zelden lacht hij en nooit luid. Hoogstens een glimlach. Als hij daar zoo bij je zit of met je wandelt, schijnt hij steeds aan iets te denken. Dan heeft hij een diepe rimpel in zijn voorhoofd en zijn oogen schijnen dan heel ver te kijken. Dan durf je niks vragen, niks zeggen.»

«Het moet toch een gevoelig man zijn,» was moeders oordeel.

Maar ook hierop kon Jack geen antwoord geven. Naar zijn daden te oordeelen, gevoelde Jack moeders

meening te moeten deelen. Gevoelige woorden had hij nog niet van hem gehoord. Alleen die tranen, die langs den breeden neus vloeiden, toen hij Jack weer op de veilige aarde zag, getuigden van gevoel, of van angst.

Pijnzend over den zonderlingen van Maasdijk bleven de vier menschen zitten, tot een ruk aan de bel hen opschrikte.

«De post,» zei vader, «haal hem even Jack.» Jack sprong op ging naar beneden en haalde uit de bus een briefkaart, op welks voorzijde hij tot zijn niet geringe verbazing las:

Aan Jack Franken
Valkenboschlaan 89

DEN HAAG.

Hij keerde de kaart om en las:

Beste Jack,
Kom tegen elf uur morgenvroeg bij me.
van Maasdijk.
Heemskerkstraat 25.

Het hart klopte luide in zijn borst.

Wat wachtte hem nu?

Hij vloog de trappen op en de kamer in. En hij schreeuwde:

«Van hem, van mijnheer van Maasdijk.»

Toen las hij de enkele woorden, die als even zoo-veel geheimen waren.

«Nu zal het raadsel worden opgelost,» dacht moeder.
«Moet je morgen of vandaag komen?»

«Nee vandaag. Ziet U maar. De kaart is gisteren, 28 Juli geschreven.»

«Ik ben benieuwd, wat je nu weer zult beleven,» zei vader. «Mogelijk wordt nu veel verklaard, wat tot heden duister was. Maar kom, zoek het zelf maar uit. Ik ga naar de fabriek.»

Vader stond op en ging.

Frans stond ook op, want hij ging met zijne vrienden naar het Haagsche Bosch. Moeder stond op, want die moest aan haar dagelijksche bezigheden en Jack stond ook op en liep wat heen en weer en ging dan weer zitten, en las en herlas de briefkaart met dien korten en geheimzinnigen inhoud: Kom tegen elf uur morgenvroeg bij me.

«Wat denkt U er van?» had hij al wel tien keer gevraagd.

Maar ook moeder vermocht geen antwoord op die vraag te geven.

Het duurde vreeselijk lang voor de klok half elf wees en Jack de deur kon uitstappen.

Brandend nieuwsgierig was hij en trotsch. Trotsch dat hij in het leven was gekomen van den grooten geheimzinnige. Wat zag die toch in hem? Wat bewoog dien man zijn belangstelling aan Jack te schenken? Welke plannen had hij? Wat wilde hij toch?

En zijn jongensfantasie tooverde allerlei gebeurlijkheden.

De klok in de Piet Heinstraat wees tien minuten voor elf.

Hij was nog een paar minuten van de woning. Hij zou nog maar wat omloopen. Voor klokslag elf durfde hij niet aan te schellen. Hij liep wat door en liep weer terug, tot de wijzers hem zeiden, dat het tijd was en het groote oogenblik was gekomen.

Hij liep de Heemskerkstraat in tot nummer 25 en schelde aan.

De zware bel klonk in het groote, hooge huis.

Een oogenblik en de deur ging open.

«Morgen, Jack.»

't Was de zware stem van den heer van Maasdijk, die aldus Jack welkom heette.

«Ga binnen.»

Op het dikke tapijt, dat de geheele kamer bedekte, liep Jack geruischloos. Op een teeken van den

gastheer zette hij zich in den grooten, leeren stoel dicht bij het raam.

De heer van Maasdijk ging in den anderen tegenover hem zitten.

«We zullen zacht spreken,» begon hij. «Hier boven slaapt mijn vrouw. Ze heeft veel rust noodig. Laten we dus niet luid spreken. Je hebt natuurlijk al heel weinig van mijn briefkaart begrepen, die zoo onverwachts kwam.»

«Ja . . . , wat zal ik zeggen. Alles heeft een oorzaak.»

De heer van Maasdijk sprak zacht en langzaam. 't Was of hij de woorden wikte en woog, voor hij ze tot Jack bracht.

«Misschien kun jij mij een grooten dienst bewijzen.»

«Ik,» riep Jack verrast.

«Sst, denk aan onze afspraak,» vermaande de heer van Maasdijk vriendelijk.

«Neem me niet kwalijk mijnheer, ik»

«'t Was meer een herinnering, Jack. Zie eens Ja hoe moet ik je dat nou vertellen.»

Zwijgend bleef hij Jack als onderzoekend aanzien.

«Nee, ik vergis me niet,» zei hij meer tot zich zelf dan tot Jack.

«'t Is treffend. Nee, daarin vergis ik me niet. Het zou dus kunnen. . . .»

Maar hij viel zichzelf in de rede.

«Als ik zoo voort ga, begrijp je er nooit iets van Jack. Nee. Dat komt, omdat ik het eigenlijk vanmorgen nog niet met me eens was of ik je er wel over zou spreken. 'k Heb lang gearzeld en zelfs toen ik je de briefkaart gezonden had, kwam weer de twijfel in me op. Maar . . . nu ben ik besloten.

Ik zal 't je vertellen. Als mijn verhaal te lang wordt. . .

«Ik luister graag naar U, mijnheer.»

De heer van Maasdijk glimlachte en toen begon hij zijn verhaal. Zacht klonken de woorden, dikwijls door kleine rustpoozen afgewisseld:

«We woonden vroeger in het Westland. 'k Had daar een aardig huisje, even achter Loosduinen. Oorspronkelijk ben ik tuinder. Nu niet meer. 'k Heb den tuin verkocht, nu drie jaar geleden. De lust was er uit. We hebben daar in dat huisje veel geluk gehad, heel veel. Het waren zulke mooie jaren. Maar ineens was al ons geluk en al onze vreugde verwoest. 'k Had een zoon, Jack. Zoo'n lieve jongen.»

In zijn stem klonk beheerschte ontroering.

«En die jongen. . . . die is. . . . van ons weggegaan.

In drie dagen gezond en dood. 't Was zoo'n lieve jongen, Jack.»

Tranen blonken in de oogten van den armen vader, die in stille, zachte woorden zijn zoon gedacht.

«Nou, toen zijn we ons huis uitgegaan. Ik kon er niet langer inwonen. Alles herinnerde zoo aan hem.»

Lang zweeg hij, verwijlend in de herinnering aan zijn kind.

Jack wist niets te antwoorden, al voelde zijn hart innig medelijden met den armen, getroffen man. En waarom vertelde ie het aan hem? En wat bedoelde hij met den dienst, die Jack hem kon bewijzen?

Hij wenkte Jack, die uit den stoel opstond.

«Daar,» zei hij en wees naar het portret op den schoorsteen.

Jack bekeek het.

«Hoe heette Uw zoon.»

«Eduard.»

«Hij zou nu zeventien zijn geweest. Hij was veertien, toen hij stierf. Zoo oud als jij nu.»

Jack schudde het hoofd ten teeken van medelijden.

«Ga weer zitten Jack, ik moet je nog meer vertellen. Mijn vrouw is den slag nooit te boven gekomen. Een moeder kan dat nog minder dragen dan een vader.

Ze denkt aldoor aan hem, altijd maar door. Voor de dingen der wereld heeft ze geen belangstelling meer. In het begin vreesde ik het ergste: Krankzinnigheid. Gelukkig is dat gevaar afgewend. 'k Ben overal met haar geweest: dokters, professoren, niemand weet raad. Ze brengt haar dagen door, peinzend over hem, over hem. En nu, och een mensch probeert alles, heb ik zoo gedacht: vanaf den eersten keer, dat ik je zag, vond ik een treffende gelijkenis tusschen jou en hem.»

«Ik durfde het niet te zeggen, mijnheer, maar ik zag het ook dadelijk.»

«Zoo, jij ook?»

«Ja, mijnheer.»

«Ik heb gedacht, als ik jou eens met mijn vrouw in aanraking breng, misschien dat.... ja wat? Ik weet het eigenlijk zelf niet. Misschien doe ik er slecht aan. 't Zou toch kunnen, dat de gelijkenis haar nog erger maakt. Maar als je alles beproefd heb.... 't Zou ook kunnen, dat bij het zien van de groote gelijkenis met onzen jongen een verandering ten goede zich ontwikkelt. Maar weten.... nee, weten doe ik het niet. 'k Heb over mijn idee met den dokter gesproken. Die ried mij aan de proef te nemen. Als maar een vleugje van belangstelling voor jou haar gedachten

wat afleiden van dat eene gebeuren, zijn we, mede naar het oordeel van den geneesheer, op een anderen weg. 't Is nu zoo: Voor niets heeft ze belangstelling; de dingen en menschen van den dag gaan langs haar heen, zonder dat ze een greintje belangstelling of aandacht toont. Als we haar gedachten konden losrukken uit dien eenen noodlottigen cirkel, waren we op den goeden weg.»

De heer van Maasdijk zweeg even.

«Als dat toch nog kon gebeuren,» riep hij opeens, en hij wreef zich de handen bij dat blijde vooruitzicht.

«Je wilt me helpen, Jack?»

«O meneer zoo graag. Maar ik weet niet....»

«Ik ook niet, mijn jongen. We kunnen het alleen maar probeeren,»

«Weet mevrouw, dat ik kom?»

«Ja ik heb meermalen over je gesproken. Maar ik wachtte, tot ze zelf haar verlangen te kennen zou geven je te zien. Dat heeft ze gisteren gedaan. Eerst bleek ze er weinig voor te gevoelen. «Och nee,» antwoordde ze met een droevigen glimlach. «Och nee, waartoe?»

Gisteren echter toen ik van je kranige vliegtocht verteld had, gaf ze haar wensch te kennen je te zien.

Maar stil, daar komt ze.» De heer van Maasdijk, die zijn zieke vrouw op de trap had gehoord, stond op.

Jack bleef alleen in spannende onrust.

Wat moest hij zeggen; wat kon hij doen? Hoe zwaar en drukkend deden die groote meubels. Hij luisterde... hoorde geen enkel geluid in het groote huis. Zijn verbeelding zag de vrouw voor zich: Groote, waanzinnige oogen, een lach hoorde hij, die klonk als een angstgeschreeuw, een wilde wanhoopslach.

De deur ging open. Onwillekeurig stond Jack op. Zijn hart klopte hevig, een lichte rilling voer hem door de leden.

«Dit is Jack, vrouwtje.»

Zacht en bemoedigend klonken de woorden.

Stil naderde de dame.

«Dag Jack,» groette ze zacht en stak Jack de hand toe.

«Dag mevrouw.»

Toen gingen ze alle drie zitten.

Jack zag haar nu voor het eerst rustig aan en haar aanzien verdween al zijn angst. Hij zag een stil, lief, oudachtig gezicht met mooie zachte oogen, die als verloren schenen te zien in de verte, doch telkens afdwaalden naar Jack. Dan zag ze hem aan, recht in zijn oogen en keek dan even naar het portret op den schoorsteen.

Maakte ze een vergelijking tusschen haar jong gestorven jongen en Jack?

«Is het niet sprekend, moeder?»

«O ja, ja,» antwoordde ze en in haar stem, die voor het eerst weer scheen op te leven, klonk blijde verrassing.

Ze stond op.

«Wat ga je doen, moeder?»

«Ik ga even naar Bet in de keuken. Ze moet wat taartjes halen.» En ze knikte Jack toe.

«Jack, Jack,» riep de heer van Maasdijk, toen zijn vrouw de kamer verlaten had. «Jack, dat gaat goed. Zoo heb ik ze sinds dien dag niet gezien. Zou nou toch nog alles terecht komen?»

Hij zweeg, want mevrouw naderde.

«Je lust toch wel een taartje Jack?»

«Graag mevrouw.»

Ze verzette haar stoel dichterbij Jack.

«Je lijkt zoo veel op Edu, o zooveel. 't Was zoo'n lieve, beste jongen, Jack. Ik heb altijd maar aan hem gedacht, alleen maar aan hem. Ik kan hem niet vergeten.»

Ze wischte de tranen af, die uit haar oogen vloeiden. Ook Jack bleek ontroerd.

«Hij was ook zoo'n gevoelige jongen... net als... o, wat lijkt je veel op hem.»

Ze klopte Jack op den schouder.

«k Ben blij, dat je geweest bent. Je mag nog dikwijls terugkomen. Je begrijpt wel, dat ik mijn jongen graag terug zie. Wil je dat doen?»

«Graag, mevrouw.»

De meid bracht koffie en taartjes en keek verrast en vragend den Heer van Maasdijk aan, omdat ze de verandering in mevrouw, die ze vele jaren reeds diende, had opgemerkt.

Mevrouw vroeg, waar Jack woonde. Of hij graag studeerde, welke plannen hij had voor zijn toekomst, vragen, die het bewijs gaven, dat ze althans voor Jack belangstelling gevoelde.

Met de belofte, dat hij spoedig nog eens terug zou komen, verliet Jack de woning.

De heer van Maasdijk liet hem uit.

Hij drukte Jack met warmte de hand.

«Ik kom vanmiddag bij je, Jack. Ik wil nu ook alles aan je ouders vertellen. Jack, ik geloof, dat jij de geneesheer en de genezer van mijn zieke vrouw wordt.

Om vijf uur ben ik bij je. Is je vader dan thuis?»

«Vader is altijd om vijf uur thuis uit de fabriek.»

«Afgesproken, dag Jack.»

In een vreemde stemming liep Jack door de straten.

Had hij het geluk teruggebracht in die woning? Het geluk teruggebracht, zonder iets te hebben gezegd. Had hij den heer van Maasdijk niet toevallig ontmoet in de tram en leek hij niet op hun gestorven jongen, dan zou er niets gebeurd zijn. 't Was alles toch toeval.

Als Julius Cesar niet was gestruikeld voor het forum te Rome, was er nooit een Napoleon geweest, had onlangs de geschiedenisleeraar gezegd. Had die geen gelijk? Was niet alles toeval?

Wat wonderlijke vakantie was dat toch. En eigenlijk alleen wonderlijk door de kennismaking met den heer van Maasdijk. Een gevoel van vreugde, van groote voldoening en trots was in hem bij de gedachte, dat hij de oorzaak zou kunnen zijn, dat de arme zieke genezen en het geluk terugkeeren zou in de woning van den heer van Maasdijk, die belangeloos zooveel voor hem, Jack, had gedaan.

Dien middag tegen vijf uur kwam de heer van Maasdijk. Zijn gezicht, dat meestal nadenkende ernst verried, had iets opgewekts, iets zonnigs.

«Een bijzondere dag, een mooie dag, mijnheer en mevrouw,» begon hij met een vriendelijken, innigen blik op Jack, «zoo had ik het niet durven hopen. Mijn vrouw was — Jack zal het u alles al wel verteld heb-

ben—mijn vrouw was sedert den dood van onzen jongen totaal zonder belangstelling voor iets uit het leven. Verdwaaasd was ze niet, maar verward. Verward keek ze in het verleden, al maar ziende onzen jongen en de dingen, die aan hem herinnerden. Nu hebben we dit mooie bereikt, dat ze een nieuwe belangstelling heeft. Ze stelt belang in Jack. Dat is een mooi begin. Ook de dokter, bij wien ik vanmiddag geweest ben, is van hetzelfde gevoelen en heeft hoop, dat nu alles terecht komt. 't Is wel zelfzuchtig, maar ik geloof, dat ik zeggen mag vergefelijk en begrijpelijk zelfzuchtig, als ik kom vragen of Jack niet een tijdlang bij ons zou mogen inwonen. Ik zou het niet gevraagd hebben, als mijn vrouw zelf zoeven niet in dien geest had gesproken. «Het zou niet zoo leeg meer zijn,» zei ze, «als Jack hier was. 't Is voor mij of hij iets aanvult, een leegte die me jaren beangst heeft. Dus als U ik begrijp, dat het voor U niet zoo

«Maar mijnheer Maasdijk,» viel moeder in de rede, «hier kan geholpen worden en dat moet dus. Bovendien gaat Jack niet naar Siberië.»

«En jij Jack, hoe denk jij erover?»

«Ik wil wel, ik wil wel graag,» antwoordde Jack en hij keek naar zijn moeder.

Toen was de zaak beslist. Na nog eenig praten werd vastgesteld, dat Jack den volgenden dag zou komen logeeren ten huize van de familie van Maasdijk. Frans vond het fijn. Nu Jack wegging, was hij, naar hij beeerde, de baas en hij stelde zich voor van zijn nieuwe positie een prettig gebruik te maken.

* * *

Het stond dus vast, dat Jack tijdelijk zou inwonen bij den heer en mevrouw van Maasdijk en het spreekt vanzelf, dat dit gebeuren een onderwerp van gesprek uitmaakte tusschen Jack en Jaap.

«Ik zou het niet doen, vast niet,» verzekerde Jaap. «Wat heb je er aan elken dag van je vacantie zoo'n raar mensch om je heen te zien?»

Maar Jack kon het hierin met Jaap niet eens zijn. Hij wist het zijn vriend ook niet duidelijk te maken, wat eigenlijk de toestand was in het hart en in het hoofd van de arme vrouw, doch hij voelde, dat zijn vriend met zijn meening, dat zij een raar mensch was, ver buiten de werkelijkheid bleef.

«Ze is niet raar, werkelijk niet Jaap; 't is een lieve vrouw, maar een beetje»

«Raar, ja raar natuurlijk,» vulde Jaap aan.

«Nee, raar niet, ze is»

Maar Jack kon het woord niet vinden.

«Je zult ze zelf wel eens zien, want je mag natuurlijk best eens bij me komen.»

«En moet je nu den heelen dag thuis zitten?»

«Wel nee, waarom?»

«'t Is met onze vakantie samen afgeloopen, je zult het zien. Wanneer moet je er heen?»

«Van middag, moeder is bezig mijn goed in te pakken en ze pakt geloof ik zooveel, alsof ik een reis naar Nova-Zembla moet maken en daar vijf jaar moet blijven.»

«k Ben toch verlangend de vrouw eens te zien.»

«Nou, en dan zul je zien, dat ze je mee valt. 't Is een lief mensch.»

Jaap sprak er niet meer over, maar hij vond het niet prettig, dat Jack daar heen ging, omdat hij vreesde zijn besten vriend voor heel de vakantie te hebben verloren.

Alvorens we Jack zijn nieuwe tehuis doen binnengaan, waarin hij dien middag om vier uur binnestapte, is het noodig eerst iets te vertellen van nog twee andere bewoners in het huis Heemskerkstraat 25.

De heer van Maasdijk, die Jack 's middags was komen halen, had het reeds aan Jack medegedeeld.

Bet de dienstmeid hebben we al met name genoemd. Zij diende de familie van Maasdijk sinds vele jaren. Twintig jaren reeds was ze de dienstmeid en mede de vertrouwde geweest.

«Een oud, maar best huismeubel, Jack, dat kan ik je verzekeren. Ze heeft één gebrek, als je het tenminste een gebrek mag noemen, ze is kraak netjes op de boel.»

«Bij alles komt een maar,» dacht Jack, wien deze mededeeling nu niet bijzonder plezierig stemde, daar hij vreesde het de oude kraaknette dienstbode moeilijk naar den zin te kunnen maken.

«Dan is er nog een oudje bij me thuis,» vertelde de heer van Maasdijk. Hij heet Verstege en heeft als kleine jongen in den tuin van mijn vader gewerkt. Toen ik de boel overnam, nam ik ook Piet Verstege over en toen ik den tuin van de hand deed, heb ik hem maar mede genomen. Hij is zooveel als huisknecht, kamerheer, huusbewaarder, ja wat niet al. Hij heeft een prettig gebrek, waarom je nog wel eens hartelijk lachen zult. Ieder vreemd woord, dat hij toevallig hoort, onthoudt hij en past het toe, te pas of te onpas, maar meestal verkeerd. Maar goed is ie en eerlijk en trouw.»

Deze mededeeling verzachtte in niet geringe mate de vrees, die Jack nu reeds koesterde voor de zindelijke Bet, want hij berekende, dat hij na een standje van de vrouwelijke gediensstige hartelijk kon lachen om het andere trouwe huismeubel, dat de oude Piet Verstege was.

Dus stapte hij dien middag om vier uur de gang van zijn nieuwe tehuis in.

De oude Bet stond in de gang of liever, bij Jacks binnentreden, zat ze gehurkt bij de lambriseering, die ze boende.

Zoodra ze echter Jack zag, stond ze op, bleef even staan, kwam toen op hem toelopen, ging vlak voor hem staan en haar armen, waarvan de mouwen hoog opgestroopt waren, boven haar hooft heffende, alsof ze in de grootste vervoering geraakte, riep ze uit: «Water, water, als water. Als druppels water. Wat lijkt hij op onzen jongen mijnheer.»

De heer van Maasdijk wreef zijn dikke neus, maar Jack veegde nog gauw even zijn voeten op de derde mat, waarop hij stond.

Bet was zoo kraakzindelijk en hoewel ze niet jong meer was, toch een groote, breede vrouw met stevige armen en handen.

«Waar is mevrouw, Bet?»

«Boven, en nou mogen mijn ooren oud worden, ze laten me nog niet in de steek. Ik heb het gehoord, dat ze daareven zong, heel zacht zong. Weet jij het nog van toen, mijnheer. Dat versje, dat onze jongen en zij zoo vaak samen zongen?»

En met beverige stem ving ze aan te zingen, heel zacht:

Op de groote stille heide,
Dwaalt de herder eenzaam rond.

Doch na de tweede regel zweeg ze, want boven klonk het geluid van een opengaande deur, en ze moest ook even met haar voorschoot door haar oogen wrijven. De herinnering aan den gestorven jongen leefde ook nog zoo warm in haar hart.

«Ssst,» waarschuwde de heer van Maasdijk en toen tot Jack: «Kom, laten we binnegaan. Is Piet thuis, Bet?»

«Hij had allang thuis kunnen zijn, mijnheer. Hij doet een boodschap in de Prins Hendrikstraat hier vlak bij.»

De heer van Maasdijk en Jack gingen de kamer binnen.

«Ga zitten Jack. Je merkt wel, dat de oude Bet een gevoelige ziel is. Och ja, wij hebben alle vier de herinnering aan den jongen medegebracht en die leeft nog in het heele huis.»

Er werd geklopt en op 's heeren van Maasdijks uitnoodiging: «Binnen,» trad de oude Piet Verstege binnen. Hij was een klein, rimpelig mannetje, dat eenigszins gebogen liep, maar wiens oogen nog tintelden van leven. Hij zag Jack zitten, keek hem aan en zei: «'t Is hem, indirect is ie het. Dat zie je zoo maar indirect.»

De heer van Maasdijk glimlachte. Waar had dat oudje dat nieuwe woord nu weer opgedoekt, het nieuwe woord: indirect, dat hij averechts gebruikte?

«Kom je uit den winkel in de Prins Hendrikstraat, Piet?»

«Nee, ik kom indirect nou niet zoo zeer uit den winkel,» antwoordde Piet, die niet zag, dat de heer van Maasdijk en Jack elkaar aankeken en zich op de lippen beten om niet te lachen.

«Maar wacht even, ik moet eerst naar Bet met dit pakje. Ze is lastig vandaag en vit op alles. Daar net had ik nog woorden met er. Zij beweerde, dat een pond lood zwaarder moet zijn dan een pond veeren. Dat beweerde ze. Maar ik kon het haar natuurlijk met de staven bewijzen. . . . »

«Met wat?» vroeg de heer van Maasdijk.

«Met de staven kon ik het haar bewijzen, dat ze ongelijk had.»

Pag. 134. Wat voelden Jack en Jaap zich in die deftige auto

«Met bewijzen staven,» verbeterde de heer van Maasdijk, maar daar luisterde de oude Piet niet naar.

«Och,» zei hij, »vrouwen . . . vrouwen, daar moet je eigenlijk nooit indirect mee redeneeren; ze willen altijd gelijk en altijd het laatste woord hebben. Heb ik indirect niet gelijk?»

«Je hebt indirect gelijk,» troostte de heer van Maasdijk. «Maar ga nu maar gauw je pakje brengen, anders gaat ze jou nog met de staven bewijzen, dat je indirect een standje verdiend hebt.»

De oude Piet verdween.

Toen hij weg was, proesten de twee achtergeblevenen het uit.

«Is dat nu geen type, Jack?»

«Ja, ja een type, die indirect nou niet zoo zeer uit den winkel komt.»

«Je zult vaak om hem moeten lachen Jack, maar een goede vent is ie, een beste vent, kwaad zit er voor geen grein in.»

Een oogenblik later kwam mevrouw de kamer in. Ze drukte Jack de hand en vroeg naar de gezondheid van de familie.

En het scheen, dat iets van het slepende, het moede van haar stem was verdwenen.

De oude Bet bracht thee, mevrouw echter vulde zelf de kopjes.

«Je begrijpt wel Jack, dat je al je vacantiedagen hier niet thuis hoeft door te brengen, je gaat maar uit, zooveel je wilt. Heb je veel vrienden?»

«Jaap is mijn beste vriend, mevrouw.»

«Nu, je mag Jaap gerust eens meebrengen hier.»

Toen Jack dien avond rustig te slapen lag in zijn nieuw tijdelijk tehuis zag hij niet, dat een vrouw zacht de kamer instapte en den slapenden jongen bekeek.

Dat had mevrouw van Maasdijk ook gedaan, toen haar Eduard nog leefde en ze had het gevoel, dat ze haar jongen had terug gekregen.

Er was één kamertje in het huis, waarin zelfs Bet niet komen mocht, dan in gezelschap en onder toezicht van mevrouw; dat was het kamertje, hetwelk al de herinneringen aan Eduard bewaarde. Alles wat daar aan hem herinnerde was als zooveel relikeeën.

Die bewaakte mevrouw, als een gierigaard zijn bijeen geschraapte schatten. Daar hingen zijn kleeren, daar lag het speelgoed uit zijn kinderjaren, daar waren alle geschenken, die hij, grooter geworden, gekregen had. En op een middag nam mevrouw Jack mede naar dat geheimzinnige kamertje. Ze liet hem alles zien.

Ieder stuk speelgoed en elk cadeautje had een geschiedenis, die ze Jack vertelde.

«Kijk nu eens hier,» zei ze, toen ze alles had getoond en van al die dingen had verteld, deze portefeuille, zijn laatste cadeau is voor jou. Ik weet nog, hoe trots hij was, zoo'n groote portefeuille in zijn zak te mogen dragen. Ik ben nou net een leeraar, zei hij nog. Hij ging ook op de H.B.S. net als jij. Jack keek bewonderend naar dat mooie present en nam het aarzelend, doch dankbaar aan.

«Zie zoo,» zei ze, «ga nou maar gauw naar je vriend Jaap, je had immers afgesproken om twee uur bij hem te wezen. Dag Jack.»

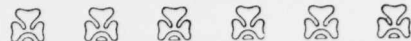
En toen ze hem de deur uit zag gaan, keek ze hem zoo lang na, tot hij om een kromming der straat verdwenen was.

«Ik heb Jack de portefeuille van onzen jongen gegeven,» zei ze, de kamer instappende, waar haar man een krant zat te lezen.

«Zoo vrouwtje.»

«Ja man en nu weet ik pas, waarom ik mij zoo verlicht gevoel. Kijk eens: Ik had al mijn herinneringen diep opgeborgen in mijn hart, bewaard en bewaakt als een vrek zijn schatten. Ik heb verkeerd gemeend,

dat alles, wat aan onzen jongen herinnerde alleen voor mij was, tot zelfs zijn kleeren, zijn speelgoed en zijn presentjes. Dat was verkeerd van me. Nu gaat iets van onzen jongen naar Jack, met iets van hem is Jack weer blij en gelukkig. Wat Edu blij gemaakt heeft, maakt nu Jack weer blij, zoo leeft onze Edu voort: zijn blijdschap gaat over in Jack. Man, wat ben ik blij, dat Jack gekomen is in ons leven en wat heb jij me heerlijk geholpen. Als jij niet zoo'n geduld met me gehad had, was ik verloren gegaan. Ik voel, dat alles nu anders en beter zal worden, een groote, drukkende last is van mij afgewenteld. Nooit zal ik Edu vergeten, maar ook zal ik niet vergeten, dat ik plichten heb aan jou aan alle menschen en aan dit leven.

HOOFDSTUK VI.

«Wat zou je denken, vrouw, van een autotocht door het Westland?» vroeg de heer Maasdijk aan zijn vrouw, toen ze hun twaalfuurtje, dat gewoonlijk om half twee werd gebruikt, hadden verorberd.

«Een autotocht door 't Westland?» herhaalde mevrouw en ze keek Jack aan, wiens oogen schitterden van verlangen.

En toen mevrouw had gezegd, dat ze wilde, was 't besluit al genomen.

«Dan moet Piet maar even een auto bestellen bij Jansen op de Noordwal, we kunnen dan over een half uur vertrekken.

De oude Piet werd geroepen en hem gevraagd, even een open auto te bestellen.

«Een open auto,» zei hij, «dat is ook indirect het beste. 't Is goed voor de hiesjenie».

«Voor de wat?» vroeg mevrouw.

«Voor de hiesjenie,» herhaalde de oude Piet, «'t is indirect goed voor hiesjenie.»

En hij ging heen.

«Wat zou hij nou toch bedoelen,» vroeg de heer Maasdijk en alle drie gingen aan 't raden, aan 't raden.

«Ik weet het, ik weet het,» riep Jack eensklaps, «hij bedoelt hygiëne.»

Ze lachten hartelijk, nu ze het begrepen.

«Hij is zoo'n wereldburger,» zei de heer Maasdijk.

«Mijnheer,» vroeg Jack, «hoeveel plaatsen zijn er in die auto?»

«In elk geval vier; had je een voorstel?»

En aarzelend vroeg Jack: «Mijnheer, mag Jaap mee?»

«Jaap? Natuurlijk,» antwoordde Mevrouw haastig.

«Dat wij niet aan Jaap gedacht hebben! Zou hij thuis wezen?»

Dat wist Jack niet met zekerheid te zeggen.

«Wij zullen bij hem aanrijden en als hij thuis is, nemen we hem mee.»

Het drietal ging zich kleeden en een half uur later snorde de auto op het Paul-Krugerplein aan.

Jaap was thuis en natuurlijk gelukkig dat hij mee mocht.

Wat voelden Jack en Jaap zich in die deftige auto naast de rijke familie.

«Wat een fijne vakantie Jack,» riep Jaap eenklaps, toen ze Loosduinen waren gepasseerd en zijn oogen zich verlustigden in het zien van de verre weilanden met haar vredig grazende melkbeesten, de druivenkassen, waarop de zon als goud lag te schijnen.

De heer van Maasdijk had schik in dien uitroep.

«Ik ben blij, dat het jou ook zoo bevalt,» zei hij.

«Ja,» herhaalde Jack weer, «en dat alles door het toeval, dat Frans en ik in de Electriche ruzie kregen en U ontmoetten. Alles is toch een toeval maar, alles.»

«Voor een deel heb je gelijk Jack, maar niet geheel.»

«Maar ik begrijp nu pas, nu sedert enkele weken, dat onze geschiedenisleeraar gelijk had, toen hij zei: Als Julius Cesar niet gestruikeld was voor het Forum te Rome, was er nooit een Napoleon geweest.»

De heer van Maasdijk glimlachte.

«Je ziet, dat je de waarheid eerst zelf moet onder vinden voor je ze begrijpt en gelooft. Nu er is veel waars in, maar toch niet geheel waar is het. Zeker is een groot deel van ons leven, van ons geluk — of ongeluk aan een toeval te danken of te wijten. Maar één ding mag je niet vergeten, jongens. Men kan het toeval leiden, ook wel eens dwingen. Vergeet niet, dat een mensch voor een groot deel het geluk van zijn leven in zijn macht heeft.»

Hij zweeg even en keek Jack en Jaap aan en voelde, dat ze hem niet begrepen.

«Kijk eens Jack. Je vader heeft op de Beeklaan een fabriek. Als die fabriek vannacht nu eens afbrandde, door een toeval. Welk toeval? Bedenk er zelf maar een.»

Jack zweeg even.

«Ja,» zei hij toen, «nou, er kan een onweer komen, de bliksem kan juist in de fabriek slaan... Toeval!»

«Goed. Wat zou je vader dan doen? Zou die zeggen: Nou, door een toeval is de fabriek afgebrand — ik kan er niks aan doen? Of zou je vader weer met frissche kracht weer van voren af aan beginnen?»

«Ja vast, vast deed vader dat.»

«Juist, dus niet bij het toeval, dat zou hier zijn, bij de pakken neerzitten, maar aanpakken, aanpakken.»

«Zie je die boerderij daar? Nou, daar woont de rijkste tuinder van het Westland. Die is met niets begonnen. Maar gewerkt dat ie heeft! En alles wat hij aanpakte, deed hij met eigen inzicht en de andere tuinders lachten er om. Wat moest er van zijn systeem en nieuwigheden terecht komen? Maar hij liet ze lachen en zette door en nu is hij de rijkste tuinder en de anderen trachten zijn systeem te volgen.»

«U kent het Westland zeker heelemaal?» vroeg Jaap.

«'t Zal niet veel schelen,» antwoordde de heer van Maasdijk. «Och, als je vele jaren hier hebt gewoond.»

Zie je dat kleine huisje daar in het groen? Daaraan is een heel droevige herinnering verbonden. Daar woonde — ik spreek van jaren terug — daar woonde een oom van me. Hij had een kind, een aardig meisje van een jaar of acht. Op een dag kom ik over deze weg aanwandelen, het kindje ziet me en vliegt de kamer uit om mij tegemoet te gaan. Vlak voor de deur staat een ezel en als het kind de deur opengooit, loopt ze pardoos tegen den ezel, die zijn kop in de open deurholte steekt. Het kind schrikte, schrikte zoo hevig, dat krankzinnigheid het gevolg er van was.»

«En is ze niet weer beter geworden, mijnheer?»

«Neen, ze is drie jaar krankzinnig geweest en toen gestorven.»

«Vreeselijk,» zei mevrouw, die het geval ook kende, «arme Annie.»

De auto tufte maar verder den eenen weg uit, den anderen in, door bebloemde weiden, weelderige akkers, groene boschjes en tuinen, waar veelsoortige vruchten in allerlei kleuren rijpten.

Het was zoo mooi, zoo mooi.

De heer van Maasdijk had den chauffeur, die de

wegen in het Westland niet kende, telkens aanwijzing gegeven betreffende de richting, die hij had te nemen.

Na het laatste gesprek doemde in de verte de stompe toren van het oude stedeke de Lier op.

«Als je dezen weg rechts ten einde loopt, kom je in de z.g. sluzen,» vertelde de heer van Maasdijk, «en als je van visschen houdt, moet je daar eens heen. Prachtig vischwater niet alleen, maar de herbergier, die dicht bij de sluzen woont, verhuurt bootjes. Je kunt, als het visschen verveelt, daar heerlijk roeien. Hou jullie van visschen?»

«Nou,» riep Jack uit den grond van zijn hart. «'t is eigenlijk gek, dat we in de vacantie nog niet geweest zijn.»

«Dat komt,» antwoordde Jaap, «doordat jij verhuurd bent, zal ik maar zeggen. Maar nu ga ik er vast gauw heen, want, ik heb nog vergeten je te zeggen, Jack, ik heb gisterenavond een fiets gekregen.»

«Wat, een fiets!» riep Jack, «zoo onverwachts?»

«Ja, ik verveelde me zoo, en omdat jij er niet was, had ik geen zin er alleen op uit te trekken. Nu heb ik van vader een fiets gehad, een tweedehandsch, maar hij is fijn. En nu ga ik morgen hier visschen. De weg vind ik wel: ik ga heel vroeg weg.»

Jaap een fiets! Jack was bijna jaloersch op hem. Een fiets! Dat was nou toch wel het echtste, wat er was voor een jongen.

«Ik wou dat ik mee kon Jaap.»

«Je zou met de tram kunnen gaan,» zei mevrouw. «Zie daar, waar het veulingsgebouw staat, is de halte.»

«Mag ik dan ook gaan?» vroeg Jack. «Hoe laat zou de eerste tram rijden?»

«Laat eens zien,» antwoordde de heer van Maasdijk, «de eerste tram vertrekt 5.25 uit Loosduinen. Als je heel vroeg opstaat, om half vier b.v. zou je loopend naar Loosduinen de tram kunnen halen.»

«Dat doe ik vast,» beloofde Jack.

«Hè fijn,» riep Jaap, «dat kan een leuke dag worden.»

«We gaan vanavond aas koopen en simmen, want die heb ik niet,» stelde Jaap voor.

«Goed,» zei Jack. «Als het goed weer is....»

«De wind is Zuid-West nu, prachtige vischwind,» verzekerde de heer van Maasdijk. «Kan je fietsen Jaap?»

«O ja, mijnheer.»

«En jij Jack?»

«Natuurlijk mijnheer, iedere jongen kan toch fietsen.»

«Wat zou het fijn zijn, als jij er dan ook een had, Jack.»

«Nou,» zuchtte deze.

Ze waren in 't stedeke de Lier; voor een herbergje hield de chauffeur, op een teeken van den heer van Maasdijk, stil.

Hier werd een kop thee gedronken en terug ging het weer over Poeldijk en Naaldwijk naar Loosduinen, waar andermaal werd halt gehouden voor het café restaurant «De Kroon».

De familie, die hier woonde, was sedert jaren met den heer en mevrouw van Maasdijk bevriend, zoodat de gasten allerhartelijkst werden ontvangen. Een lief, zestien-jarig meisje, door haar broer op de piano begeleid, zong met een zuiver en ontroerend natuurgeluid lieve liedjes, terwijl de gulle en hartelijke gastvrouw het de familie aan niets liet ontbreken. Een uurtje hadden ze hier door gebracht, toen de heer van Maasdijk voorstelde even naar Kijkduin te rijden, om hier een oogenblik aan zee te vertoeven.

Zijn voorstel vond algemeene instemming. De familie Lazarom zou, daar ze paard en rijtuig had, laten inspannen en ook mee rijden.

«Fijne dag weer, jò,» zei Jack stil tot Jaap.

«Nou,» antwoordde deze en morgen samen visschen, jammer dat jij geen fiets hebt.»

Een rijtuig ratelde aan. Niemand lette er op. Er kwamen immers iedere minuut voertuigen voorbij. Het rijtuig hield stil, een dame stapte uit. En Jack was de eerste, die haar zag en met den kreet: «Mijn moeder, mijn moeder,» naar buiten vloog.

«Moeder!»

«Jack!»

En ze dachten er geen van beiden aan, dat het gek moest zijn voor al de andere menschen, maar Jack vloog zijn moeder in de armen en ze kusten elkaar, alsof ze jaren lang gescheiden waren geweest.

En ze schaamden zich beiden, toen ze ten slotte hun tranen afdroogden. En Jacks vader was onderwijl ook uitgestapt, en hij gaf Jack een stevige hand. Frans was ook uitgestapt en die zei nuchter: «Zoo, jij hier» en onderwijl was nu de familie van Maasdijk en de familie Lazarom naar buiten gekomen, en die vreemd aan elkaar waren, werden voorgesteld, en die elkaar kenden, begroetten elkaar als hartelijke vrienden.

En een minuut later zat het lage, frissche, restaurant-zaaltje vol blijе menschen.

Maar stil bij elkaar, haar stoelen een weinig achter de overige menschen, zaten mevrouw Francken en

mevrouw van Maasdijk en ze spraken over Jack

«Hij is zoo'n beste jongen,» zei mevrouw van Maasdijk.

Mevrouw Francken informeerde natuurlijk naar de gezondheid van mevrouw van Maasdijk en deze, overgelukkig, antwoordde: «Een nieuw leven is voor mij begonnen, mevrouw, en dat alles hebben wij te danken aan Jack. Hem zullen wij niet vergeten.»

Een kwartier later stonden achter de automobiel twee rijtuigen, want drie families zouden vertrekken naar Kijkduin.

«Jô, laat mij in de auto,» vroeg Frans aan Jack en deze vond het goed. Hij wilde zoo graag bij zijn vader en moeder zitten. Maar dat zei hij niet tegen Frans.

Zij kwamen op Kijkduin en zetten zich op gemakkelijke, witte stoelen op het terras. Voor hen lag de zee, stil en effen, aan den horizon goud verlicht door de langzaam in zee neigende zon.

De dames bestelden aan den kellner ijs.

«Jô, wij ook,» zei Frans, «ijs is fijn.»

«Nou,» zei Jaap.

Een oogenblik later smulden ze van het ijs, door den kellner gebracht.

Plotseling kreeg Jack een inval. Vlak voor hen op het terras stond een mijn, die daar was aangespoeld

en waarop door den eigenaar was laten schilderen:

Deze Engelsche Zeemijn
is aangespoeld in November 1916.

«Op die mijn moet Annie gaan staan en een lied gaan zingen op de zee.»

«Ja, ja fijn, kom laten wij haar beetpakken.»

Ze stonden tegelijk op en liepen op het zangstertje aan.

«Kom mee, gauw,» zei Jack.

Het meisje, niet begrijpende wat van haar verlangd werd, stond op.

«Wat moet ik?» vroeg ze lachend.

«Dat zul je zien,» antwoordde Jaap, «kom maar.»

«Ga je mijn dochter ontvoeren?» vroeg de heer Lazarom en terwijl allen in spanning wachtten, wat er zou gebeuren, tilden de drie jongens het meisje op en zetten haar boven op de mijn.

«Nou zingen, zingen, een lied van de zee.»

Even dacht ze na. Toen plotseling vol en krachtig klonk het en die op het terras zaten, luisterden verrukt en aandachtig toe:

Waar eens de zeemeeuw vloog,
In d'eenzaamheid verloren,
De roerdomp uit den poel,
Zijn somberen toon deed hooren,
Is thans ons vaderland.

Toen ze het lied ten einde toe gezongen had, klapten allen hun hulde uit, ook de dames en heeren op het terras, die niet tot het gezelschap behoorden.

De zon was inmiddels al lager en lager gedaald, een zachte goudgloed kleurde de westerkim.

«Het wordt onze tijd,» zei Jacks vader, «wij zijn nog niet thuis».

Na afgerekend te hebben, verlieten allen het terras en begaven zich naar de auto en de rijtuigen, die hen terugbrachten naar het vriendelijke café-restaurant.

Buiten voor het café bleven de heeren Francken en van Maasdijk wat praten. Daarna werd de reis naar den Haag voortgezet. De jongens in het rijtuig zongen het hoogste lied en ook de groote menschen zongen zachtjes mee.

Tot aller verbazing werd aan de Valkenboschlaan niet stil gehouden, het ging verder de Laan van Meerdervoort over en het Haagsche bosch in.

Bij Boschhek, de groote uitspanning bij het einde van het bosch, werd wederom halt gehouden. De chauffeur en de koetsier werden betaald en voorafgegaan door de heeren Francken en van Maasdijk klommen allen de trappen op, die hen op het bordes brachten.

«Wat moet er hier nu weer gebeuren?» hadden de

jongens aan elkander al dikwijls gevraagd. Maar geen van drie kon het antwoord geven. Doch dat gaf de heer van Maasdijk.

«Jongens,» zei hij en hij keek vooral Jack en Frans aan, «hier zullen we nog weer eens een halve hout-snip nemen, hè. Je weet, dat gevogelte zoo lekker is.»

Ze begaven zich naar een der kleine zalen en zaten weldra kostelijk te eten.

«Fijn jô, hè.»

Dat was alles, wat de jongens bij het proeven van ieder gerecht, zeiden.

Toen het dessert was opgediend, nam de heer van Maasdijk het woord. Hij sprak weinig, maar wat hij zeide, kwam recht uit zijn gevoelig hart.

«Jack,» zei hij, «als je ooit eens iemand noodig hebt, iemand om je met raad en daad bij te staan, vergeet dan nooit, dat je een vriend hebt en een vriendin. Herinner je altijd, dat in de Heemskerkstraat 25 twee menschen wonen, die Jack Francken, den flinken jongen, den mooien weldoener van mijn vrouw, den kranigen vliegenger, nooit zullen vergeten.»

Toen verwijderde hij zich en bleef wel een kwartier weg. Gezellig bleven ze nog een uurtje bij elkaar in de frissche zaal, waar heerlijke bloemen geurden, en

ze lachten en praatten samen, en haalden allerlei herinneringen op.

Tot de kellner den heer van Maasdijk wenkte.

«Een oogenblik,» zei deze en verwijderde zich.

Een minuut later kwam hij terug aan zijn hand een prachtig blinkende fiets.

«Jack,» zei hij, «je vriend Jaap heeft er recht op, dat je hem morgen vroeg niet alleen laat fietsen. Twee vrienden, maar dan ook twee fietsen, zoo hoort het. Hier mijn jongen, die is voor jou.»

En hij drukte Jack de hand en weer liepen langs dien grooten neus tranen.

En Jack . . . hij keek moeder aan . . . vader aan . . . en dan weer mevrouw van Maasdijk . . . en dan weer de fiets.

«Jô, zeg dan wat,» fluisterde Frans.

Maar verward en verbijsterd keek Jack rond, zag dan den een, dan den ander aan, tot hij plotseling op mevrouw van Maasdijk toeliep en haar hand greep.

En toen plotseling begon hij te snikken van blijde ontmoeting.

Met twee auto's, op een waarvan de nieuwe fiets was geladen, ging het gezelschap laat in den avond naar huis.

«Man,» zei Jacks moeder, toen ze in de huiskamer zaten, «wat heeft Jack toch een heerlijke vakantie.»

«Een merkwaardige vakantie,» antwoordde vader. Frans zei niets.

«Waarom Jack alles?» vroeg hij zichzelf af.

Moeder voelde het en keek naar vader.

«Frans,» zei deze eensklaps, «als jij nou eens wat vragen moest, wat zou jij dan kiezen?»

«Nou vader, natuurlijk een fiets.»

«Dan krijg jij morgen ook een fiets.»

Maar Frans huilde niet, die sprong op van den stoel en schreeuwde zijn vreugde uit in allerlei woorden en klanken.

«Mag ik nou ook mee visschen?»

«Natuurlijk, als Jaap en Jack overmorgen gaan»

«Ze gaan morgen vroeg.»

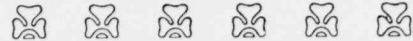
«Nee Frans, onderweg hebben de jongens op onzen raad afgesproken de vischpartij een dag uit te stellen.»

't Is nu al zoo laat en ze moesten toch nog voor een en ander zorgen, waarvoor het nu geen tijd meer was.»

«En wanneer krijg ik hem, vader?»

«Kom morgenvroeg om elf uur op de fabriek, dan gaan we hem samen koopen.»

Èn in de Heemkerkstraat èn op het Paul Krugerplein èn op de Valkenboschlaan, sliepen dien nacht drie jongens, hun hart vol heerlijke herinneringen en blijde toekomstplannen.

HOOFDSTUK VII.

Op den hoek van de Teijlerstraat en de Van Swindenstraat woonde een rijwielhersteller, die ook tweedehandsch fietsen verkocht.

Zijn naam was Uté. Hij was een geboren Franschman. Zijn vrouw echter was een Hollandsche en toen de groote oorlog van 1914 uitbrak, had hij in allerijl Frankrijk verlaten en de wijk genomen naar Holland met zijn vrouw en twee kinderen.

Uté was een levendige Franschman, met geestige, bruine oogen, die schitterden van levenslust. Zijn grootste plezier was het, als iemand zijn zaak binnentrad, dezen in het Fransch te kunnen toespreken. Toch sprak hij heel goed Hollandsch, dat had hij geleerd van zijn vrouw en ook van de Hollandsche omgeving, waarin hij sedert 1914 vertoefde.

Wanneer een hem onbekende den winkel binnentrad, begroette hij deze steeds met een vriendelijk:

«Bonjour monsieur.» En als dan de verwelkomde hem ook in het Fransch begroette, was hij in zijn knollentuin.

«Bonjour, messieurs,» groette hij, toen vader en Frans den volgenden dag de zaak binnenstapten.

«Bonjour monsieur,» groette ook vader, terwijl Frans zich tevreden stelde zijn pet een halve decimeter op te lichten.

En toen werd het den laatste groen en geel voor de oogen, omdat hij geen woord verstond van wat de Franschman in een adem al zoo beweerde.

En bewonderend keek hij tot zijn vader op, die toonde zijn Fransch ook nog niet vergeten te zijn.

Waarover spraken zij toch? Blijkbaar niet over een fiets, want geen enkele beweging naar de rijwielen die daar stonden, bewees, dat ze aan Frans' verlangden dachten.

Daarom stiet hij vader aan, doch vader scheen niets te bemerken. Hij gaf vader een tweeden por, toen een derden, die aankwam.

«Au,» riep vader.

«Toe nou, vader, mijn fiets.»

Vader begon te lachen.

«Dat is waar ook,» zei hij en nu gelukkig in klaar Hollandsch, «mijn jongen moet een niets hebben, mijn-

heer Uté, een tweedehandsch, sterke fiets. Hebt U er een voorradig?»

«Monsieur»

«Pardon, nu Hollandsch, mijnheer Uté, de jongen zou gelooven, dat we hem staan te verraden en te verkoopen.»

Uté lachte fijntjes.

«Die fiets mijnheer, ijzersterk, zoo goed als nieuwe banden en een Engelsch stuur, ijzersterk.»

Hij trok de fiets uit het rek.

«Kijk u eens, een pracht rijwiel.»

Vader keek, onderzocht en Frans keek naar het gezicht van vader.

Als vader hem nou maar nam, want morgen moest hij hem hebben, om mee te kunnen visschen. En natuurlijk was de fiets goed.

«Mag ik hem eens even probeeren?»

«Avec plaisir, monsieur.»

Vader voerde de fiets naar buiten, sprong er op en reed heen. Een paar minuten later was hij terug.

Als goed zakenman prees vader de fiets niet, doch vroeg nuchter: «Wat is de prijs?»

«Vijf en vijftig gulden, mijnheer.»

«Vijf en vijftig gulden,» herhaalde vader, «dan kan het ook voor vijftig, zou ik zeggen.»

Uté glimlachte en glimlachend keek hij Frans aan.

«De fiets is voor jou hè?» vroeg hij.

«Ja, mijnheer.»

«Nou, dan hangt het van jou af of je vader de fiets voor vijftig kan koopen.»

Hij zweeg en zag Frans aan.

«Van mij? Wat moet ik dan doen?»

«Dat zal ik je zeggen. Je moet mij in het Fransch zeggen, wat je nou ben, als je de fiets mag meenemen. Je kent toch Fransch?»

«Nou laat nou eens hooren, leerling van de hoogste klasse van de Muloschool,» moedigde vader aan.

«Ja ik ben»

«Halt, nee, en francais.»

«Je suis, monsieur»

«Bien, continuez.»

«Ja wat ben ik eigenlijk,» vroeg Frans, die onrustig werd, nu hij het woord maar niet kon vinden.

«Wat je bent, dat zul je zelf wel het beste weten,» spotte vader. «Vooruit nou.»

«Ja, je suis je suis ik heb het, ik heb het,» onderbrak hij zichzelf. «Je suis le fils de mon père.»

De Franschman schaterde.

«Die is goed,» zei hij, «ik heb je niet gevraagd, wie

je bent, dat weet ik ook. Je bent de zoon van je vader en dat heb je met alle zonen van Frankrijk gemeen. Maar ik heb niet gevraagd wie je bent, maar wat je bent. C'est une grande difference, mon jeune ami.»

Frans kleurde van verlegenheid en hij zocht in zijn hoofd alle Fransche woordjes op, die dienst konden doen, om hem uit de verlegenheid te redden. En toen aan ieder haar een zweetdruppel hing, had hij het woord gevonden, en hij jubelde den zin uit:

«Je suis content, monsieur Uté.»

«A bien, bien,» zei mijnheer Uté. «Mijnheer, uw zoon, de jonge Franschman, heeft voor U vijf gulden verdiend.»

Lachend telde Frans' vader den handigen en guitigen koopman vijftig gulden in de open handen en verliet met zijn overgelukkigigen jongen den winkel.

Buiten gekomen vroeg vader: «En bevalt hij je?»

«Hij is fijn, vader, dank U wel.»

«En waar ga je nu heen?»

«Het eerst naar Jack, vader.»

«Dat kan ik begrijpen, nou vooruit dan maar en voorzichtig.»

En Frans sprong op de fiets en reed heen.

Door de zonnige straten reed hij op zijn blinkend

rijwiel en hij belde en belde, dat de menschen hem toch maar hooren en zien moesten.

Op nummer 25 Heemskerkstraat belde hij aan.

De oude Piet deed open.

«Ha, jij Frans,» groette hij, «nee, Jack is niet thuis.»

«Waar is ie?»

«Ja indirect weet ik het niet, maar goeie raad is duur. Ik zou maar eens naar de zijstraten van de Prinsestraat fietsen. In die buurt moeten ze indirect wezen, want ze halen daar vischgerei.»

En Frans weg.

«Als goeie raad dan toch duur is, zal ik indirect maar vlug peddelen,» mompelde hij lachend in zichzelf en vloog de Heemskerkstraat uit en de Piet Heinstraat in.

Als hij de jongens nu maar zag.

Hij fietste de Molenstraat recht in; hier was een winkel, waar vischgerei te koop was. Als ze daar toch eens waren!

Daar om dien hoek was het huis.

Hij zag al hengels staan

Nu was hij er dicht bij

En de twee fietsen, die hij voor het raam zag, ze gaven hem de vrij groote zekerheid, dat Jack en Jaap daar binnen moesten zijn.

Hij zette zijn fiets naast de twee andere en stapte binnen. Zoo druk waren Jack en Jaap aan het uitzoeken van alles, wat ze noodig hadden, dat ze Frans niet hadden opgemerkt, voor deze hen op den schouder tikte.

«Hé, jij?» vroegen ze, omkijkende.

«Ja, mag ik met jullie mee?»

«Dat kan immers niet, je hebt immers geen fiets.»

«Ik niet? Kom eens mee!»

En zoo verrast en verbaasd waren Jack en Jaap, dat ze de vrouw met haar pakje met wormen lieten staan en meeliepen naar buiten, waar ze Frans' fiets zagen staan.

«Hoe is 't ie?» vroeg Frans.

«Fijn, van wie heb je hem?»

«Van vader.»

«Zijn we drie boffers of niet?» meende Jack, «en nou kunnen ze kletsen wat ze willen: ik zeg, dat alles een toeval is: waren we niet in de Electriche geweest — geen heer van Maasdijk gezien — leek ik niet op zijn jongen — ik was nooit bij hem thuis geweest en dan had Jaap geen fiets gehad — waren we gisteren niet toevallig in Loosduinen geweest in dat toevallige café — hadden we Frans niet gezien

— had die ook geen fiets gehad. Maar leve het toeval! Het toeval leve!

«Kom je nog terug,» hoorden ze eensklaps achter zich roepen, en de dikke verkoopster van vischgerei stond achter hen, het pakje met wormen in de hand.

«Ja hoor,» zei Jack, «we zouden het voornaamste vergeten.»

Zij weer den winkel in.

«Voor hoeveel geld aan wormen heb je?» vroeg Frans.

«Voor een kwartje.»

«Maar dat is lang niet genoeg voor ons drieën.»

«Laat ik er een dubbeltje bij doen,» moedigde de vischgereiverkoopster aan.

«Wel ja,» zei Jaap, «als de visch goed bijt en dat zal wel, hebben we wel voor zeven stuivers nodig.»

«Dat denk ik ook,» zei de vrouw, die de zich kronkelende wormen een voor een uittelde. «Maden, jò ook mooi,» zei Frans, «dan vangen we vorens. Vorens zijn daar gek op.»

«Krankzinnig,» zei de vrouw.

«Nou voor twee dubbeltjes maden,» vroeg Jack.

«Moet er een doosje bij?»

«Ja, het zal wel moeten.»

«Nog meer jongeheeren?»

«Heb je een hengel,» vroeg Jack aan Frans. «Ja, maar geen simmen.»

«Nou moet je minstens twee simmen hebben, een zware voor baars en een lichte voor witvisch.»

«Kijk eens hier.»

En de vrouw toonde een collectie zware en lichte simmen, waaruit Frans er twee koos.

Een kwartier later waren ze op straat met al die zaken, die goede visschers behooren te hebben.

Ze bestegen hun fiets.

«Poes!» riep een jongen treiterend, zinspelend op hun katvischjesvangst.

«Moet 't ie morgenavond eens kijken,» verzekerde Jack, wiens verbeelding een zooli groote visschen in de bun zag.

«Hoe laat gaan we morgen?»

«Morgen? We gaan direct —» vertelde Jack. «Direct na het koffiedrinken.»

«O fijn, fijn!» riep Frans, «en van avond laat terug zeker?»

«Wij blijven van nacht jò, hoe vind je dat?»

Frans begreep er niets van, doch Jack legde hem uit. In de Westerlee woont een herbergier, van Dorp heet hij. Die herhergt ons vannacht en zorgt voor

eten. Wij krijgen een brief van den Heer van Maasdijk mee. Die kent hem, hoe is 't ie?»

«Getopt,» zei Frans.

Luidruchtig stapten ze naast hun fiets de breede gang in, en terwijl de oude Bet wat norsch keek, had mevrouw schik in hun vreugde.

«Drie Stanley's in plaats van twee?» vroeg ze.

Jack legde haar uit, dat Frans ook mee mocht.

«Prachtig,» zei mevrouw, «hoe meer zielen hoe meer vreugd.»

Frans mocht natuurlijk ook blijven koffiedrinken en hij deed de tafel eer aan, want hij had door zijn blijdschap nog niet veel kunnen eten.

Na tafel werden de hengels met dikke touwen langs de fiets gesjord, op iedere bagagedrager werd een pak vast gebonden en nu gingen ze op weg naar het verre vischwater.

In de open deur wuifden de heer en mevrouw van Maasdijk hun hartelijk toe. Frans moest natuurlijk nog even naar huis, om aan zijn ouders te vertellen, dat hij mee mocht. Ook moest hij zijn hengel langs zijn fiets binden.

Veel vermaningen gaven vader en moeder niet mee.

«Wees alleen voorzichtig,» was alles, wat moeder hun ried.

De drie Stanly's sprongen weder op hun rijwiel en peddelden heen.

Wat gingen ze nu weer beleven?

Loosduinen waren ze door, den weg naar Poeldijk ging het op.

Een lange weg, met rechts de vaart, waarachter de tuinen lagen met hun vele kassen.

«Wat een fijne, harde weg,» merkte Jack op. «Hier kunnen we hem raken.»

«Jó, niet te bont,» waarschuwde Frans, die vreesde, niet mee te kunnen komen. Maar op Frans' raad werd weinig gelet. Ze vlogen voort.

«Pas op, voorzichtig, je rijdt in mijn wiel,» schreeuwde Jack, toen Frans links en Jaap rechts vlak naast hem reden.

«Pas op daar de kromming,»

Ze vlogen voort en op de kromming speelde een klein kind en liepen kippen.

Ze gilden: «Pas op,» en de een wilde links en de ander ook links uitwijken om het kind te sparen, maar ze botsten alle drie tegen elkaar aan en vielen met de rijwielen over den weg. Gelukkig, het kindje kwam vrij, maar een ouwe kip, die niet zoo gauw zich wist te redden, raakte onder een der wielen en lag voor dood.

Het kindje huilde schreeuwend en liep op zijn huisje toe, links van den weg.

Drie jongens, drie rijwielen en een doode kip lagen op den weg en de vader van het kind, kwam op het gehuil en geschreeuw naar buiten en vloog, de jongens ziende, op hen af.

«Wat!» schreeuwde hij, «ik zal je leeren woestelingen, mijn kip te overrijden.»

De jongens kropen op, en ze bevoelden de pijnlijke plekken.

«Ja, nou trek je gezichten, of je medelijden verdient, schamperde de man hoonend, «maar je hebt je verdiende loon voor je woeste rijden.»

«Wij zouden niet gevallen zijn, als we niet alles gedaan hadden om uw kind te sparen.»

«Mijn kind sparen, mijn kind heeft niets, die schreeuwt alleen maar van schrik, maar mijn kip, kijk eens wat een zwaar dier. We hebben ze twee maanden gemest voor de soep, nee, daar kom je zoo niet af, die moet betaald worden.»

«Ja, konden wij het helpen!»

«Helpen? Natuurlijk, kan ik het soms helpen, dat jullie als gekken om een bocht vliegt. Dat denkt tegenwoordig maar, dat de wegen er zijn, voor razende

fietzers, motorrijders en gekken in de auto. Maar voel je, hier voel, hoe zwaar mijn kip is en die moet betaald. En als je niet wilt, — en hij greep Jacks fiets bij het stuur — dan hou ik die.»

«Ja dat moest je wagen,» riep Jack, die een houding aannam, als stelde hij zich te weer. «Die nieuwe fiets, die ik pas van mijnheer van Maasdijk gekregen heb, voor zoo'n doolie kip?»

«Wat zeg je, van mijnheer van Maasdijk? Die op Loosduinen gewoond heeft?»

«Ja, die.»

«Van mijnheer van Maasdijk?» herhaalde de man en hij nam zijn pet af, alsof deze heer in levende lijve voor hem stond, «van mijnheer van Maasdijk zeg je, maar dat verandert de zaak. Heb jij die fiets van mijnheer van Maasdijk, nou dan heb ik niets gezegd. En om jullie de waarheid te zeggen — het is een oud beest ook — geen cent waard. Doe de groeten aan mijnheer, de complimenten van Dirk moet je zeggen, van Dirk van Staveren, zul jullie het doen?»

De jongens, hoewel van deze opdracht en 's mans veranderde houding weinig begrijpende, beloofden aan zijn verzoek te zullen voldoen, bestegen hun rijwielen, die gelukkig niets geleden hadden en peddelden verder.

«Dat hebben we alweer gehad,» zei Jaap, «het begint al goed.»

«We hadden den nek kunnen breken,» meende Frans.

«Die mijnheer van Maasdijk is, geloof ik, wereldbekend,» zei Jack. «Wat zou daar nu weer achter zitten?»

Het was gloeiend op de boomlooze wegen, waarover ze voortfietsten en ze waren blij, toen ze de groentenvailing bereikt hadden en rechts af konden slaan, den met boomen beplanten weg op, die hen naar de Sluizen voerde, waar ze tien minuten later nat en bezweet aankwamen.

Op een kleine verhooging stond een huisje; voor de open deur een kolossaal groote man. De jongens sprongen hun fietsen af, legden deze tegen den heuvel en liepen op den reus toe, die met onbewogen gelaat hen opwachtte.

De jongens groetten.

«Jongeheeren,» zei de man, «kom je visschen? Ja?»

«Ja, en wilden van nacht hier ook blijven.»

De man lachte.

«Hier? Met je drieën? Het zal niet gaan. Ik kan er geen kip meer bij hebben.»

«Toch wel een dooie,» zei Jaap, aan de doode kip van Dirk van Staveren denkende.

«Een dooie, ja, dat zou gaan, maar zoo te zien, ben jullie geen kippen, en in geen geval dood. Nee, jongeheeren dat gaat niet.»

Toen trok Jack den brief uit zijn zak, dien hij aan van Dorp, want hij was het, toereikte.

«U bent toch mijnheer van Dorp?»

«Laat dat mijnheer maar weg jongeheer. Is die brief voor mij?»

«Ja voor U.»

Van Dorp las.

«Het klopt,» zei hij en hij opende de envelop. Verrassing teekende zich al lezend op zijn verbruind gezicht.

«Nou, maar dan moet het gebeuren, jongeheeren,» als mijnheer van Maasdijk dat vraagt.»

«Kent U mijnheer van Maasdijk?»

«Het heele Westland kent hem toch. Dat die goeie menschen dat treffen moesten met den zoon van hen. Daar hebben ze wat van geweten en vooral mevrouw. Tjonge tjonge, wat was die er naar aan toe. Maar ik hoor, dat ze heelemaal is opgeknapt. Dat moet een weergaans knappe dokter geweest zijn, die dat voor mekaar heeft gebracht.»

Jaap en Frans keken Jack aan, doch deze beduidde

hun, met een lichte beweging van het hoofd, dat ze zwijgen moesten.

«Dus jullie kent mijnheer van Maasdijk?»

«Ja,» zeiden ze.

«Toch geen familie?»

«Nee, goeie kennissen,» antwoordde Jack.

«Nou jongeheeren, dan zal ik eerst even jullie fietsen onder dak brengen.»

«Dat hoeft niet, dat kunnen we zelf wel,» voorkwam Jaap en hij liep op zijn rijwiel toe. Jack en Frans volgden en ze reden de fietsen tegen den heuvel op en plaatsten ze tegen den muur naast de deur.

«Kom dan eerst even in de gelagkamer jongeheeren, dan zal ik mijn vrouw roepen.»

De jongens gingen de kleine gelagkamer binnen; een klein kamertje waarvan de vloer met zand was bestrooid. Tegen de achterwand stond een klein buffet en in het midden een biljart met een vaal groen laken, met groote witte vlekken. Aan een touw, dat over een katrol liep, hing een stuk krijt, zes queues stonden in een rek, dat hing tegen den rechter muur. Drie tafeltjes met zes stoelen stonden tegen de drie wanden.

«Ga zitten jongeheeren.»

't Was lekker koel in het kamertje. Links stonden

vlak voor het raam een drietal hooge boomen, die met hun bladervolte alle zonlicht buiten hielden.

«Vrouw,» riep van Dorp, «vrouw, kom eens.»

Een oogenblik later kwam een tener vrouwtje binnen met een goedig, smal, rimpelig gezichtje. Ze knikte vriendelijk tegen de jongens.

«Vrouw, dat zijn onze loge's, ook voor vannacht.»

«Voor vannacht,» en het vrouwtje zette een gezicht of het vreeselijkste en het onmogelijkste van haar verlangd werd.

«Voor vannacht,» herhaalde ze nogmaals, «maar nee, nee, dat kan niet. Waar moet ik de jongens te slapen leggen?»

Van Dorp reikte haar den brief toe, dien ze las zonder bril en toen ze gelezen had zei ze langzaam: «Zoo, van mijnheer van Maasdijk, ja, dan moet het wel.»

«Moeder, we vinden er wel wat op, maar kom, geef de jongens eerst een glas limonade. Ze zullen wel dorst hebben.»

Nu dorst hadden ze en ze dronken lekker van de limonade, die juffrouw van Dorp uit den kelder haalde, die achter de tapkast was. En toen de jongens aan het vragen: of er veel visch zat en waar ze zat. En of het goed weer was om wat te vangen. En welk aas

het beste was. En hoe diep ze moesten inleggen. En van Dorp legde uit: zoolang de zon nog hoog staat is witvisch je man en deeg je aas.

«Heb je deeg?»

«Neen, deeg hadden ze niet.»

«Dat maak ik even voor je.»

Van Dorp verwijderde zich door de deur rechts.

«Je kunt gelooven, dat we wat vangen, als hij het deeg klaarmaakt.»

Nu daaraan twijfelden de jongens niet.

«Laten we vast onze hengels gereed maken,» stelde Jaap voor. Dit gebeurde.

Ze pakten alles uit, knoopten de simmen aan de hengels en zetten, wat ze niet direct noodig hadden, in de gelagkamer.

Van Dorp kwam inmiddels met drie stukken deeg, die hij de jongens toereikte. Ze bekeken het.

«Wat ziet dat geel,» zei Jack, «wat zit er in, van Dorp?»

«Wat een biefstuk met aardappelen is voor een mensch, is voor een visch dit deeg,» zei hij. «Lust jullie bief, als je honger hebt?»

«Nou,» riepen ze alle drie.

«Nou, hier heb je jullie bief voor de visch en als je nou mee naar buiten gaat, zal ik wijzen, waar je visschen moet.

De jongens volgden hem op de voet.

«Kijk,» zei hij, buiten gekomen, «hier vind je mijn twee booten, die geeft plaats voor zes jongens. Je roeit tot dat water rechts. Leg de boot goed vast aan het touw en diep de pen in de wei. Dan visch je maar aldoor het weiland op naar rechts. Daar zit voorn en blei. Vanavond als het donker begint te worden en je hebt gegeten»

«Eten, maar we eten niet, we visschen,» riep Frans, die vreesde, dat er iets van den kostbaren tijd zou worden afgenomen om te eten.

«Wacht maar,» zei van Dorp, «visschen maakt hongerig, maar daarover spreken we vanavond wel. Maar, wat ik zeggen wou, als het nu donker wordt, visch je links bij dien muur. Daar zit baars. Heb jullie wormen bij je?»

«Genoeg,» antwoordde Jaap.

«Stap dan maar in jongeheeren.»

«Hoor eens van Dorp,» zei Jack. «U moet niet langer jongeheeren zeggen, dat is niet aardig. Ik heet Jack, dat is mijn broer Frans en dit mijn vriend Jaap. Jack, Jaap en Frans dus, afgesproken?»

Van Dorp knikte en glimlachte, want hij vond het wel zoo aardig de jongens bij hun naam te noemen.

Het drietal klom in de boot.

«Nou voorzichtig aan, jongens, het is hier overall diep. Ik kom straks wel eens kijken, als ik de boodschappen voor mijn vrouw in Naaldwijk gedaan heb. Goede vangst.»

Van Dorp verwijderde zich, en Jack, die zich aan de riemen geplaatst had, roeide weg.

Op den hoek legden ze de boot vast en toen begon het visschen. Op korten afstand van elkaar stonden ze en zeiden geen woord, want ze vischten. Onafgewend keken hun oogen naar den dobber en als er een even onder water pinkte, schreeuwden ze: «'k Heb beet, stil, hier zit visch.»

Jack ving de eerste en spoedig na hem, bijna gelijktijdig, Jaap en Frans en

«Jó wat bijten ze,» riepen ze dan.

Geen geluid was te hooren in den wijden van zon beschenen omtrek. Bij wijlen loeide een koe of sloeg een hond aan. Muggezoem was in de zonnелucht. Ze vingden goed, maar slechts van die kleine katvischjes, wien ze direct weer de vrijheid gaven. Maar groote visschen moesten ze vangen, paling, baars, snoek.

Maar ze troostten zich: het was nog vroeg, de zon, hoewel langzaam dalende naar de westerkim, stond

nog te hoog aan den hemel. Als het maar avond was en de schemer zoo geheimzinnig daalde over het water. Dan kwamen de grooten uit de diepte naar boven.

Het was zes uur, toen van Dorp in zijn tweede roei-boot naderde.

En hoe gaat het met de vangst?»

«O ze bijten wel, we vangen ook wel goed, maar allemaal van die kleintjes,» zei Jaap.

«Ja, ja, wat zal ik je daarvan zeggen,» antwoordde van Dorp, «er zijn meer kleintjes dan grooten in de wereld, jongens.»

«Maar vanavond als het donker is, hebben we toch veel kans op de grooten, nietwaar van Dorp?» vroeg Frans.

«Ja, ja 's avonds maar begint de maag nog niet te jeuken?»

De jongens hadden trek. «Ik kom jullie halen. Moeder de vrouw heeft het eten klaar.»

«Laten we eerst gaan eten,» stelde Jack voor, «dan kunnen we verder zien.»

«Laat je hengels en simmen maar liggen, hier komt toch niemand, ze liggen hier veilig.»

De jongens wierpen de hengels neer en klommen in de booten.

«Mag ik in uw boot roeien?» vroeg Frans aan van Dorp.

Deze vond het goed en een oogenblik later roeiden Jaap en Frans de breede dwarssloot in op het huis aan.

Toen ze de booten hadden vastgelegd, vroeg Jack, op een paar bakken wijzende, die op halve hoogte onder water lagen: «Wat is dat, van Dorp?»

«Dat moet je eens nakijken als je gegeten hebt, het zal je meevallen.»

De jongens stapten van Dorp na een paar kamertjes en de gelagkamer door en weer naar buiten.

Onder de hooge boomen had vrouw van Dorp een tafel neergezet en deze gedekt.

En het bedrijvige vrouwtje dribbelde af en aan en zette voor de oogen der verbaasde jongens een dineetje klaar, waarvan een koning zou hebben gesmuld.

«Biefstuk met sla en eieren, heerlijke botersaus en . . . voor ieder een bruin gebakken, dik baarsje.»

En toen alles gereed was, bleef het kleine vrouwtje en de groote van Dorp op een afstand staan, wachtend hoe de jongens zouden smullen.

«Dat ziet er heerlijk uit,» riep Jack.

«Nou,» riepen juichend de andere twee.

Het deed het vrouwtje goed dit te hooren. Ze was

ook zoo bang geweest, dat het niet goed zou uitvallen. Zoo'n menu maakte ze niet alle dagen en de heer van Maasdijk had hun geschreven: Laat het de jongens aan niets ontbreken.

De jongens smulden heerlijk.

En toen alles op was, verklaarden ze alle drie, dat ze dik waren en voor geen geld ter wereld nog wat lusten.

«Hoe zou van Dorp aan dien dikken baars komen?» vroeg Frans.

Jack vroeg het hem.

«Kom maar mee, dan zul je het zien,» antwoordde deze. De jongens met hem mee. Hij wees op de bakken. «Doe het deksel open,» zei hij, «dan zie je ze.»

En de jongens openden het deksel en gaven een schreeuw van verrassing. Daar kropen vette, dikke palingen, daar grijsden een paar groote snoeken, daar lagen breed en loom eenige voorns en zeelten.

«Hoe komt U daaraan van Dorp, hoe komt u daaraan? Zeg U nu eens hoe en waar we die moeten vangen.»

Van Dorp glimlachte.

«Ik heb het water om en bij mijn huis gepacht. Ik schakel, ik zet fuiken uit, en visch ook met netten.

Zoo straks, als het wat donker wordt, zet ik weer

fuiken uit. Als jullie er plezier in hebt, mag jullie meegaan.»

Dat wilden de jongens graag, doch Frans stelde voor, eerst nog wat te gaan hengelen.

«In orde,» zei van Dorp, «dan kan ik de vrouw helpen afwassen en jullie een slaappleats bezorgen.»

Ik weet werkelijk niet waar ik jullie zal neerleggen.»

De jongens namen dezelfde boot van zoeven en roeiden naar dezelfde plek.

«Ik ben dik,» zei Jack.

«'t Was fijn eten jô,» prees Jaap.

Ze gingen visschen doch geen rimpeling van leven in of nabij den dobber was te bespeuren.

«Ik ben dik en ga wat liggen,» zei Jaap.

Misschien dat ze laat in den avond nog gaan bijten.»

En hij ging liggen.

Jaap en Frans vischten nog wat door, doch werden dat vruchteloos gewacht moede en ook zij legden zich op den stijlglooienden dijk neer.

«Lig jullie ook,» vroeg Jack, die al slaperig werd.

«Fijn jô, wat is het hier stil he, je hoort geen geluid.»

't Was doodstil. In gansch den omtrek geen geluid. Alleen door het riet aan den anderen oever voer een geheimzinnig gefluister.

Wat een verschil met de stadsdrukte, mijmerde Jack en hij keek telkens met de oogleden knippend over den zonnigen omtrek.

Rechts van hen stond een kleine hoeve, waar omheen kippen liepen. Een pauw stond op een karwiel, haar kleurrijke waaiersaart wijduit in het zonlicht.

Hè, wat was die stilte heerlijk, wat lag hij daar fijn . . . wat was het eten lekker, aardige menschen . . . tink, tink, tink . . . in de verte over den eenzamen dijk schoof de tram voort naar het stedeke Lier. Wat een wonderlijke vakantie . . . als hij nou eens gezakt was, dan zou alles anders . . .

En zoo mijmerende, terwijl zijn gedachten vluchtig gingen van het een op het ander, viel Jack in slaap.

En spoedig waren ook Frans en Jaap in het land der droomen. En Jack droomde een zonderlingen droom. Hij zat in een vliegmaschine, hoog in de lucht. 't Was oorlog. In de verte kwam een vijandelijke vliegmaschine aansnorren. Die kwam op hem af . . . wou zijn vliegtuig enteren. Een lange, dikke stok met een venijnigen haak aan het eind, stak dreigend in de lucht. Hij had ook zoo'n stok met ook zoo'n haak, maar langer dan die andere. Al nader en nader kwam de vlieger. Vijftig meter was hij van hem verwijderd. Zijn stok was

veertig, nog tien meter en hij kon hem grijpen.

En als hij hem greep.... hij was in Franschen dienst.... en het was de meest gevreesde vliegenier van den Duitscher.... dan kreeg hij het legioen van eer. Hij stond hoog op in zijn vliegmaschine.... de bestuurder vloog op het vijandelijke toestel aan.... zij naderden elkaar al meer en meer.... de stok van den Duitscher was slechts acht en dertig, hij kon hem dus eerder enteren.

Nog een veertig meter afstand scheidden hen... hij boog zich uit de machine, al verder boog hij zijn lichaam daarbuiten.... nog een paar decimeter, nog een.... al verder boog hij....

En al buigende rolde Jack van den stijlen dijk af en plompte onder.

Hij had een val gemaakt van het droomenland naar de frissche werkelijkheid. Hij lag in het water en was klaar wakker. Hij sloeg met de armen en met de beenen, kroop overeind en krabbelde de glooiing op. En onderwijl waren Jaap en Frans opgeschrikt uit hun slaap, schoten toe en trokken den kletsnatten Jack op.

«Ben je der in gerold?»

«Ja, ik droomde, geloof ik. Ik weet het niet best meer, maar wakker ben ik en klets.»

«Kleed je uit, laat je goed in de zon drogen,» stelde Jaap voor.

«Het droogt wel aan mijn body,» antwoordde Jack, die tevergeefs zich de samenhang zijner droomen trachtte te herinneren.

«'t Is gek,» zei hij, «ik heb raar gedroomd, maar ik weet niet precies meer waarover het ging. Mij staat zooiets voor.... van een vliegmaschine en....»

Maar meer herinnerde hij zich ook niet.

«'t Komt er ook niks op aan,» zei hij. «Ik heber in gelegen, dat is vast. En het kan mij weinig schelen, want ik ben opgefrist en dat is ook vast.»

Maar kijk, daar komt van Dorp aanroeien en deze wilde er niets van weten, dat Jack zoo bleef rondloopen.

«Vast niet,» zei hij, «wil je zoo blijven en doodziek worden? Longontsteking oploopen? Nee hoor, dat zal niet gaan. Kom mee de boot in en gauw naar huis en als je droge kleeren aan hebt, gaan we fuiken uitzetten. En alsof hij Jack maar gauw wou beduiden. dat deze maar geen bedenkingen maken moest, pakte hij hem met zijn geweldig groote hand in den schouder en trok hem mee in de boot.»

Hij roeide weg. Een kwartier later was hij met Jack

terug. En hij zag er zoo potsierlijk uit dat Frans en Jaap schaterden.

Klompen, kousen, broek en jas van van Dorp, de broekspijpen een halve meter omgeslagen, dat hij niet zou struikelen, de jasmouwen idem, opdat hij zijn handen kon gebruiken, de klompen opgevuld met een voer hooi, dat hij tenminste loopen kon.

«'t Is geen gezicht,» zei Frans.

Maar Jack vond zich fijn dat in onverwachte costume.

Hij had zichzelf in den spiegel gezien en bewonderd. Zoo moest de heer van Maasdijk hem eens zien. Hij geloofde vast, dat deze zich tranen zou lachen.

«'k Wou dat er een fotograaf hier woonde,» zei Jack, «Ik liet vast mijn portret maken.»

«Maar dat kan, dat kan,» riep van Dorp, «hier geen tien minuten vandaan woont mijnheer Post in zijn zomerhuisje, die fotografeert en als ik naar hem toega»

«Doe het eens van Dorp.»

«Maar dat doe ik.»

Hij sprong in de boot en roeide weg.

«Je lijkt wel een polderjongen,» zei Jaap, «maar laat er nou meer maken en geef mij er ook een.»

«Als die mijnheer wil, mij goed.»

Pag. 176. Maar Jack vond zich fijn in dat onverwachte costume.

Ze bleven wachten en vreesden, dat dien mijnheer niet thuis zou zijn.

Maar hij kwam. Tegenover van Dorp zat ie op het bankje, het toestel naast zich.

«Het kan een fijne kiek worden. Maar een ding moet er bij, de pet. Van Dorp, hier je hoofddekseL.»

Hij drukte het ding op Jacks hoofd.

«Wat groot,» zei hij, «hindert niet.»

«Zet hem maar wat achterover.»

«Perfect, perfect,» riep hij. «Zoo'n opname bevalt me. Goed zoo, goed zoo, zoo sta je schilderachtig.»

En omdat hij zelf schik had de opname te maken, vloog hij achter het toestel, wierp het zwarte doek ver over zijn hoofd en keek.

«Prachtig, prachtig,» riep ie. Tik, tik, deed het toestel. «Ik heb je,» riep hij, «wanneer vertrek jullie?»

«Morgenmiddag.»

«Om drie uur ben 'k hier. Hoeveel wil je er hebben?»

«Ja mijnheer . . . een paar. Een voor . . .»

«Een paar, als zij goed zijn, en dat moet, dan krijg je er twaalf. Van Dorp, breng je me even weg?»

Hij stapte in de boot en van Dorp volgde hem.

De jongens groetten beleefd, de mijnheer zwaaide een breeden zwaai als goeden dag.

«Nou, dat is een aardige verrassing,» zei van Dorp, toen hij teruggekeerd was, «maar ik vrees, dat we nog een tweede krijgen, die minder aardig zal zijn.»

Dit zeggende wees hij naar de Zuiderkim, waarboven een paar dikke wolkenklompen lagen.

«Onweer van Dorp?»

«Ik denk het? Kijk die koeien daar, als die zoo naast elkaar staan, met hun koppen naar beneden, als in afwachting, belooft dat niet veel goeds.

Ik ga de fuiken uitzetten, als je lust hebt, kun je mee gaan.»

De jongens gingen mee, Jack in de boot van van Dorp, Jaap en Frans in de andere.

Hier en daar zette van Dorp een fuik uit en zoo belangstellend hadden de jongens naar zijn arbeid gezien, dat ze niet hadden opgemerkt, dat een breede, aangesloten wolkenschaar al hooger en hooger was opgeklommen en den geheelen westerhemel bedekte.

Frans zag 't het eerst. «Kijk eens daar,» riep hij. Ze keken.

«Ja hij komt,» zei van Dorp, «gauw naar huis, jongens.»

«En we zouden nog visschen,» meende Frans.

«Voor geen geld van de wereld,» was van Dorp's

antwoord. «Visschen bij onweer, dat is te gevaarlijk. Nee, kom gauw mee.»

«Is dat te gevaarlijk, van Dorp?»

«Gevaarlijk. Ja, in de stad met al die bliksemafleiders niet. Maar hier. Heb je wel eens een onweer buiten mee gemaakt?»

Dat hadden de jongens nooit. Kom maar gauw in de boot, waarschuwde van Dorp. En hij keek angstig naar de fel dreigende, donkere lucht. Er was wind gekomen, die breed uitruischte in het riet en het water deed rimpelen. Een vreemd licht lag over de weide. Een huivering, als van naderend gevaar, voer door de populieren langs de laan, wier blaadjes zacht klepperden.

En toen ze in de kleine gelagkamer zaten, waar vrouw van Dorp ze met angst verbeidde, was de duisternis over het heele landschap.

Het was of de helle, schitterende lichtdag was vergaan in een duistere, angstige nacht.

Eensklaps, als een slang van phosphor, een bliksemstraal langs de zwarte lucht.

Toen onmiddellijk een slag, eerst als van diep komend, nauwelijks hoorbaar, dan uitklatend in een verschrikkelijk geweld. En daarop uit de dikke lucht

de regen kletterend en ruischend, de immer vallende, vallende regen.

En dan door die zee van stralen flikkerden onop-
houdelijk slangen van vuur en bulderden of knetterden
felle donderslagen.

En geen der vijf in de kleine kamer sprak een
woord. Voor het eerst voelden de jongens de angstige
en eerbiedwekkende werking der natuur.

«Alles bij elkaar, vrouw?» was alles wat van Dorp
had gezegd.

En zij had gewezen op het kleine kistje, dat het
weinig geld bevatte, wat in huis was en op de poes
en den hond die naast het biljart lagen, stil en angstig.

Zwijgend zaten ze naast elkaar, de man en de vrouw,
die het onweer in al zijn verschrikkingen kenden, met
gevouwen handen, biddend, dat onheil hen zou worden
bespaard.

De bliksemflitsen doorkleefden maar bij voortduring
de regenzee, dreunende donderslagen bolderden over
de aarde. Tot eensklaps na een felle straal als van gloeien-
de phosphor, een slag viel, niet breed uitbulderend in
langzaam tempo, maar als afknappend in een vree-
selijk beslissend: pang.

«Als die niet inslaat»

En in doodsangst sprong van Dorp op.

Hij keek uit het raam, doch zag eerst niets dan de
nederslaande regenzee.

Nog een oogenblik en

«Brand,» riep hij, «de boerderij van Wagenman
staat in brand.»

En ze zagen het. Een felle, opblaaierende gloed door
de zee van regen.

«Als de kindertjes en het vee»

«Heere, red hen,» bad vrouw van Dorp.

Een oogenblik nog en zooals zulks meer gebeurt
na een felle ontketening, hield de regen op en een oog-
blik later ook het onweer.

Alleen herinnerde een dof gerommel in de verte
bijwijlen aan het vreeselijke, dat geweest was. Maar
in de verte zag de hemel rood van het vuur der weg-
brandende hoeve.

«Kom jongens, er heen, misschien kunnen we helpen.»

Na een kwartier loopen kwamen ze bij de hoeve.

Maar die was verdwenen, enkele brokstukken van
muren en wat half verbrande stukken palen stonden
er nog.

En onder den breeden kastanjeboom zat de familie,
vader, moeder en twee kinderen in zacht gesnik.

Een wagen kwam van een der boeren uit de buurt en nam de ongelukkigen, van hun have en goed beroofd, mede.

En diep onder den indruk ging van Dorp met de jongens terug naar huis.

's Avonds zaten ze buiten onder de boomen en dronken thee, de hemel was helder en de maan scheen over het landschap en wierp haar zilveren licht over de parelende weiden.

Maar ze waren stil nu, alleen met hun gedachten aan het vreeselijke, wat gebeurd was.

Een wonderlijke stemming was in Jack. Hij overpeinsde zijn merkwaardige vacatie en het kwam hem nu alles als onwerkelijk, als een droom voor.

Wat kon er toch niet veel gebeuren in enkele weken.

En nu zat hij daar in den laten avond en er gebeurde niets. Een vreemde stilte, die hij tot nu toe nooit kende, was om hem. In den heelen, wijden omtrek was geen geluid dan het ruischen van den wind in de boomblaadjes.

Hij verlangde terug naar de stad, terug naar huis, terug naar moeder.

Zouden vader en moeder niet ongerust zijn? Hij kon wel huilen nu, hij voelde, dat het weldadig

voor hem zou zijn als ie huilen kon, lang huilen.

Maar wat zouden ze zeggen? Zouden ze het begrijpen?

Een vreemde benauwenis maakte zich van hem meester. Gebeurde er maar iets, de wijde stilte beangste hem.

En in behoefte om wat te doen greep hij zijn sigarettenkoker: «Rookten jongens?»

Hij vroeg het zoo hard, dat allen opschrikten.

«Kom laten we rooken, 't is zoo vreeselijk stil hier.»

Van Dorp schrok er van.

«Laat het de jongens aan niets ontbreken, had de heer van Maasdijk geschreven. Hij voelde, dat ze de stilte, die ze niet kenden, ook niet verdragen konden.

Daarom zei hij: «Wacht even, 'k heb nog andere en goeie ook. Ja, jullie begrijpt, dat ik alles in voorraad moet hebben. Allerlei soort menschen komen hier 's zomers visschen. Ook veel dames en heeren uit den Haag. En die weten wat fijn is.» Hij ging heen en kwam met sigaretten terug.

Het doosje legde hij op tafel.

«Ga je gang, jongens.»

«Zoo, Abdulla,» prees Jack, die de eerste sigaret nam, «dat is een best merk.»

«Een fijn merk,» prees Jaap.

«Je merk,» zei Frans.

En nu, na die weinige woorden, was de stemming er weer in. Van Dorp vertelde allerlei avonturen, die hij als visscher had beleefd, van geweldig groote visschen, die hij gevangen had en Jack raakte niet uitgepraat over zijn vacantie en zijn wonderlijken vliegtocht.

Toen het half tien was zei van Dorp: «Nu wordt het onzen tijd jongens. Morgen is het weer vroeg dag.»

«Hoe laat van Dorp?»

«Ik sta om vier uur op, dat is te vroeg voor jullie.»

Dat waren de jongens in het geheel niet met van Dorp eens.

Zij moesten ook om vier uur er uit, want zij moesten weer visschen.

«In orde,» zei van Dorp, «ik zal je wel roepen. Als je tenminste gewekt moet worden,» voegde hij er aan toe, «want ik ben bang, dat je niet veel zult slapen.»

«Waarom niet?» vroegen de jongens.

«Nou, je slaappleats, zie je, is nu niet wat je noemt schitterend.»

«Wij slapen overal,» zei Jack.

«We wisten je nergens anders te stoppen, dan op zolder.»

«Fijn,» zei Frans.

«Maar de zolder is erg klein. Ze is boven de gelagkamer en even groot. Ik heb daar een paar matrassen neergelegd en wat lakens en dekens. Je moet je maar behelpen. Aan den muur hangt een olielampje, dus veel licht heb je niet. Kom nu, ik zal het je wijzen.»

De jongens wenschten vrouw van Dorp goedennacht en klommen een oogenblik later van Dorp na de trap op, die naar het zoldertje leidde.

Van Dorp stak het olielichtje aan.

«Dat is alles, wat we hebben,» zei hij, op het beddegoed wijzende. «Ik hoop, dat jullie slapen kunt. Wel te rusten, morgenvroeg wek ik je.»

Van Dorp daalde de trap af.

«Wil je wel gelooven, dat ik slaap heb,» zei Jaap.

«En ik,» bevestigde Frans.

«Wat een avond was dat,» zei Jack.

«'t Was angstig,» meende Jaap.

«Of het angstig was. Maar het gekste was, dat ik het nog benauwder had, toen we zoo bij elkaar zaten en niemand een woord sprak,» merkte Jack op.

«'t Is gek, maar ik verlangde naar huis. Die stilte was vreeselijk,» zei Jaap, «maar kom, laten we gaan liggen, ik ben moe.»

Ze ontkleedden zich.

Ineens zei Jaap: «Wat is het toch gek, hè, dat we zoo koest hier bij elkaar zijn. 't Is hier een zoldertje om de grootste lol te hebben en wij doen niks.»

Jaap en Frans vonden, dat hij groot gelijk had, maar voelden tevens, dat bij alle drie daartoe de ware stemming ontbrak.

Ze legden zich neer, lieten het kleine olielampje branden . . . en sliepen spoedig in.

Voor het eerst van hun leven had de natuur hen in haar groote macht.

Ze sliepen, sliepen enkele uren, toen een geluid in de woning Jack deed ontwaken.

Hij luisterde. Wat was dat? Hij hoorde de treden der trap zacht kraken. Het moest nog diep in den nacht zijn, want buiten was het donker. Hij wekte Jaap en Frans, die slaapdronken hem aanstaarden, doch spoedig klaar wakker waren.

«Hoor de trap kraakt, er gaat iemand naar beneden, wat zou er zijn?»

Ze luisterden met ingehouden adem.

«Hoor, de deur van de gelagkamer piept,» waarschuwde Jack.

«Het zal van Dorp zijn,» meende Jaap. «Wat zou ie doen in het holst van den nacht.»

Ze hoorden zijn voetstappen op den vloer.

«Kom, ook naar beneden,» riep Jack, die na den verkwikkenden slaap weer de frissche jongen was, «ik wil weten wat hij gaat doen.»

In allerijl schoten ze in hun kleeren, en daalden de trap af.

Van Dorp kwam op hen toeloopen.

«Sssttt,» waarschuwde hij, «stil.»

Zoo zacht ze konden, daalden ze, tot ze bij van Dorp, die een klein olielampje droeg, in de gelagkamer stonden.

«Stil, maak geen leven. Ik heb verdachte geluiden op het water gehoord. 'k Word wakker van het geklots en van de riemslagen. Er moet er een zijn, die op mijn fuiken loert. 'k Ga er op af.»

«Mogen we mee?»

«Ja, als je geen leven maakt. Niets zeggen. Schoenen uit. Hier heb ik mijn lichtbak. We zullen zien, wat er is. Maar stellig niet veel goeds. 't Is pikdonker, wie gaat er zoo laat het water op? Loop achter me en houdt me vast, anders gebeuren er ongelukken.»

Jack vatte van Dorp bij de jasslip, achter Jack liep Frans, daarachter Jaap.

De jongens volgden den grooten van Dorp, en een heerlijke angst was in hen.

«Voorzichtig,» fluisterde van Dorp. «Ik stap het eerst in de boot en zal je op de beurt een hand geven. Stil en voorzichtig, het water is heel diep.»

«Nou niks zeggen, geen geluid hoor. Ik roei.»

Hij zette zich aan de riemen en zacht, onhoorbaar gleeed de boot over het water. Geen geluid was in den nacht, dan zoo nu en dan het zachte gekraak van de riemen tegen het hout der boot, die in de verte zich bleek te verwijderen.

Aan het dwarswater rechts gekomen liet van Dorp de riemen rusten en luisteren. Een knarsend geschuur van de riemen tegen het hout eener boot, klonk over het water.

«Ja, ginds is ie. Stil.»

En de boot schoot voort over het water, dat zacht klotste.

Na een eind geroeid te hebben liet van Dorp wederom de riemen rusten en luisterde. En zijn geoefend oor hoorde nu duidelijk het geluid van neerstromend water.

«Nu is ie bezig een fuik te lichten, stil.»

En weer schoof de boot vooruit.... en na een

oogenblik liet hij weer de riemen rusten en richtte zich plotseling op na den lichtbak gegrepen te hebben. Hij hief deze op.... en daar schoot een breeden stralenbussel over het water en in het licht zagen ze nu duidelijk de boot, waarin een man stond, een fuik omgekeerd in de hand.

De man in de boot schrikte blijkbaar. Hij liet de fuik uit zijn handen glijden en keerde zich om.

«Hallo! Jij.... Walstra?»

En toen tot Jack: «Hou vast de lichtbak.»

En zich aan de riemen zettende, roeide hij met krachtige slagen op den vischdief toe, die als verlamd in de boot staan bleef. Ze waren langs zij het roeischeepje.

«Jij.... Walstra? Kerel, hoe kon je daartoe komen?»

Dit zeggende stapte van Dorp over in de andere boot.

De jongens vreesden het ergste, vreesden een worsteling van die twee groote mannen op het water en een hevige schrik beving hen.

«Jongens, roei door, als ik je aanroep, kom je terug.»

Zwijgend gehoorzaamde Jack, die zich aan de riemen zette en heen roeide.

«Als ze maar niet gaan vechten op het water,» zei Frans. «Ze verdrinken vast.»

Maar tot hun niet geringe verbazing, hoorden ze niets, dat op ruzie of vechten geleek. Integendeel, zachte, doch zware stemgeluiden klonken over het water.

«Hallo,» hoorden ze eensklaps roepen. «Kom.»

«Hij roept,» zei Jaap, «het loopt goed af. Gauw terug, Jack.»

Jack roeide wat hij kon. De lichtbak wierp haar breede schijnsel op de nadere boot.

«Zie zoo, jongens, nou naar huis,» zei van Dorp eenvoudig. «'t Is nog nacht, we gaan wat slapen.»

Hij stapte over in zijn eigen boot.

«Nou, zooals afgesproken, Walstra, tot morgen.»

De aangesprokene antwoordde niet, doch zette zich aan de riemen en volgde een eindweegs de boot van van Dorp, tot deze linksom het water naar diens huis insloeg.

«Goedennacht.»

Zwaar klonk de groet en toonloos.

Met breede slagen roeide van Dorp op het huis aan. Hier aangekomen legde hij de boot vast.

«Kom jongens, nog wat slapen.»

Ze stapten het huis binnen en traden de gelagkamer in.

«Wat was het eigenlijk?» vroeg Jack, te nieuwsgierig om te kunnen zwijgen.

«Een nare geschiedenis, jongens, een nare geschiedenis. Domme kerel, om zoo door de wereld te willen komen. Ik zal het jullie in het kort vertellen. Hij is een buurman van me. Het gaat hem slecht, heel slecht. Tot voor korten tijd had ie twee varkens en op een dag allebei dood. En zieken thuis, aldoor maar zieken. Nou ontbreekt het hem aan alles, En als hij nou maar bij me was gekomen . . . maar zoo komt hij er niet. Je praat er maar niet over. Ik zal hem morgen maar wat visch brengen. Maar kom, laten we nog wat gaan slapen. 't Is nog geen twee uur. Goedennacht.»

Ze klommen naar boven en legden zich weer te slapen.

«Wat een goeie vent, die van Dorp,» zei Jack. «Als mijnheer van Maasdijk dat hoort, zal hij er schik in hebben.»

Een oogenblik later was het weer doodstil in het huisje, want allen sliepen.

Den volgende morgen tegen half vijf kwam van Dorp de jongens roepen. «Je komt je buiten maar wasschen aan de pomp,» zei hij. «Daar heb ik drie emmers klaar gezet.»

Geen drie minuten later waren ze buiten en wuschen zich met het heerlijk frissche water. Daarop kleedden zij zich geheel, dronken met van Dorp thee, aten boterhammen en daarop ging het weer met de boot mee.

't Was weer een prachtige morgen. Aan de Oosterkim steeg de gouden zon op, en haar gloed gleed als een tooverroede over de aarde.

«Daar lag ik gisteren,» zei Jack, toen ze de plek naderden, waar hij gisteren gelegen had.

«Ja,» antwoordde Jaap, «en vandaag krijg je de herinnering er aan van mijnheer Post. Ik ben benieuwd, jou als den jongen van Dorp te zien.»

De fuiken werden gelicht en met een flinke zool visch roeide van Dorp huiswaarts.

De jongens bleven visschen.

Ze hadden hun hengels, wormen en maden meegenomen.

«Nu moet je daarginds visschen aan de brug en aan de sluizen en je simmen diep leggen, dicht bij de muur. Je vangt dan misschien wel baarzen en een enkelen paling.»

Vol moed begonnen de jongens. En toen ze tegen acht uur door van Dorp werden afgehaald, hadden

ze werkelijk een achttal baarsjes en een tweetal palingen verschalkt.

Doch honger hadden ze ook en gingen dus graag mee met van Dorp, om wat te gebruiken. De flinke moot gebakken paling smaakte hun, waardoor ze vrouw van Dorp weer prettig stemden.

Pas hadden ze hun maaltje verorberd, of ze werden verrast door de komst van den heer Post die hen met een vroolijk: «Nou kom ik jullie verrassen,» begroette. Ze zijn prachtig gelukt. Rembrand zou er plezier in hebben gehad.

Uit den binnenzak van zijn jas trok hij een pakje, deed het open en toonde den jongens het portret.

«Echt,» riep Jaap.

«Wat een gezicht!» riep Frans.

«k Heb er maar een stuk of twaalf gemaakt. Je zal welgenoeg vrienden hebben, die er een willen hebben.»

«Ja,» antwoordde Jack, «en ook vriendinnen. Als 't u blijft vrouw van Dorp. Voor u.»

Daar was de goeie ziel toch zoo blij mee.

«Dat is aardig, dat is aardig, daar laat ik een lijstje om maken, dat is heel aardig.»

Jack wist eigenlijk niet, hoe hij dien mijnheer moest bedanken. Hij kon niets anders doen, dan deze de

hand toesteken en te zeggen: «Ik dank u mijnheer, ik ben er echt blij mee.»

Dien dag werd roeiende en visschende doorgebracht, en daar het met de vangst niet best ging, roeiden ze veel. En toen ze om twaalf uur hongerig aan een heerlijk maal zaten, wachtte hun een nieuwe verrassing.

Een auto, die in snelle vaart naderde, hield op den dijk bij het huisje stil.

En er in zaten de heer en mevrouw van Maasdijk en Jacks en Jaaps ouders.

«Hoera, hoera,» riepen de jongens en lieten hun maal in den steek, en vlogen den dijk op en de nieuwe gasten tegemoet.

«Niks van dat portret zeggen,» had Jack nog haastig gewaarschuwd.

«Nou ik zal maar niet vragen of je je geamuseerd hebt,» zei de heer van Maasdijk, den dijk aflopende

«En te deksel, vrouw van Dorp is bezig je ook nog met fijne maaltijden te verwennen.»

Het bedrijvige vrouwtje had reeds stoelen aangedragen en de dames en heeren gingen zitten.

«Nou van Dorp, last gehad?»

«Heelemaal niet, mijnheer.»

«Dat mag ik hooren, en veel gevischt?»

Nu was de beurt aan de jongens om te praten en ze vertelden al het beleefde in de kleinste bijzonderheden. Echter verzwijgende de historie van de portretten.

«Jack,» zei Jacks moeder, met een dankbaren blik op den heer van Maasdijk, «wat heb jij een heerlijke vakantie gehad. Die zul je wel nooit vergeten.»

«En ik ook niet,» zei zoo echt gelukkig mevrouw van Maasdijk, terwijl ze haar blik op Jack liet rusten. «Jacks vakantie is voor mij ook zoo mooi geweest.»

«Moeder,» riep Jack eensklaps, niet zoozeer omdat hij geestig wilde zijn, maar wel omdat hij verlegen werd, «moeder, weet u nog, dat Frans en ik met al dat geld naar Rotterdam gingen? Weet u nog, dat we toen ons Rotschilds voelden? Weet u nog, hoe wij, ridders, toen uw nederige stulp verlieten, waarin de lage lach klonk der gemeene poorters? Weet u nog, dat wij toen ridders waren? Hier, hier moeder, zie hier mevrouw, zie hier mijnheer, hebt u het portret van: «Ridder Jack.»

En met een diepe buiging deelde hij drie portretten uit. Kreten van: Echt, fijn, weerklonken.

«En ik heb er ook een,» zei vrouw van Dorp trots.

En ze dribbelde kittig weg, om het portret te halen, dat zij in het groote kabinet zorgzaam had weggeborgen.

«O, ja,» riep Jack eensklaps, «dat hebben we nog vergeten te vertellen. We zijn moordenaars.»

«Moordenaars, zeker van vrouw van Dorp's nachtrust,» vroeg de heer van Maasdijk.

«Neen van een kip. We hebben een kip doodgedreden van van Staveren.»

«O, van die, van de knorrepot. Die gromt en knort nou compleet op alles.»

«Precies, mijnheer.»

En Jack vertelde hun wedervaren.

«We zullen de schade vergoeden,» beloofde de heer van Maasdijk. «Straks houden we even voor zijn huis stil.»

«En Jack,» vroeg moeder eensklaps, «hoe heb je je vakantie nou wel gevonden?»

«Mijn vakantie moeder? Zoo'n vakantie heeft nog nooit een jongen gehad, nog nooit. Als ik duizend jaar wordt, zal ik over deze vakantie nog praten.»

«Merkwaardig is ie zeker voor jou geweest, Jack.»

«En voor mij meer dan dat,» zei zacht mevrouw van Maasdijk, haar dankbaren blik beurtelings op haar man en Jack vestigende, «voor mij was ze merkwaardig en gelukkig.»

«Zou je nu wel weer bij ons thuis willen komen?» vroeg Jacks moeder.

Jack keek beurtelings de groote menschen aan en wist niet te antwoorden.

«Nou,» moedigde vader aan.

«Ja . . . willen wel, als ik mag van»

«Jack, mijn vrouw en ik gaan voor een maandje de stad uit naar oude vrienden in het buitenland, die we in geen jaren gezien hebben. Jij gaat nu weer naar huis terug. Maar jongen, in ons hart blijf je leven, ik heb het je al gezegd. En onthoud goed . . . en U ook mijnheer en mevrouw, en jij ook Frans . . . ja en jij ook Jaap . . . als wij jullie ooit helpen kunnen, stapt dan vrij ons huis binnen, waar mijn jonge vriend Jack het geluk heeft teruggebracht.»

En toen stond ie maar gauw op en wenkte van Dorp, want langs zijn neus kwam weer iets vloeien, dat hij voor de menschen verborgen wilde houden.

.
Dien avond lag Jack weer op zijn eigen kamer, het hoofd en het hart vol van al die zalige herinneringen uit zijn onvergetelijke, zijn

Merkwaardige Vacantie.

EINDE.

Van denzelfden Schrijver verscheen bij

L. J. VEEN,
Amsterdam:

Zijn belofte getrouw

Oorspronkelijk verhaal

Geïllustreerd door
W. K. DE BRUIN

Derde Druk - Gebonden f 2.25

PRETTIGE LECTUUR

bevat de

Ideaal-Bibliotheek voor jongens

S. ABRAMSZ,

Veertien dagen op een IJsschots.

Ingenaaid f 2.90. Gebonden f 4.25.

FRED. W. FARRAR,

St. Wilmfried of de Schoolwereld.

Ingenaaid f 2.50. Gebonden f 3.50.

J. J. A. GOUVERNEUR,

Gullivers Reizen.

Ingenaaid f 2.50. Gebonden f 3.50.

P. LOUWERSE,

1001 Nacht. Vijfde druk.

Ingenaaid f 2.50. Gebonden f 3.50.

A. C. C. DE VLETTER,

In dagen van Spanning.

Ingenaaid f 2.50. Gebonden f 3.50.

Mooie Jongensboeken

bij L. J. VEEN, Amsterdam verschenen:

	Ing.	Geb.
W. Brouwer, Thomas Alva Edison	f 2.90	
W. Brouwer, Karel van der Heijden	f 1.90	„ 2.90
W. Brouwer, William Ewart Gladstone	„ 1.90	„ 2.90
A. F. Cremer, Op Expeditie tegen de Dajaks	„ 2.50	„ 3.50
J. J. A. Gouverneur, Gullivers Reizen 2 dln. à	„ 1.—	„ 1.90
Cath. S. M. Kuenen, De Kolenbrander		„ 1.90
Cath. S. M. Kuenen, Een ferme Jongen		„ 1.90
Robert Leighton, Koning Olaf	„ 2.50	„ 3.50
P. Louwerse, Sindbad de Zeeman, 3 dln. à	„ 1.—	„ 1.90
P. Louwerse, Met Robinson Crusoe tien jaar op reis		„ 3.50
Fred. Rempel, Marth. Theunis Steijn		„ 3.50
J. Stamperius, Hoe Frans uit hengelen ging	„ 1.25	„ 2.25
J. Stamperius, Het Bankbiljet	„ 1.25	„ 2.25
J. Stamperius, De verdwenen Portefeuille	„ 1.25	„ 2.25
J. Stamperius, De Reis van Schipper Bontekoe		„ 2.25
F. Reginald Statham, Pau Kruger	„ 3.25	„ 3.90
Stijn Streuvels, Vertelsel van Gokkel en Hinkel	„ 1.90	„ 2.90
Stijn Streuvels, Het Kerstekind	„ 1.90	„ 3.50
A. C. C. de Vletter, Paljas, 7e druk	„ 2.90	„ 4.25
A. C. C. de Vletter, De Zusjes van Paljas	„ 2.50	„ 3.50

